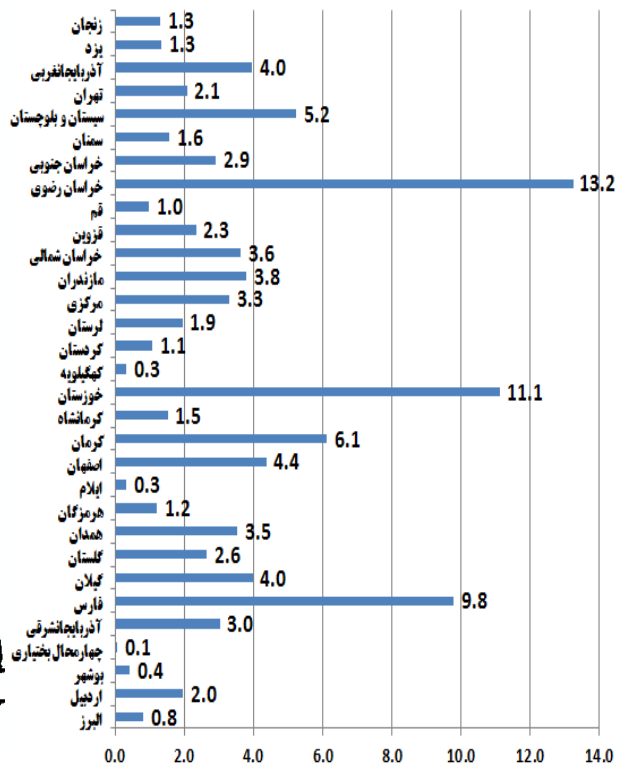
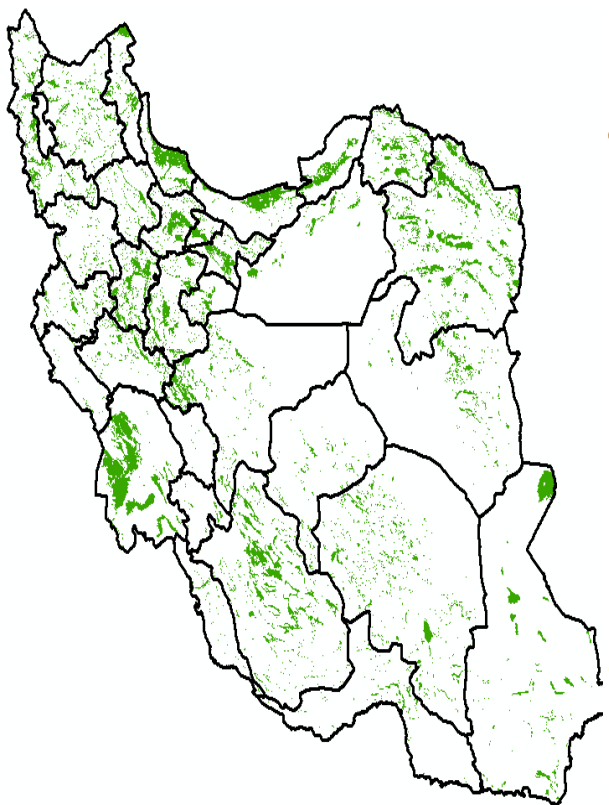

عبدالله محمد الوكيل

چالش‌ها و راهکارهای کاهش تورم در بخش کشاورزی و غذا

محدوده اراضی آبی کشور (درصد) به تفکیک استانی

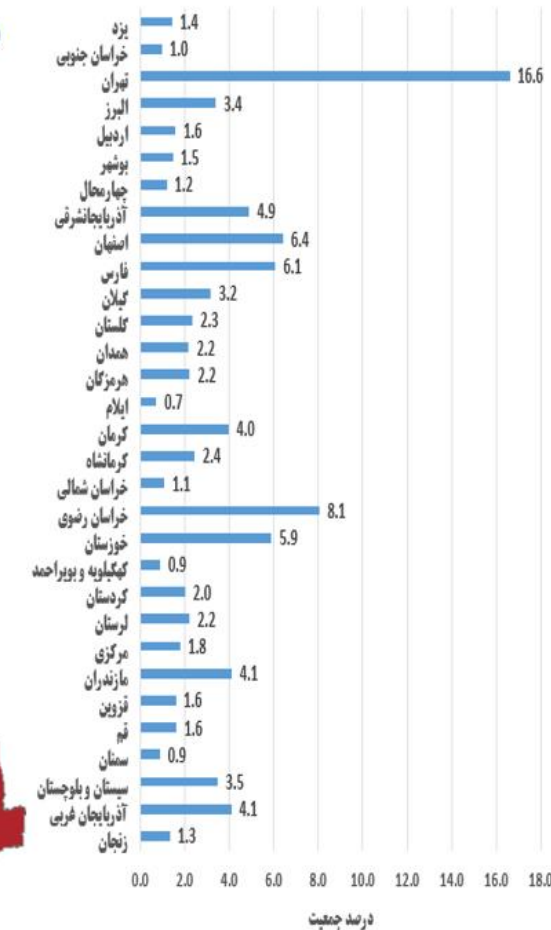

مجموع مساحت ۱۲۰۲۵۴۱۸ هکتار

مساحت - درصد

درصد جمعیت

- زنجان
- سمنان
- قم
- قزوین
- مرکزی
- کهگیلویه و بویراحمد
- خراسان شمالی
- ایلام
- چهارمحال
- بوشهر
- اردبیل
- خراسان جنوبی
- یزد

تهران

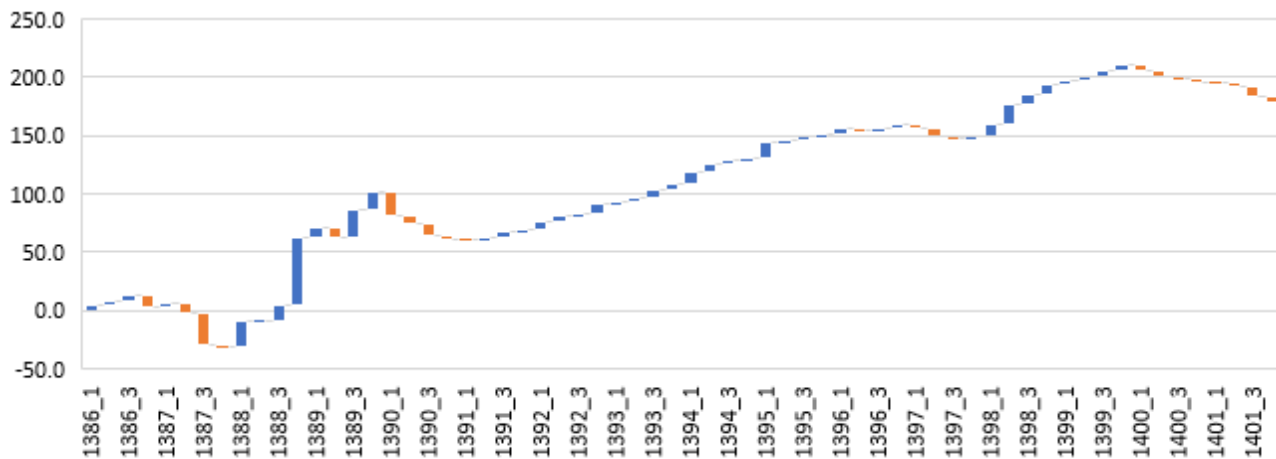
درصد جمعیت

وضعیت بخش کشاورزی در اقتصاد

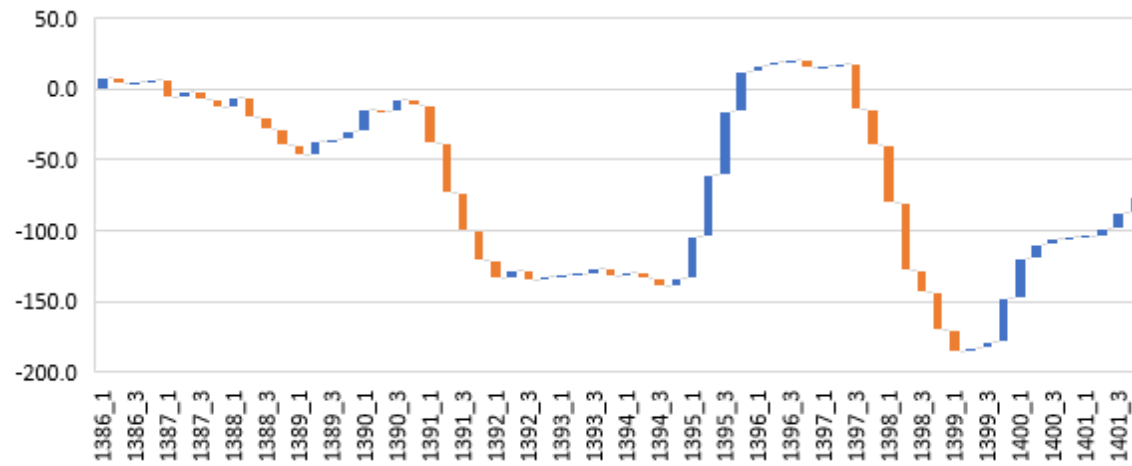
کشاورزی - رشد فصلی

■ Increase ■ Decrease ■ Total

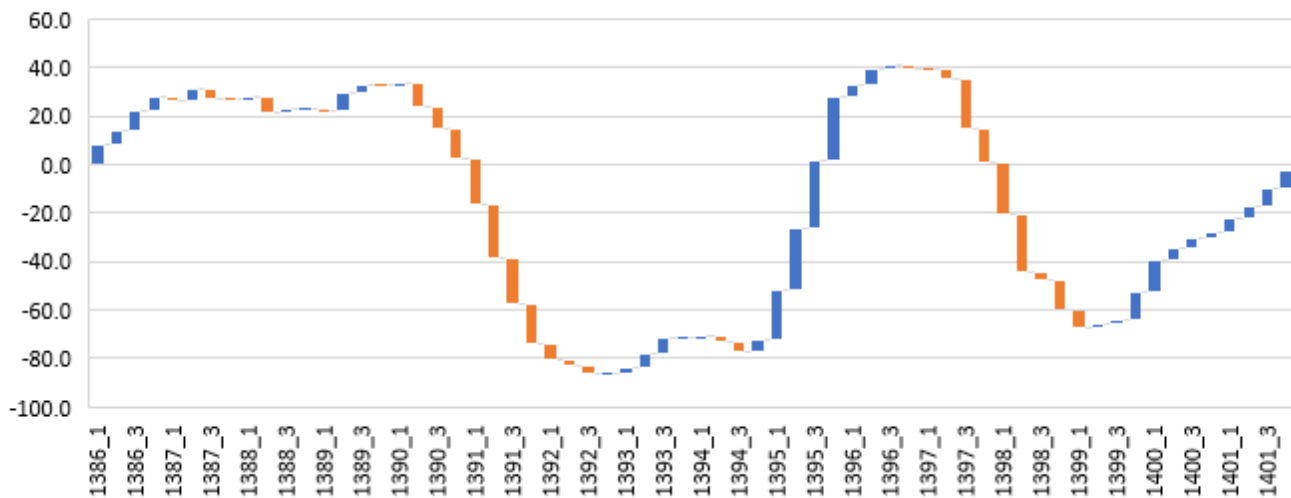
نفت - رشد فصلی

■ Increase ■ Decrease ■ Total

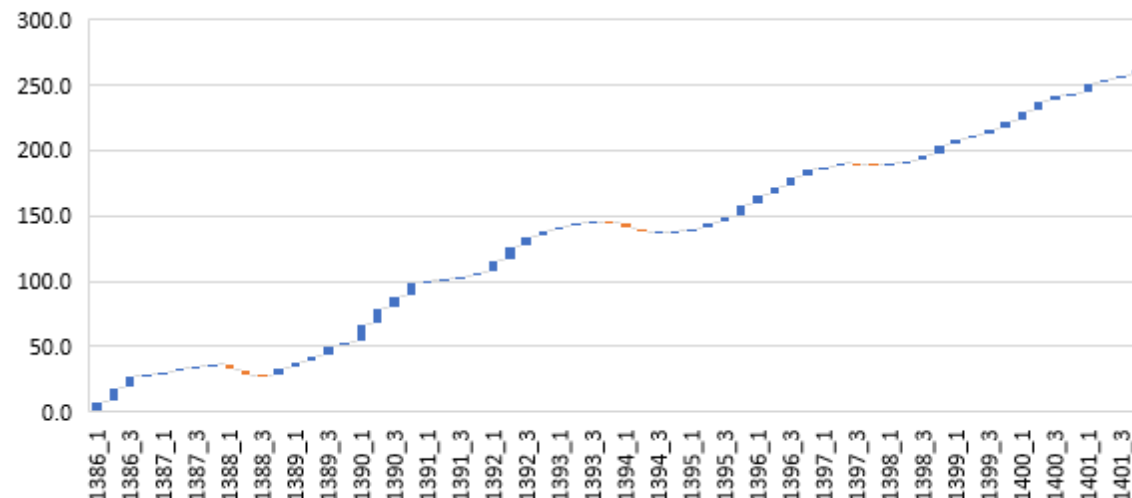
صنعت - رشد فصلی

■ Increase ■ Decrease ■ Total

خدمات - رشد فصلی

■ Increase ■ Decrease ■ Total

مقایسه انواع محاسبات رشد اقتصادی بخش‌های مختلف اقتصادی از سال ۱۳۸۶ تا ۱۴۰۱ به قیمت ثابت ۱۳۹۰

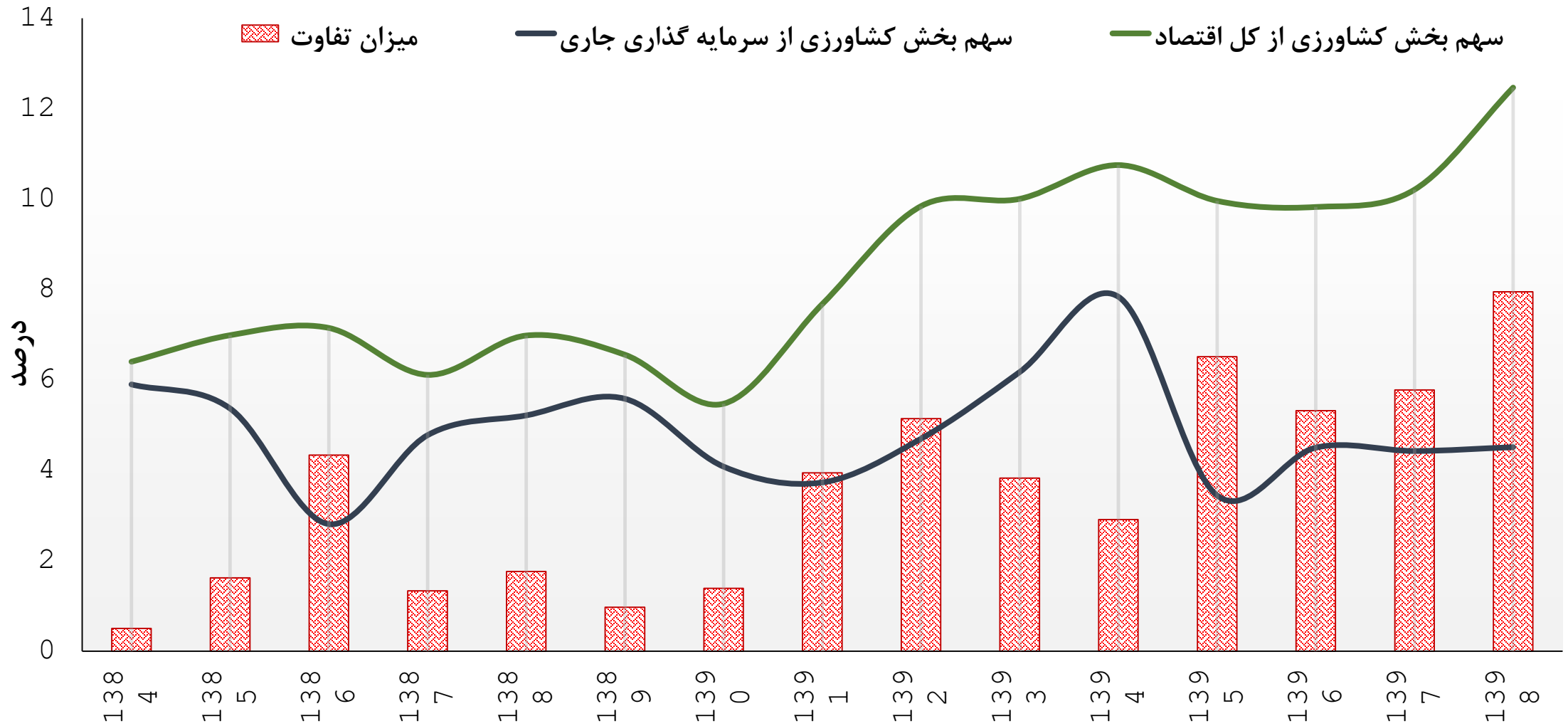
خدمات	نفت	صنعت	کشاورزی	
+۶۵.۱	-۲۵.۲	-۲.۱	+۲۹.۸	رشد تجمعی
+۷۰	-۴۰.۶	-۱۸.۴	+۳۸.۶	میانگین درصد افزایش متوسط سه سال آخر به سه سال اول دوره
+۴.۰۷	-۱.۵۷	-۰.۱۳	+۱.۸۶	متوسط رشد دوره
+۸۷.۷	-۳۶.۶	-۹.۴	+۲۹.۵	درصد افزایش سال آخر به سال اول

با وجود تحریم‌های شدید از سال ۱۳۹۰ به این سو، بخش کشاورزی رشد مستمر و مداوم داشته و به نوعی بخش مقاوم اقتصادی در مقابل تحریم است. شاید یکی از دلایل مقاومت اقتصاد ایران در مقابل به تحریم‌ها، به خاطر وجود بخش کشاورزی است که متاثر از آن نبوده است.

باید توجه داشت که رشد مستمر در دهه ۹۰ برای بخش کشاورزی به علت سرمایه‌گذاری در دهه قبل بوده است، که متأسفانه ورود سرمایه به این بخش در همین دهه به شدت تضعیف شده، به طوری که آثار آن در قالب رشد منفی در دو سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ ظاهر شده است. بنابراین تقویت ورود جریان سرمایه داخلی و خارجی به این بخش از اولویت‌های اصلی اقتصاد ایران به شمار می‌رود.

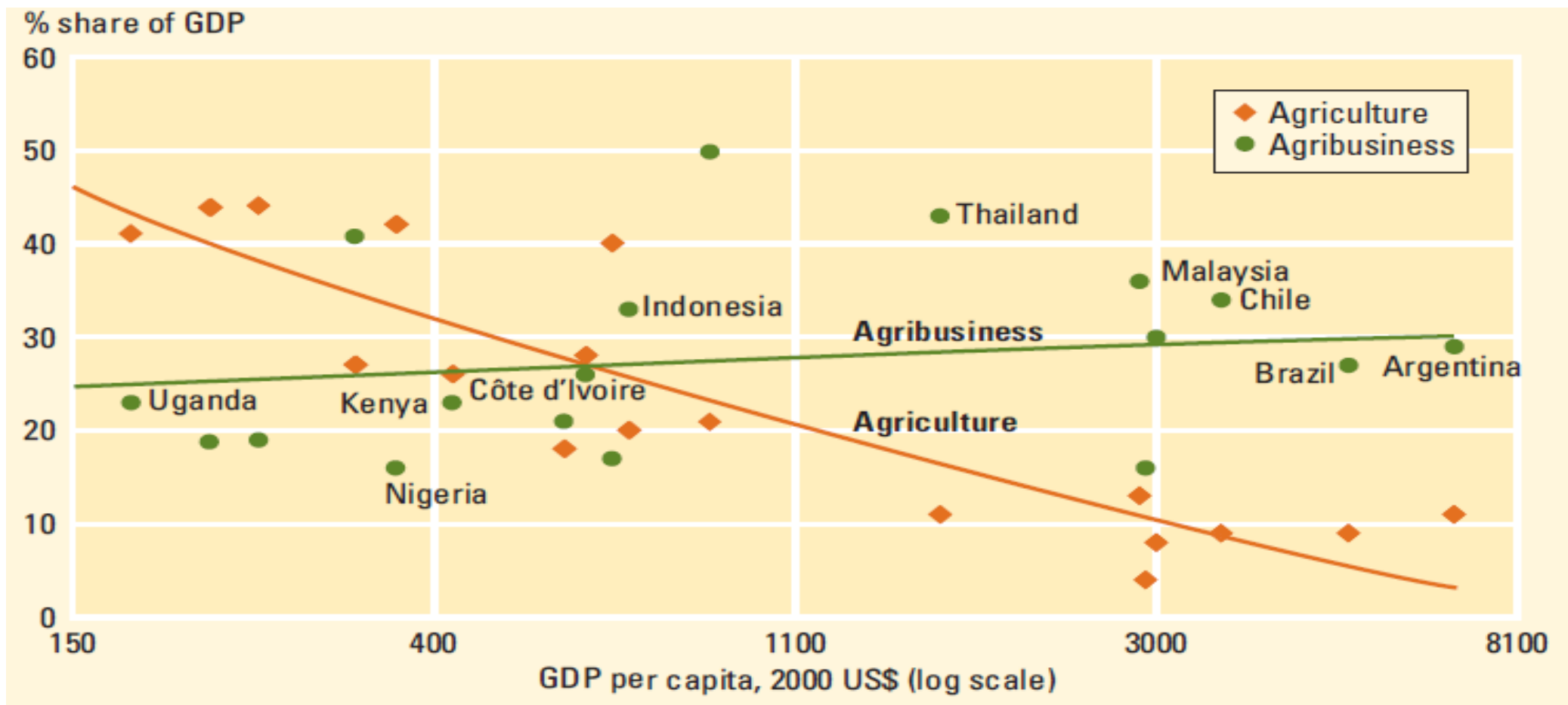

سهم بخش کشاورزی از ارزش افزوده و سرمایه گذاری

سهم بخش کشاورزی از اقتصاد برابر با ۸.۴ درصد، اما سهمش از سرمایه گذاری کل فقط به میزان ۴.۹ درصد است.

رابطه تولید ناخالص ملی سرانه و سهم کشاورزی و کسب و کارهای مرتبط از آن در برخی کشورها

نکته قابل توجه:

با توسعه کشورها سهم کشاورزی از تولید ناخالص ملی کاهش و سهم کسب و کارهای کشاورزی در فرآیند توسعه اقتصادی افزایش می یابد.

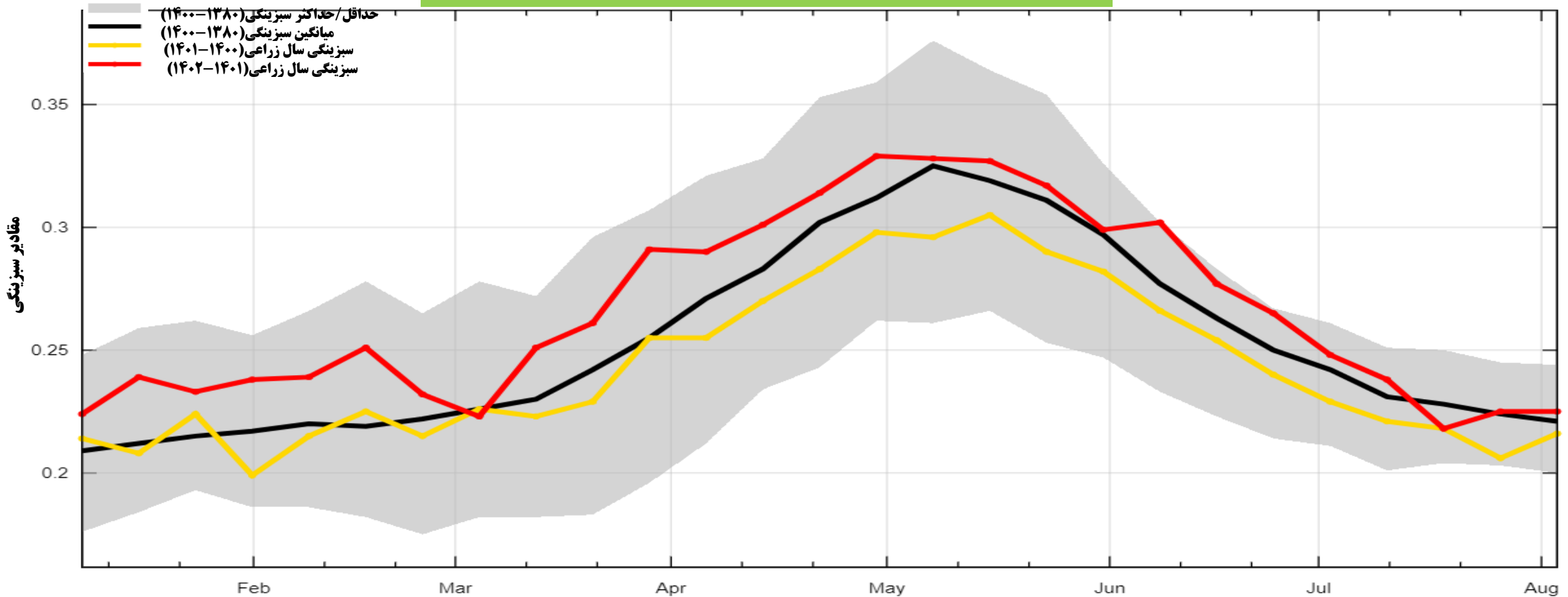
کسب و کارهای کشاورزی بدون تولیدات کشاورزی عملاً هیچ موجودیتی نخواهند داشت

عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی

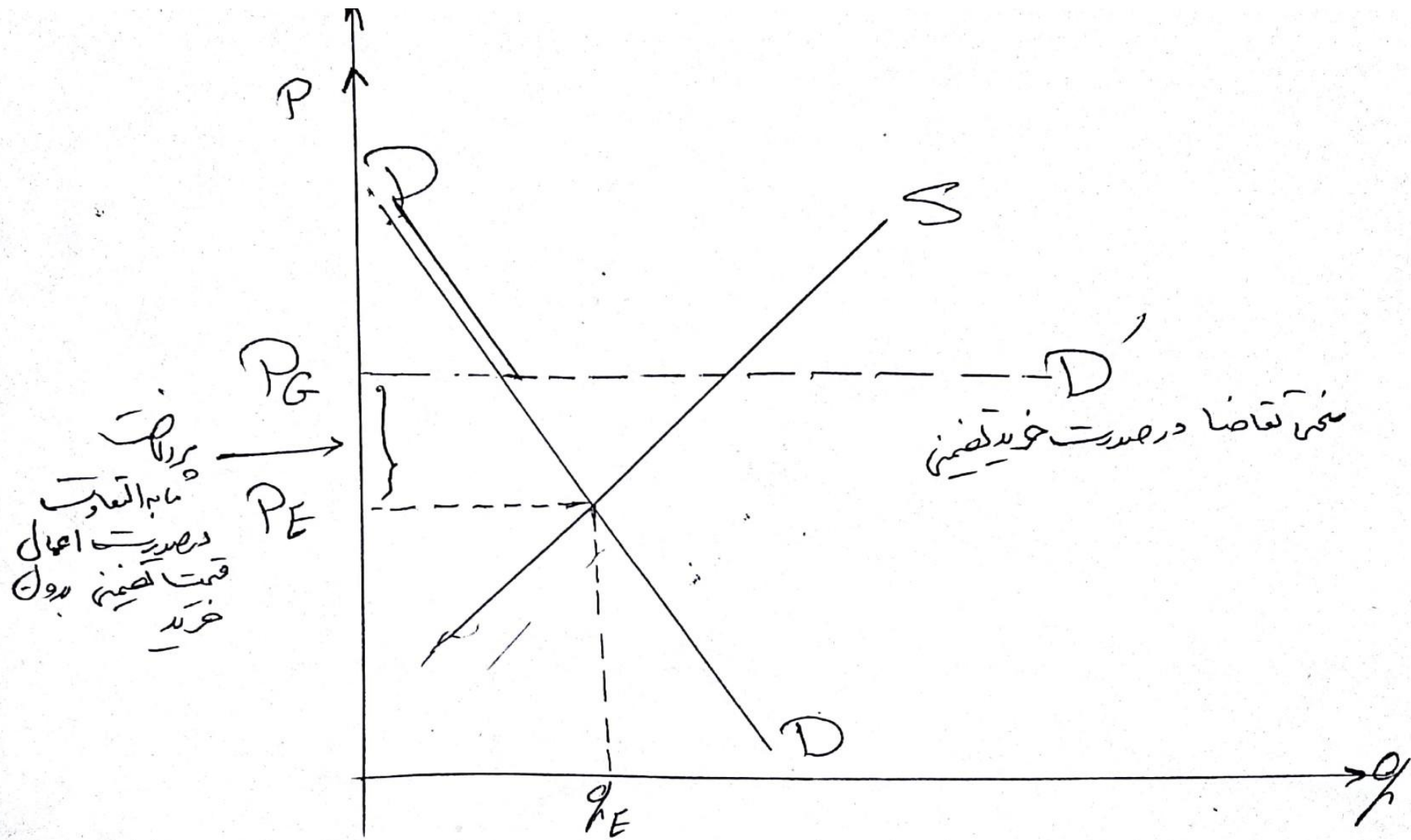

کشور - پایش سبزینگی گندم سال زراعی (۱۴۰۱-۱۴۰۲)

پایش سبزینگی گندم بر اساس شاخص نرمال شده اختلاف سبزینگی (Normalized Difference Vegetation Index (NDVI)) برآورد شده است.

- با توجه به مقایسه روند تولید گندم در سال جاری با رنگ قرمز براساس شاخص سبزینگی و مقایسه آن با رنگ مشکی متوسط ۲۱ سال است،
- از اواسط اسفند سال ۱۴۰۱ پیش بینی می شد که تولید سال جاری از سطح ۱۲ میلیون تن عبور خواهد کرد.
- بارش ماه های فرودین و اردیبهشت در دیمزارها شمال غرب کشور سطح پیش بینی تولید فراتر از ۱۳ میلیون تن نوید می داد.
- آمار خرید گندم از مرز ۱۰ میلیون تن خواهد گذشت در این صورت تولید گندم سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ فراتر از ۱۳ میلیون تن محقق می گردد.

SCOT قوت

تدبیر خارج از محیط
فرصت خارج از محیط
کاهش ریسک
کاهش ریسک

- شرایط کشور با توجه به امکان افزایش سرمایه گذاری یعنی محصولات
کمزایای مورد توجه (فرصت) opportunities

- شرایط کشور با توجه به پیش بینی بارندگی زودتر یا بیشتر و بهتر است
چابکی (دلتر آهنگی) شرایط قوت در تولید و اخراج می کند
strengths

- شرایط SO را چه در ناخفت با حجمی را متصور می سازد
وقتی شرایط بارندگی خوب باشد - در شرط دیگر بر لرزه را چه در
حجمی باید مورد توجه باشد - اصلیت حمایتی ۲- ارتقاء شرایط
قیمت محصول
بهره داری

فهرست محصولات دامی مورد مطالعه سال ۱۴۰۲

ردیف	نام محصول	جمع تولید (هزارتن)	جمع مصرف (هزارتن)	کسری/مازاد (هزارتن)
۱	<u>شیر</u>	۱۲۲۳۰	۹۸۴۵	۲۵۸۳
۲	<u>گوشت قرمز (دام سنگین)</u>	۵۳۴	۵۷۴	-۴۰
۳	<u>گوشت قرمز (دام سبک)</u>	۳۶۹	۴۶۹	-۹۹
۴	<u>گوشت مرغ</u>	۲۴۸۵	۲۸۳۹	-۳۵۴
۵	<u>تخم مرغ</u>	۱۲۳۴	۱۱۴۱	۹۳

فهرست نهاده های دامی مورد مطالعه سال ۱۴۰۲

ردیف	نام محصول	جمع تولید (هزارتن)	جمع مصرف (هزارتن)	کسری/مازاد (هزارتن)
۱	<u>کنجاله</u>	۱۴/۴	۴۵۵۰	-۴۵۳۵/۶
۲	<u>جو</u>	۳۶۰۰	۶۶۸۸	-۳۰۸۸
۳	<u>ذرت</u>	۱۰۱۲	۱۰۷۶۰	-۹۷۴۸

فهرست محصولات زراعی مورد مطالعه سال ۱۴۰۲

ردیف	نام محصول	جمع تولید (هزارتن)	جمع مصرف (هزارتن)	کسری/مازاد (هزارتن)
۱	<u>برنج</u>	۲۵۰۰	۳۲۶۶	-۷۶۶
۲	<u>شکر</u>	۱۳۹۰	۲۳۵۲	-۹۶۲
۳	<u>سیب زمینی</u>	۵۵۶۴	۳۹۲۴	۱۶۴۰
۴	<u>پیاز</u>	۲۹۶۶	۲۰۰۴	۹۶۲
۵	<u>گوجه فرنگی</u>	۶۶۳۰	۴۳۵۶	۲۲۷۴
۶	<u>حبوبات</u>	۶۳۴	۸۱۹	-۱۸۵

فهرست محصولات باغی مورد مطالعه سال ۱۴۰۲

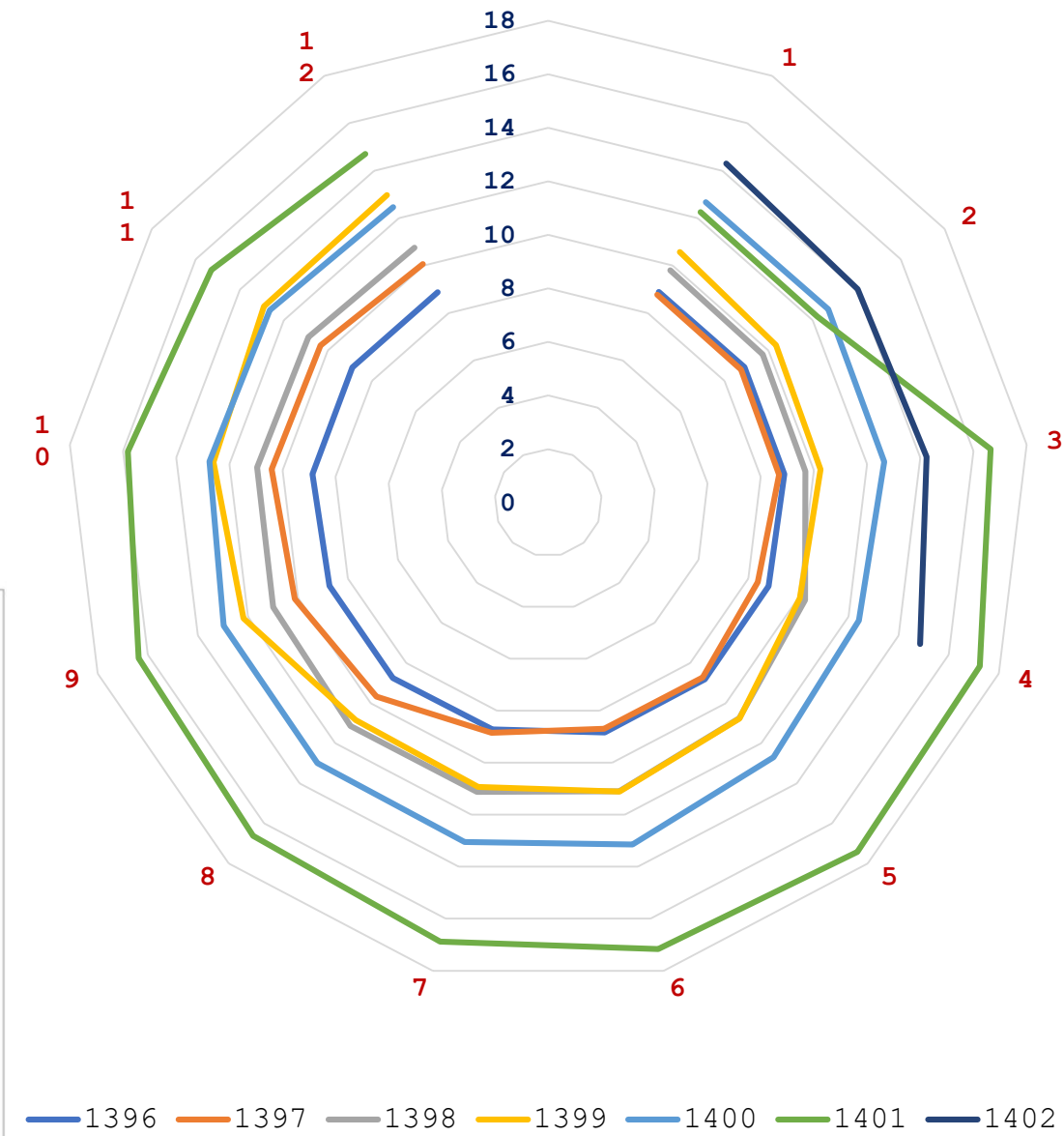
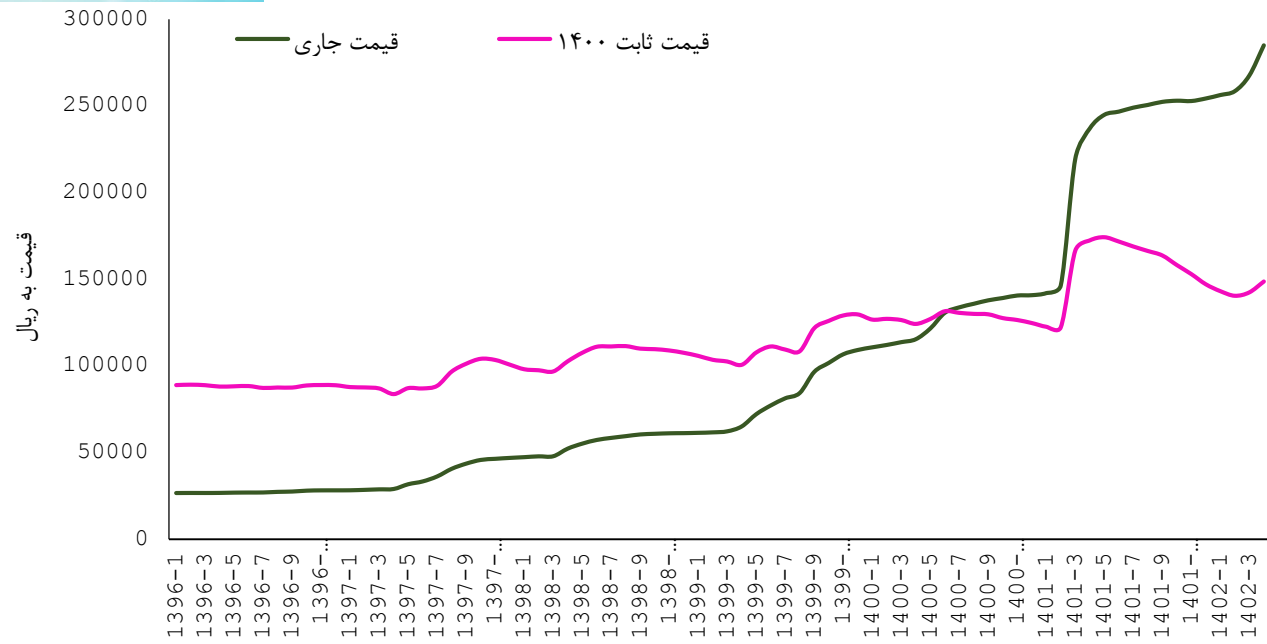
ردیف	نام محصول	جمع تولید (هزارتن)	جمع مصرف (هزارتن)	کسری/مازاد (هزارتن)
۱	<u>سیب درختی</u>	۳۷۱۷	۲۹۱۸	۷۹۹
۲	<u>پرتقال</u>	۳۴۵۴	۲۷۲۲	۷۳۲
۳	<u>خرما</u>	۱۴۰۵	۸۶۰	۵۴۵
۴	<u>موز</u>	۲۰۳	۷۳۸	-۵۳۵
۵	<u>کیوی</u>	۴۳۳	۲۱۰	۲۲۳
۶	<u>چای</u>	۳۰	۱۰۱	-۷۱

راهکارها

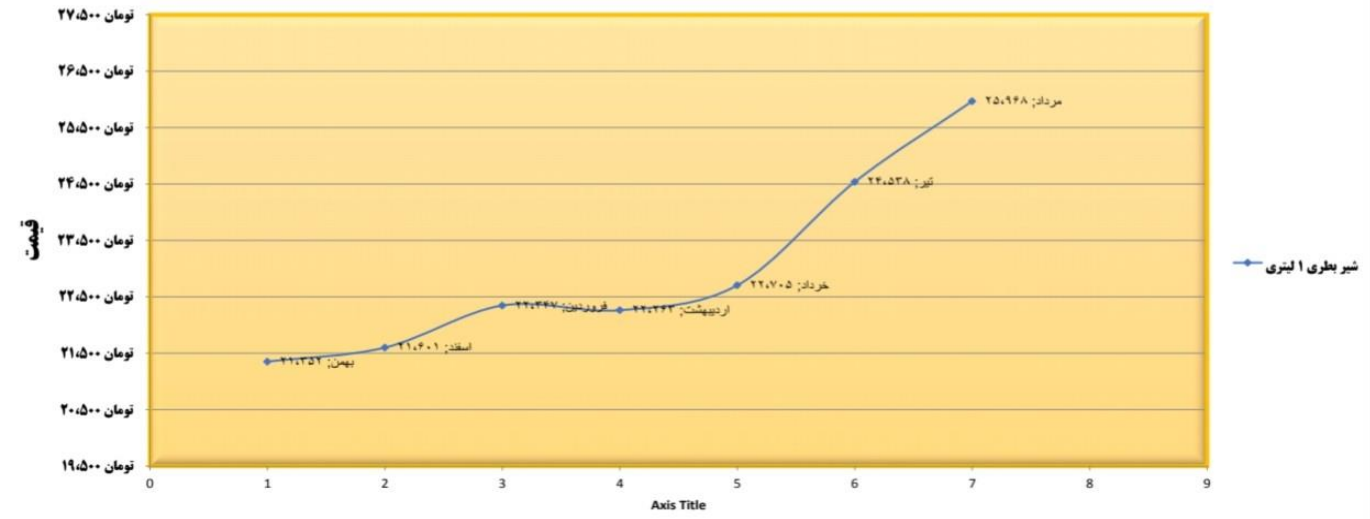
موارد مهم

روند ماهانه قیمت شیر به قیمت ثابت ۱۴۰۰

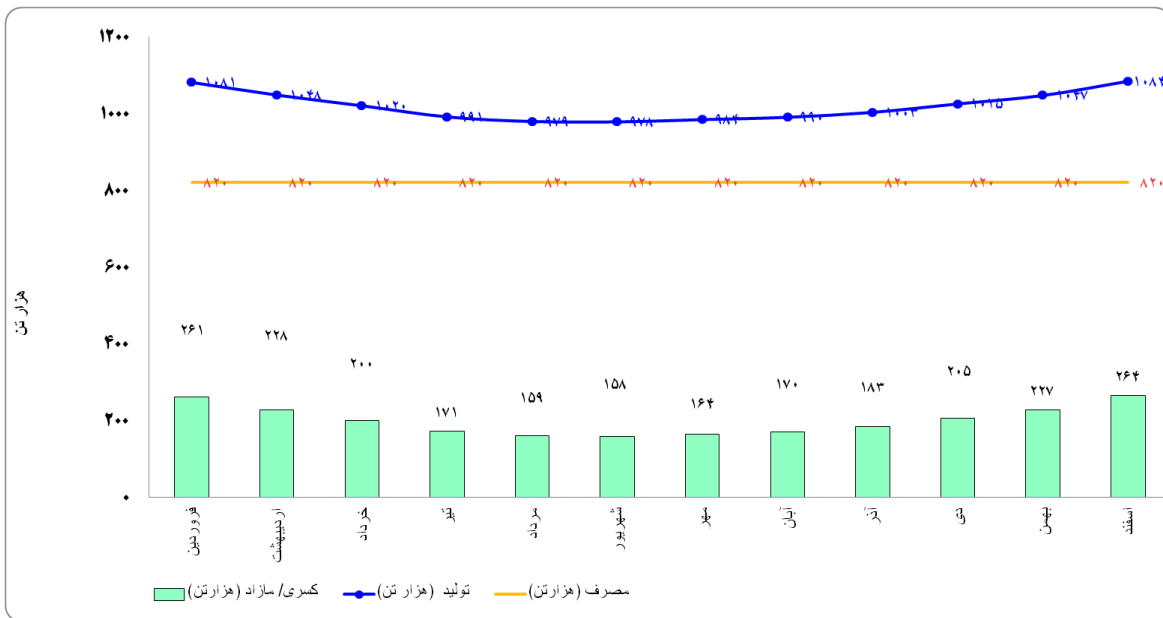

شیر بطری کم چرب پگاه ۱ لیتری

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد شیر برای سال ۱۴۰۲

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری/مازاد (هزار تن)	نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی
					ذخیره انبار	واردات	صادرات	ذخیره سازی	
۱	فروردین	۱۰۸۱	۸۲۰	۲۶۱			•	•	
۲	اردیبهشت	۱۰۴۸	۸۲۰	۲۲۸			•	•	
۳	خرداد	۱۰۲۰	۸۲۰	۲۰۰			•	•	
۴	تیر	۹۹۱	۸۲۰	۱۷۱			•	•	
۵	مرداد	۹۷۹	۸۲۰	۱۵۹			•	•	
۶	شهریور	۹۷۸	۸۲۰	۱۵۸			•	•	دارد
۷	مهر	۹۸۴	۸۲۰	۱۶۴			•	•	دارد
۸	آبان	۹۹۰	۸۲۰	۱۷۰			•	•	دارد
۹	آذر	۱۰۰۳	۸۲۰	۱۸۳			•	•	دارد
۱۰	دی	۱۰۲۵	۸۲۰	۲۰۵			•	•	دارد
۱۱	بهمن	۱۰۴۷	۸۲۰	۲۲۷			•	•	دارد
۱۲	اسفند	۱۰۸۴	۸۲۰	۲۶۴			•	•	دارد
میانگین				۸۲۰	۱۰۱۹	۱۹۹			
جمع کل				۹۸۴۵	۱۲۲۳۰	۲۵۸۳			

۱. استمرار صادرات شیر و فرآورده های آن

۲. تعیین و ابلاغ قیمت منطقی برای شیر خام متناسب با هزینه تولید ناشی از افزایش قیمت نهاده های تولید در بازار

۳. تامین منابع مالی موضوع مصوبه هفتادمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۸ در خصوص

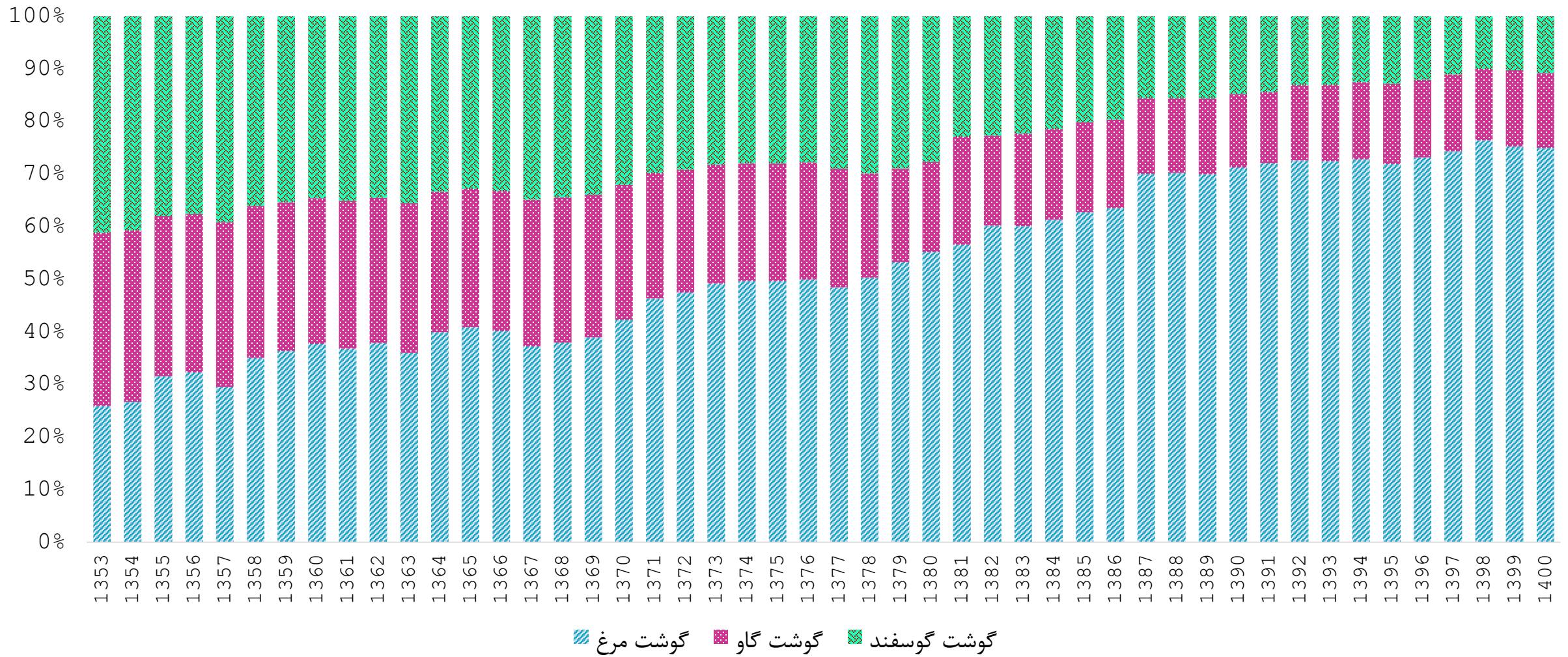
سرمایه در گردش واحدهای تولیدی جهت جلوگیری از تعطیلی و خسارت مضاعف به واحدهای دام و طیور

۴. تامین نهاده های موردنیاز (بر اساس جدول برنامه ریزی تولید و مصرف نهاده های دامی) و ارزش موردنیاز آنها

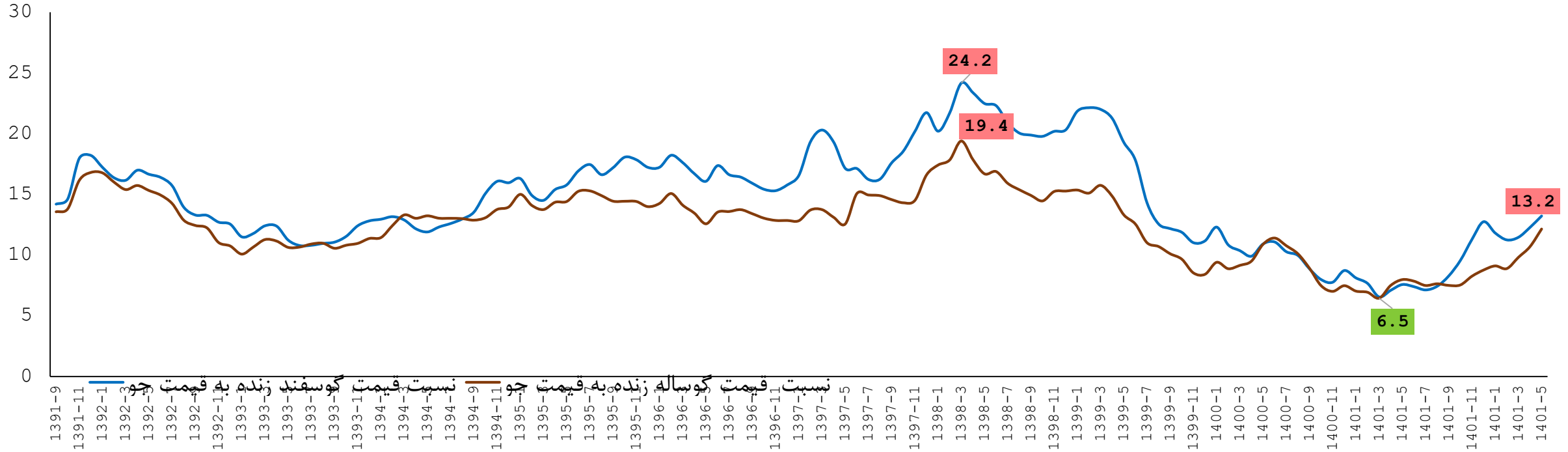
ترکیب تولید پروتئین حیوانی در ۵۰ سال اخیر

نسبت قیمت گوساله و گوسفند زنده به قیمت جو

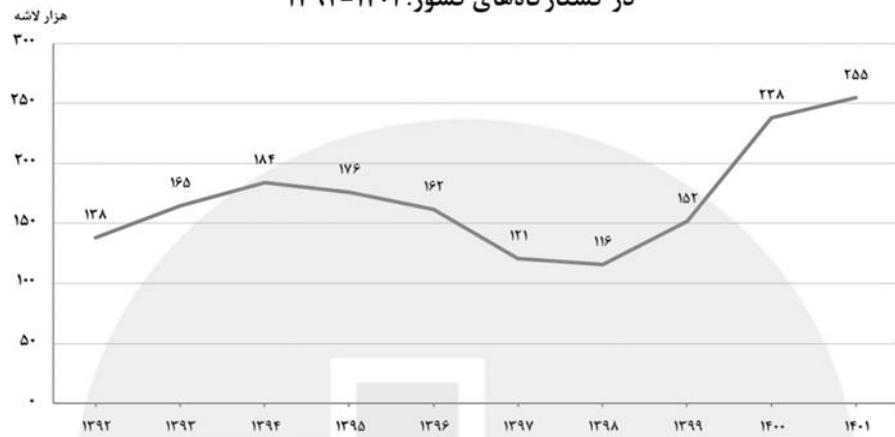
نسبت قیمت دام به نهاده

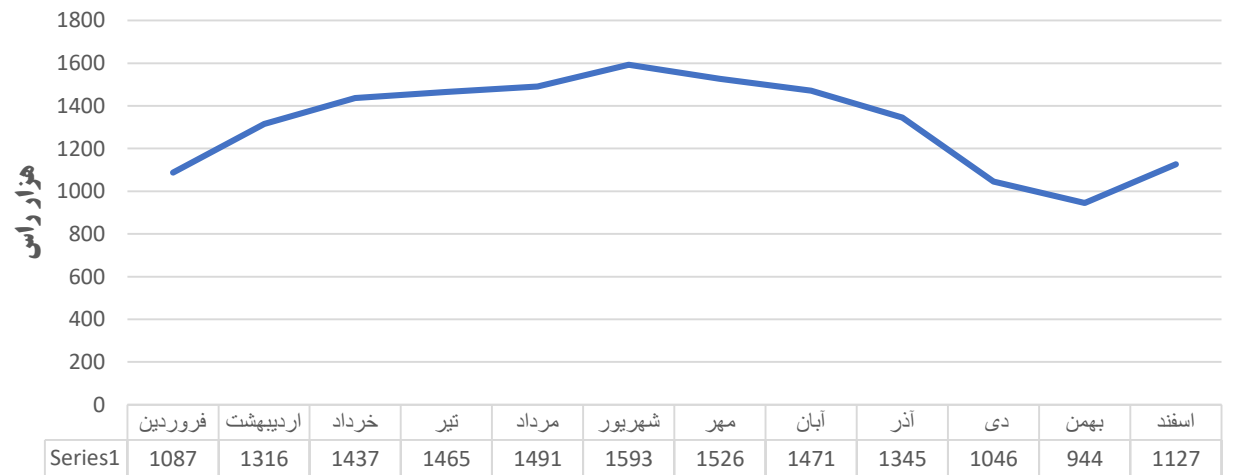
طرح آمارگیری کشتار دام کشتارگاه‌های کشور - ۱۴۰۱

روند تغییرات وزن لاشه‌های قابل مصرف گوسفند و بره ذبح شده

در کشتارگاه‌های کشور: ۱۳۹۲-۱۴۰۱

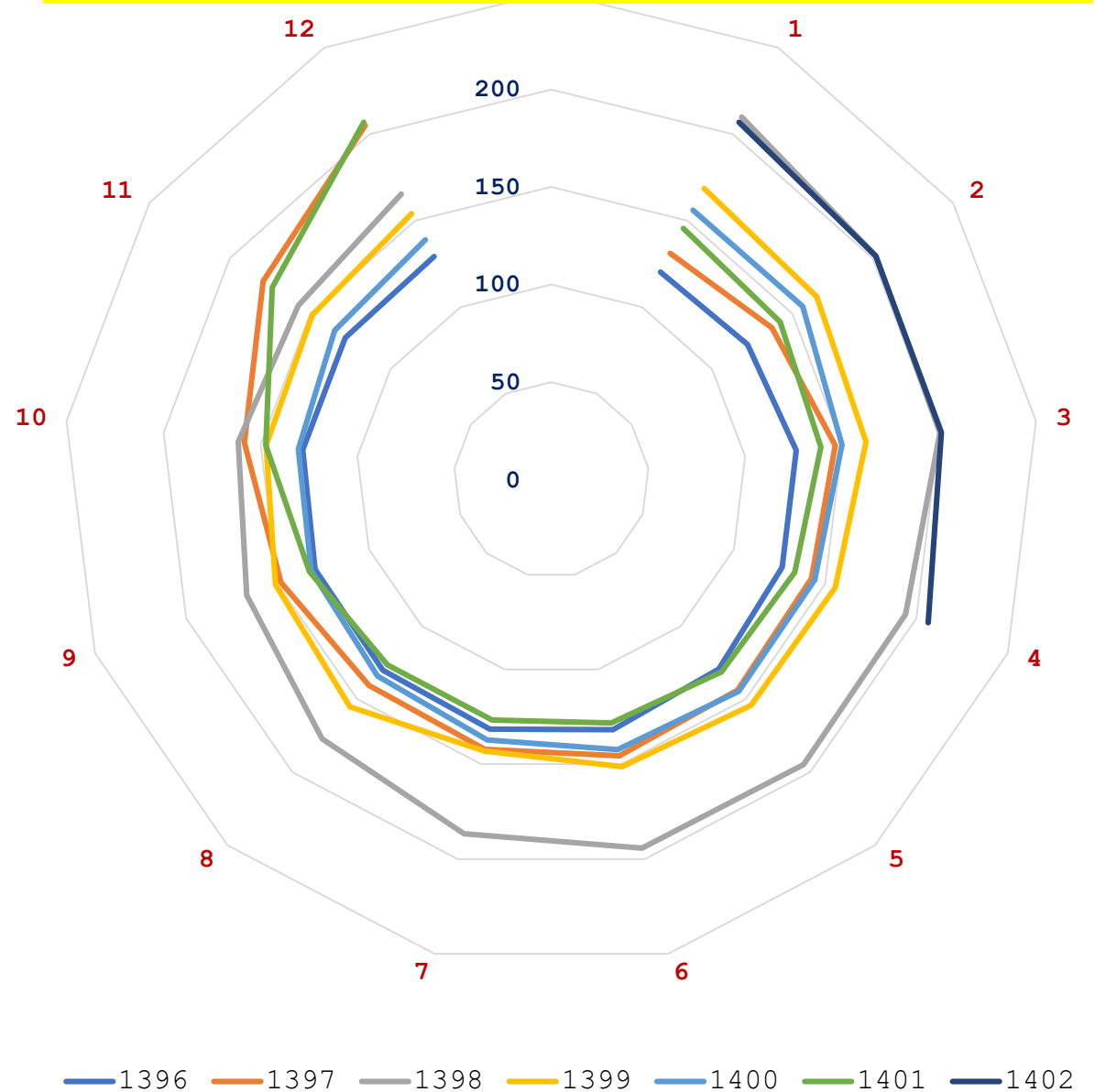
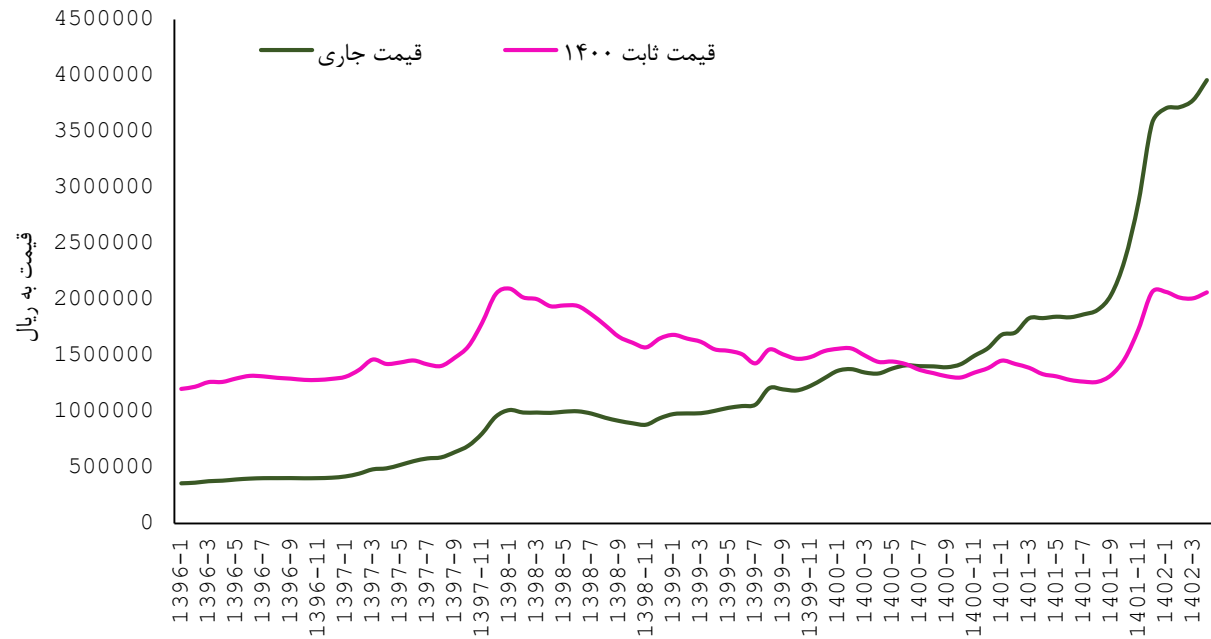
کشتار دام سبک ۱۴۰۱

روند ماهانه قیمت گوشت گوسفند به قیمت ثابت ۱۴۰۰

الزامات تحقق برنامه تا انتهای سال

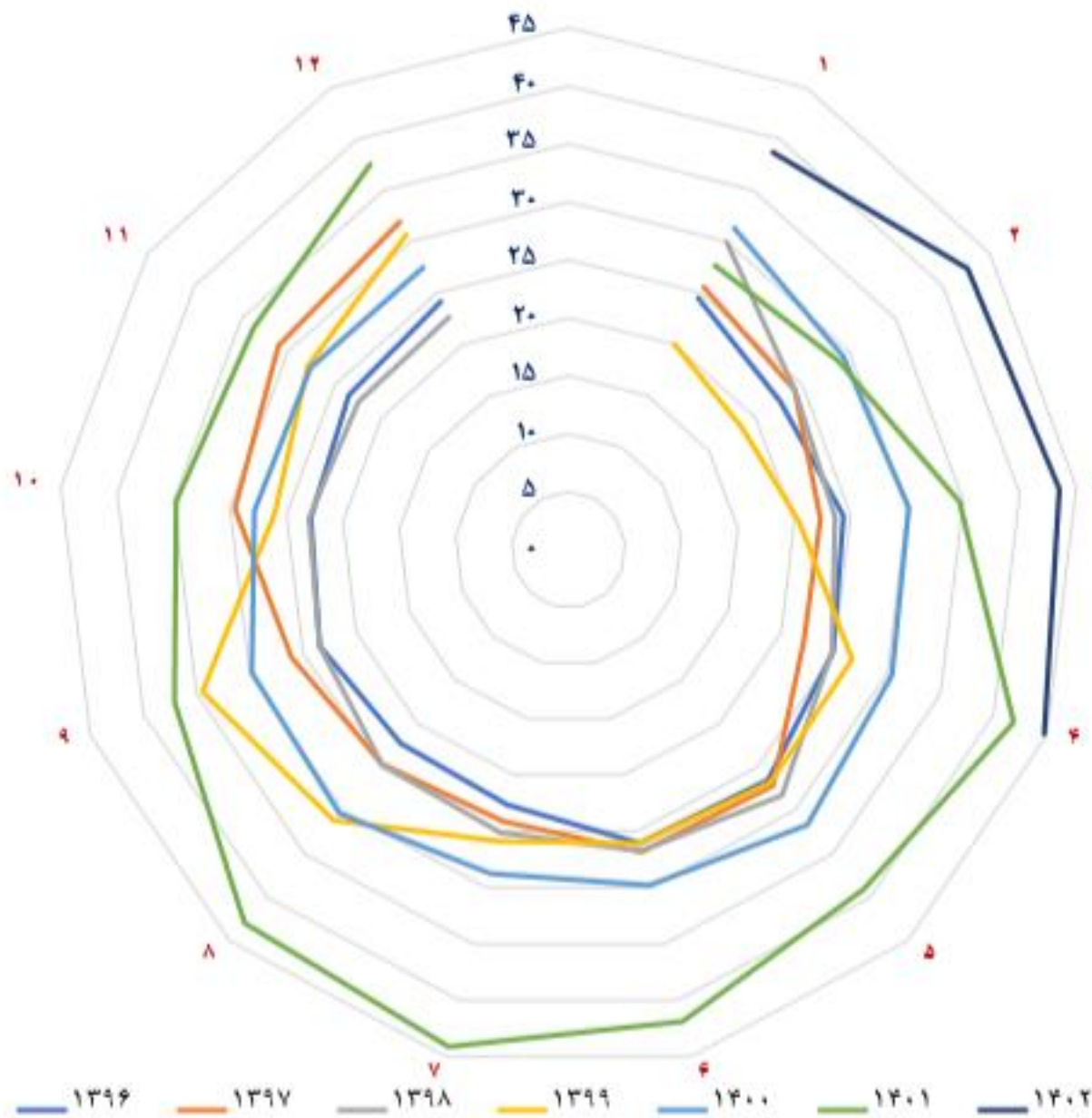
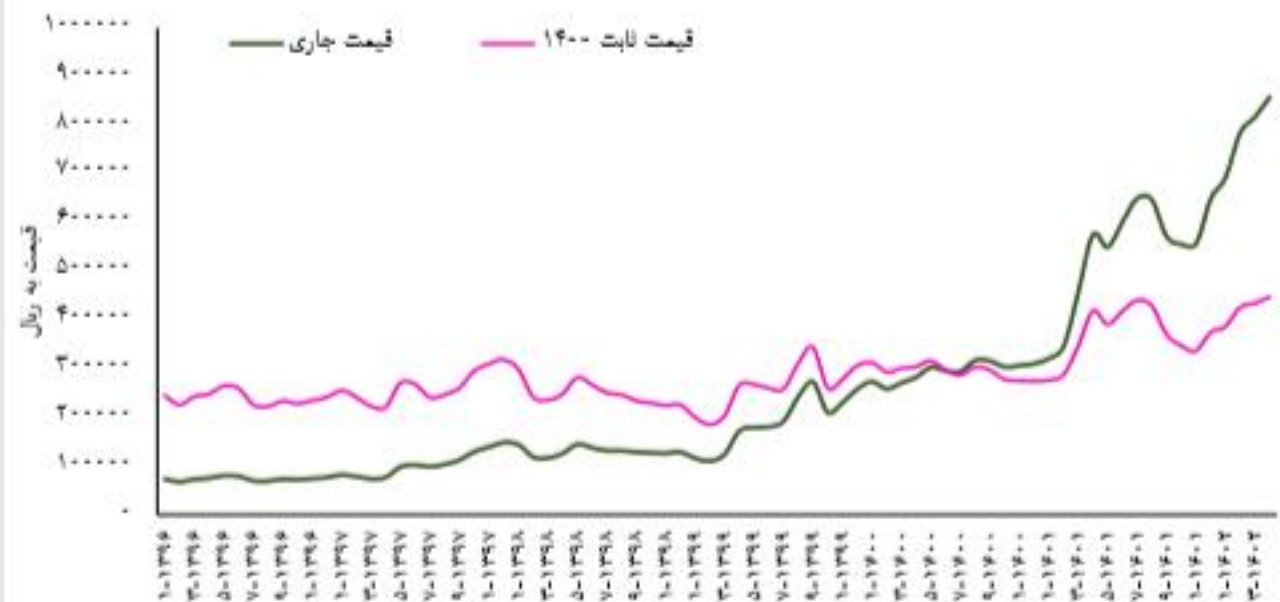
الف- تأمین داخلی:

- در صورت وجود دام مازاد بر نیاز در کشور برنامه خرید دام‌های مازاد و عشایری و روستایی توسط شرکت پشتیبانی امور دام در جهت تکمیل ذخایر راهبردی و خریدهای حمایتی انجام خواهد شد؛
- اولویت به خرید داخلی برای تکمیل ذخائر راهبردی گوشت قرمز توسط شرکت پشتیبانی برای جمع‌آوری مازاد گوشت و جلوگیری از آسیب رسیدن به بخش تولید خواهد بود؛
- طرح تولید قراردادی به منظور حمایت از دامدار روستایی و عشایری در راستای نیل به تولید پایدار گوشت قرمز همچنین با هدف فعال‌سازی واحدهای دامداری غیرفعال و نیمه فعال از محل گوساله پای پروار.
- تامین نهاده‌های موردنیاز (بر اساس جدول پیشنهادی) و ارز موردنیاز آنها
- انطباق با تورم ۳۰ درصدی مشروط به تامین ارز کافی و به موقع برای کالاهای وارداتی و نهاده‌های مورد نیاز تولید داخل است.

ب- واردات:

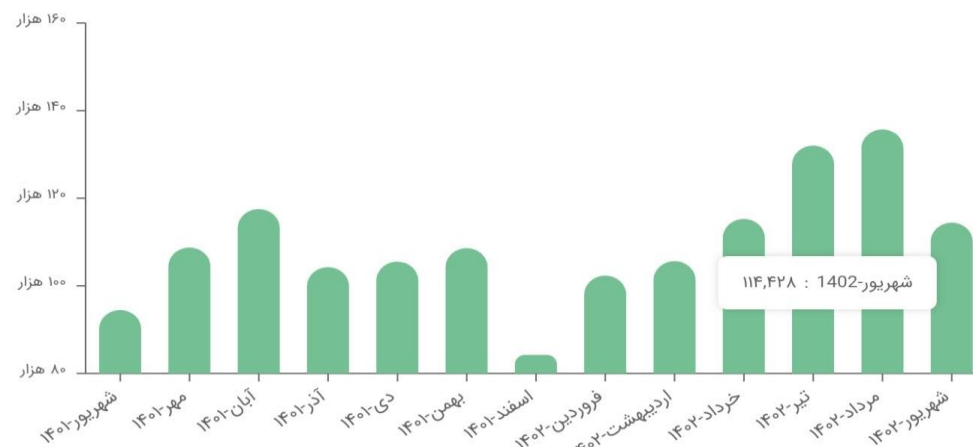
با توجه به وجود تقاضا برای انواع خاصی از گوشت، جلوگیری از کمبود احتمالی و تکمیل ذخائر راهبردی برنامه واردات مدیریت شده گوشت قرمز به طور هم زمان در حال انجام است؛

روند ماهانه قیمت گوشت مرغ به قیمت ثابت ۱۴۰۰

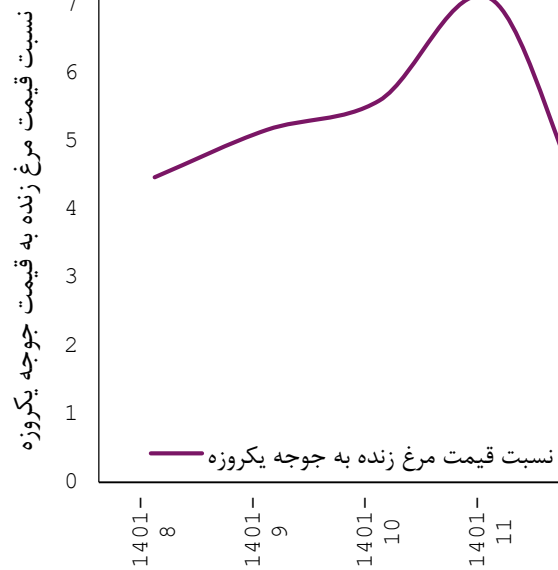
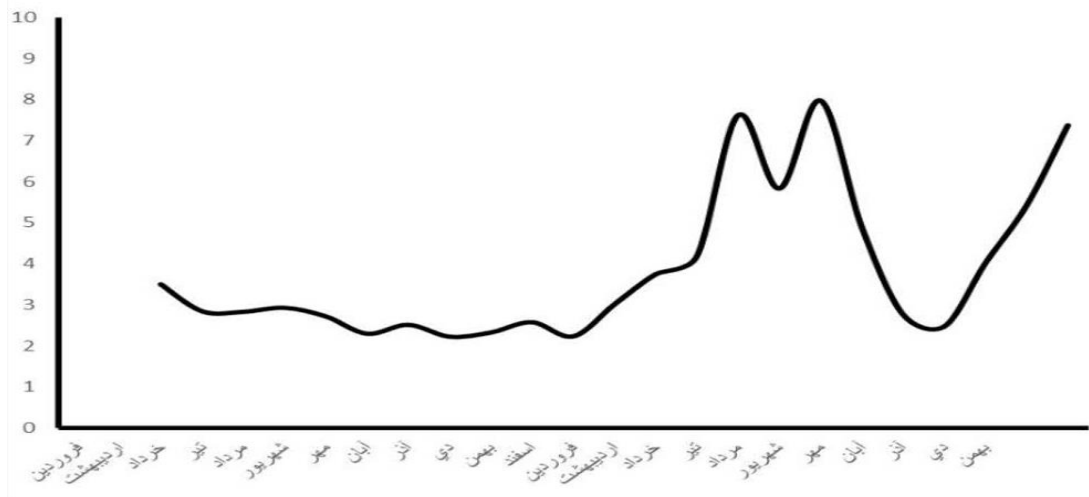

میزان جوجه‌ریزی در ۱۲ ماهه گذشته

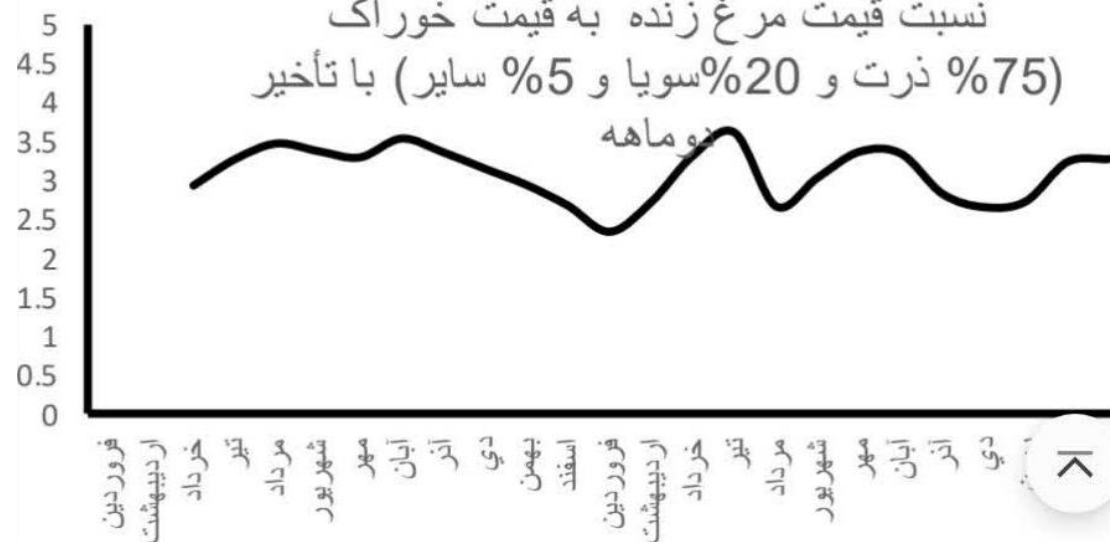
توضیحات: این نمودار نشان دهنده میزان جوجه‌ریزی کشور در دوازده ماه گذشته نسبت به کل سال است

نسبت قیمت مرغ زنده به جوجه با تأخیر دوماهه

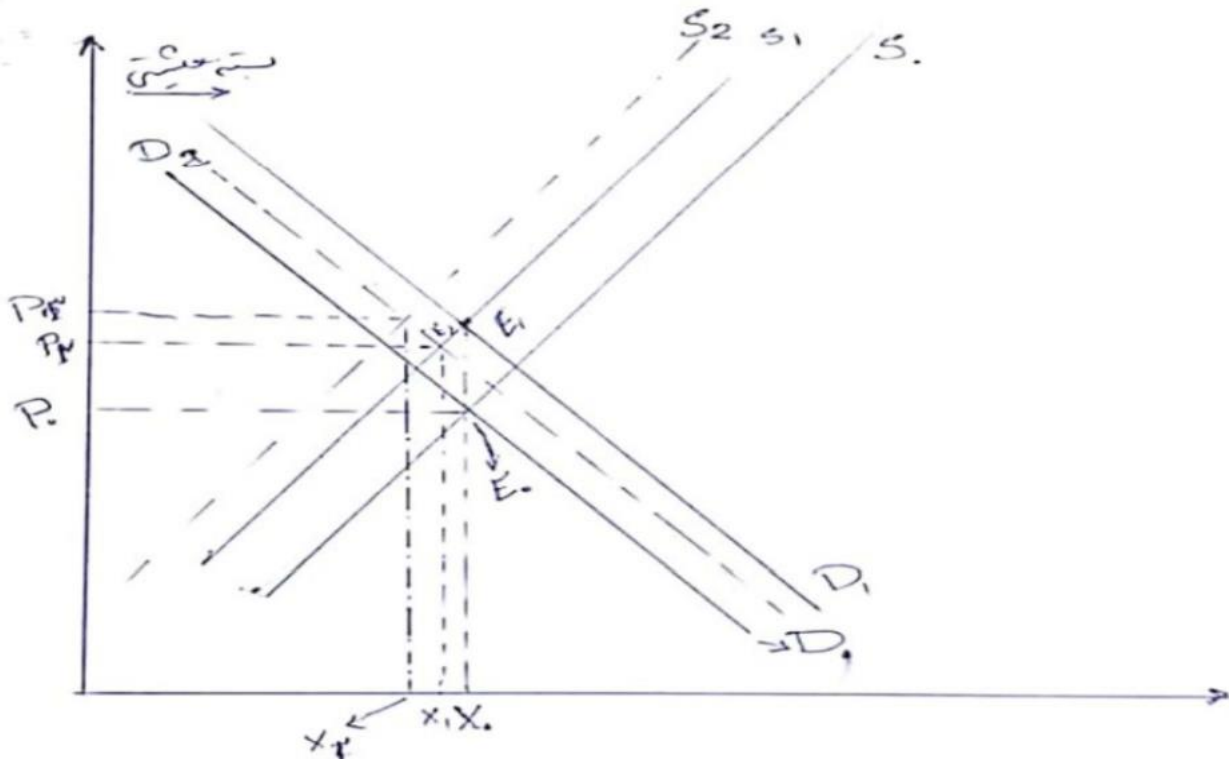

نسبت قیمت مرغ زنده به قیمت خوراک (75% ذرت و 20% سویا و 5% سایر) با تأخیر دوماهه

برآوردهای کشش عرضه و تقاضای گوشت مرغ در ایران

متغیرها	ضریب	آماره t	احتمال
عرض از مبدأ بخش عرضه	0.2127459	1.85	0.066
لگاریتم شاخص قیمتی طیور زنده	0.406277	3.92	0.000
لگاریتم شاخص قیمتی کنجاله	-0.0823201	0.90	0.366
لگاریتم شاخص نرخ ارز	-0.1497274	-3.69	0.000
عرض از مبدأ بخش تقاضا	6.59477	100.23	0.000
لگاریتم درآمد خانوار	0.2427531	13.90	0.000
لگاریتم شاخص قیمتی گوشت مرغ	-0.246397	-10.15	0.000
لگاریتم شاخص قیمتی گوشت قرمز	0.0483304	2.69	0.007
	عرضه	تقاضا	R ²
	0.8306482	0.9400211	

بر اساس نتایج فوق، کشش قیمتی عرضه معادل 0.4، کشش قیمتی تقاضای -0.24 و کشش درآمدی آن 0.24 تخمین زده شده است.

$$\frac{dq}{q} = \frac{dp}{p} \varepsilon_{qp} + \frac{dI}{I} \varepsilon_{qi}$$

✓ در مواقع نگرانی از افزایش قیمت نباید یارانه تولید را از دست داد و باید بین سیاست یارانه ارزی و یارانه ریالی تفاوت قایل شد.

✓ تفاوت سرعت و سهولت افزایش قیمت با کنترل قیمت در ارز و هم در حالی که در شرایط مشابه اثر چرخ دنده قرار داریم و پدیده وابستگی به قیل مطرح می‌شود.

(Ratchet Effect and Hysteresis)

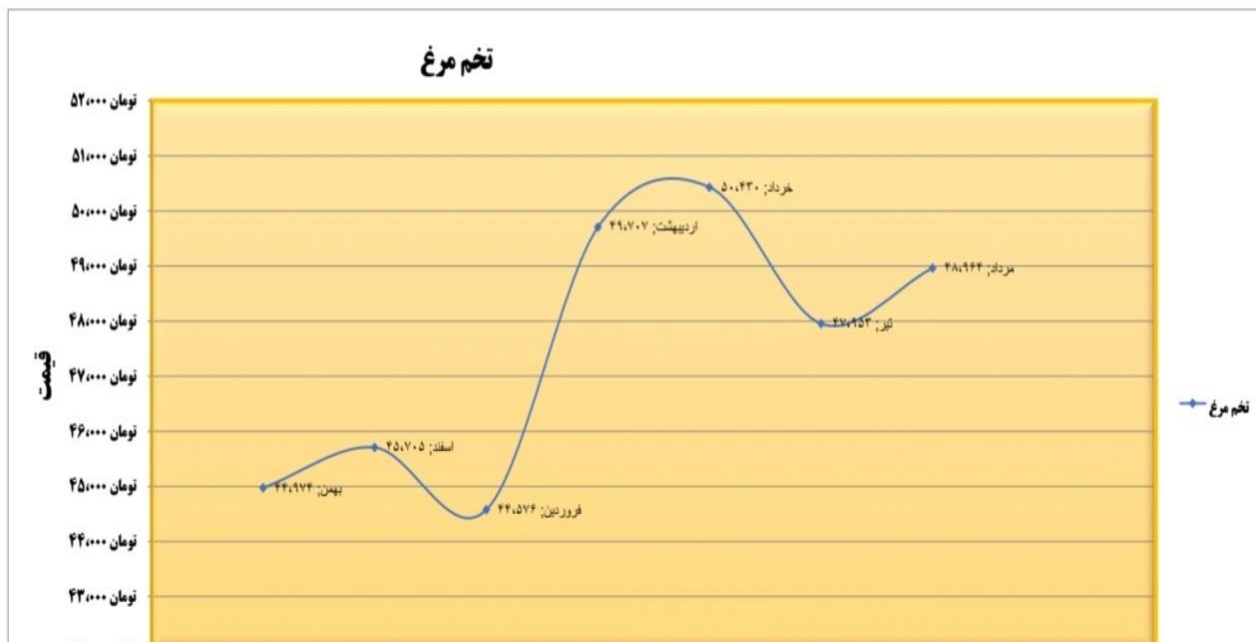
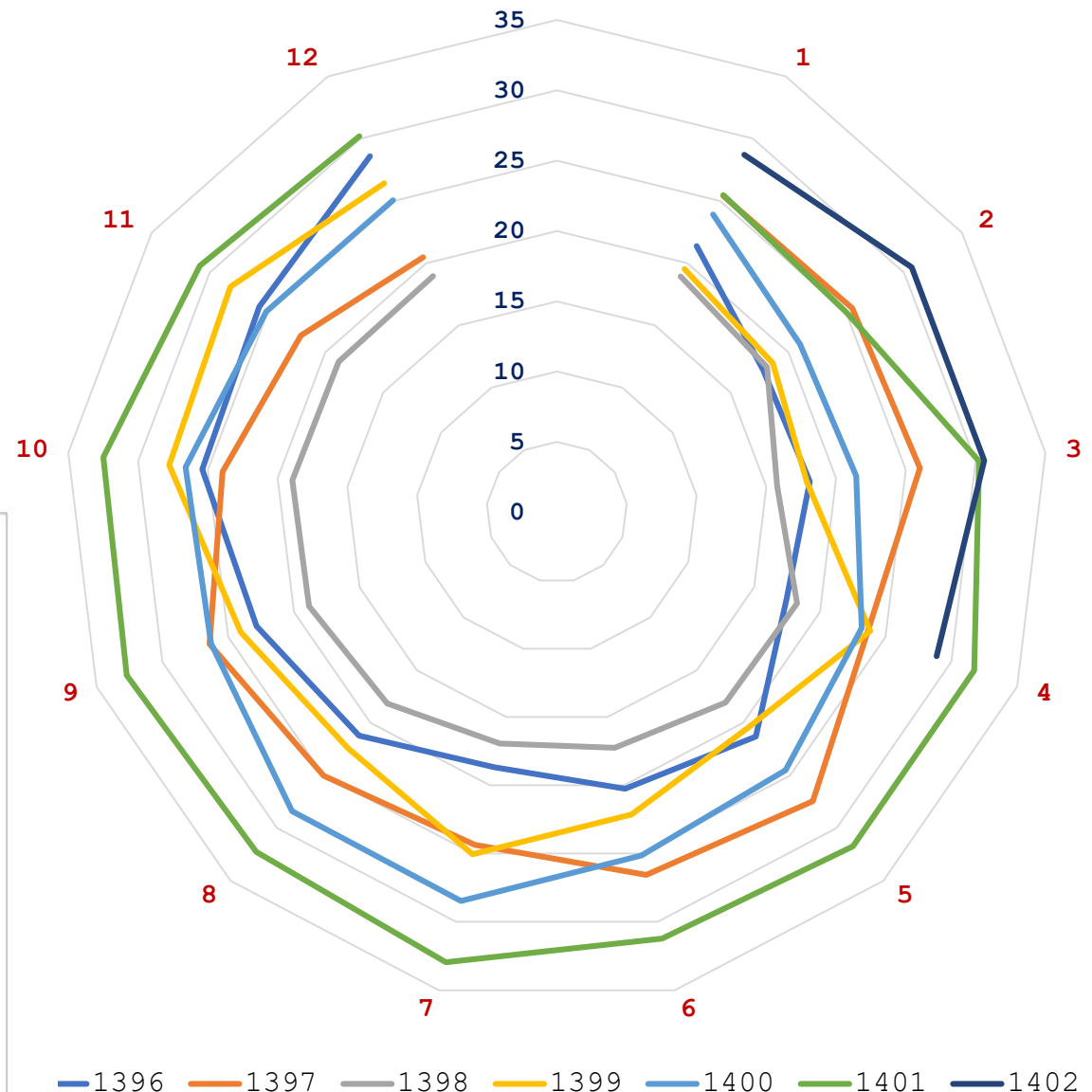
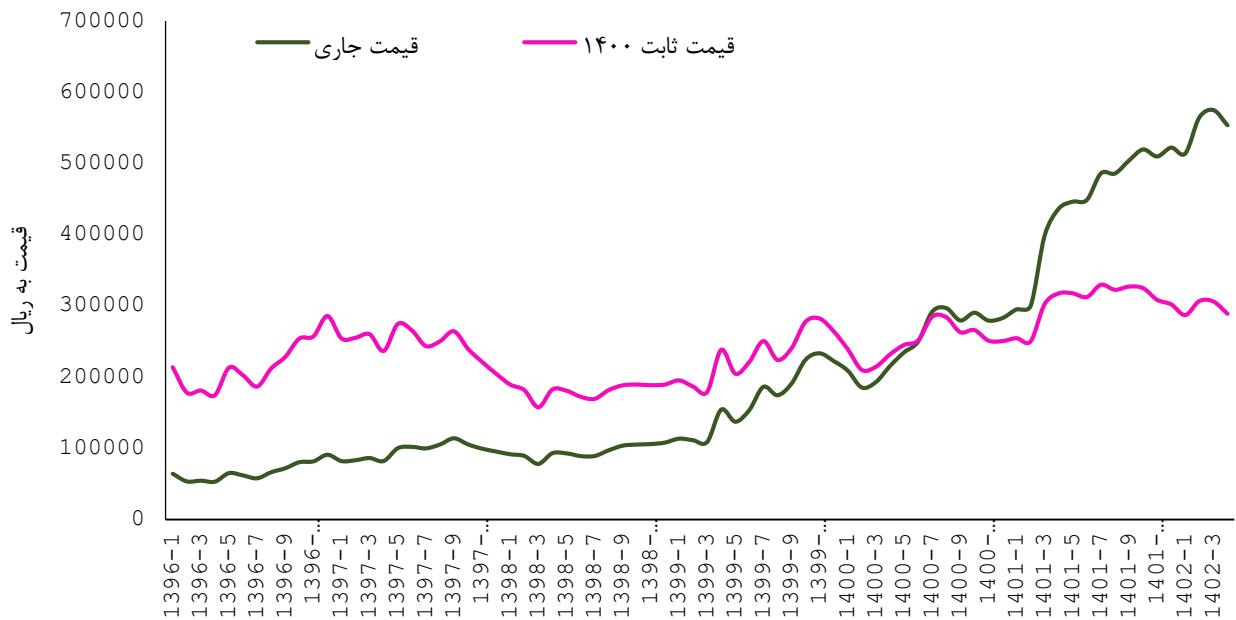
✓ مشکل بعدی افتادن در دام خطای تعادل سطح پایین است.

✓ چرا که ثبات قیمت و تعادل سطح پایین به نشانه نبود ناثیر منفی استنباط می‌شود،

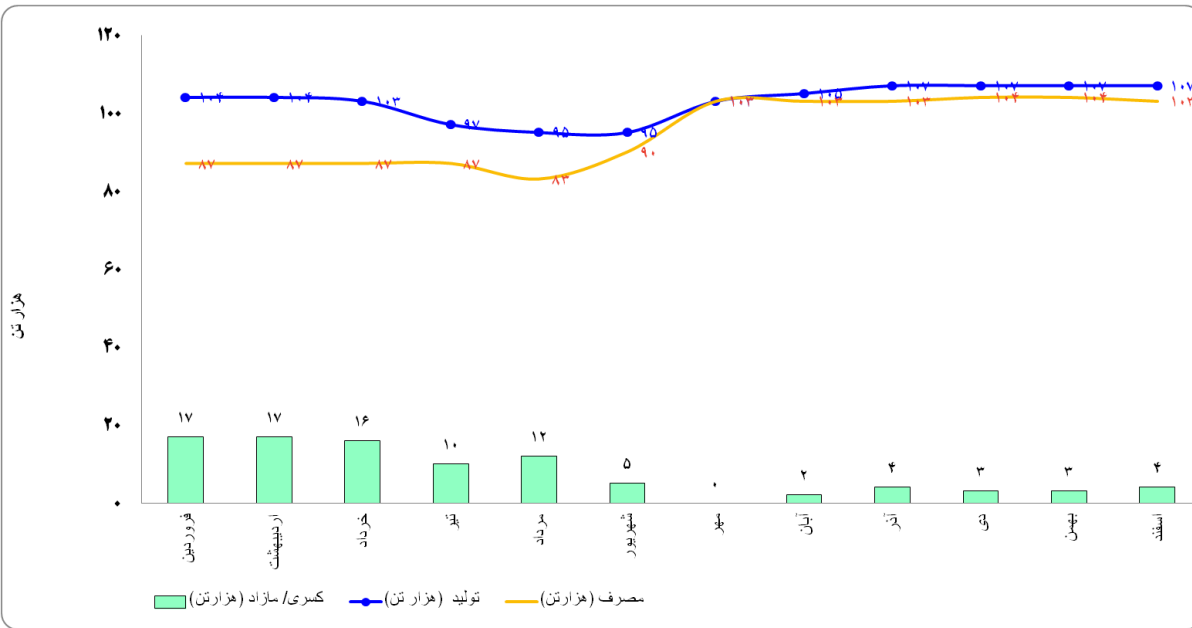
✓ در حالیکه تعادل در قیمت متاثر از کاهش تقاضا در کشاورزی با عدم توجه به واحدهای تولیدی کوچک و حذف آنها مواجه است
خطای سوگیری بازماندگی (Survivorship Bias).

1. افزایش تولید داخلی از طریق افزایش جوجه‌ریزی ماهانه (از ابتدای تیرماه بطور متوسط ۱۳۰ میلیون قطعه) در راستای تأمین روزانه ۷۰۰۰ تن گوشت مرغ؛
2. افزایش تولید جوجه یک روزه داخلی (با همکاری انجمن تولید کنندگان جوجه یک روزه از طریق تولک‌بری، افزایش سن گله و افزایش تعداد گله‌های مرغ مادر) و عنداللزوم واردات تخم مرغ نطفه دار؛
3. تولید مرداد، شهریور و مهر با احتساب واردات تخم مرغ نطفه دار محاسبه و به تناسب واردات تخم مرغ نطفه دار برای مواجه نشدن با واردات گوشت مرغ صورت پذیرد.
4. اصلاح و ارتقاء میزان ذخایر راهبردی و تکمیل ذخائر به منظور جذب مرغ تولیدشده داخلی
5. تامین منابع مالی موضوع مصوبه هفتادمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۸ در خصوص سرمایه در گردش واحدهای تولیدی جهت جلوگیری از تعطیلی و خسارت مضاعف به واحدهای دام و طیور
6. اصلاح قیمت تمام شده متناسب با هزینه تولید ناشی از افزایش قیمت نهاده های تولید به ویژه کنجاله سویا در بازار برای جوجه یک روزه، تخم مرغ خوراکی و گوشت مرغ
7. در جهت اجرای کالابریگ الکترونیک احتمال افزایش تقاضای جدید در بازار وجود دارد. لازم است جهت تامین نهاده برای تولید متناسب اقدام گردد.
8. تامین نهاده های موردنیاز (بر اساس جدول برنامه ریزی تولید و مصرف نهاده های دامی) و ارز موردنیاز آنها

روند ماهانه قیمت تخم مرغ به قیمت ثابت ۱۴۰۰

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد تخم مرغ برای سال ۱۴۰۲

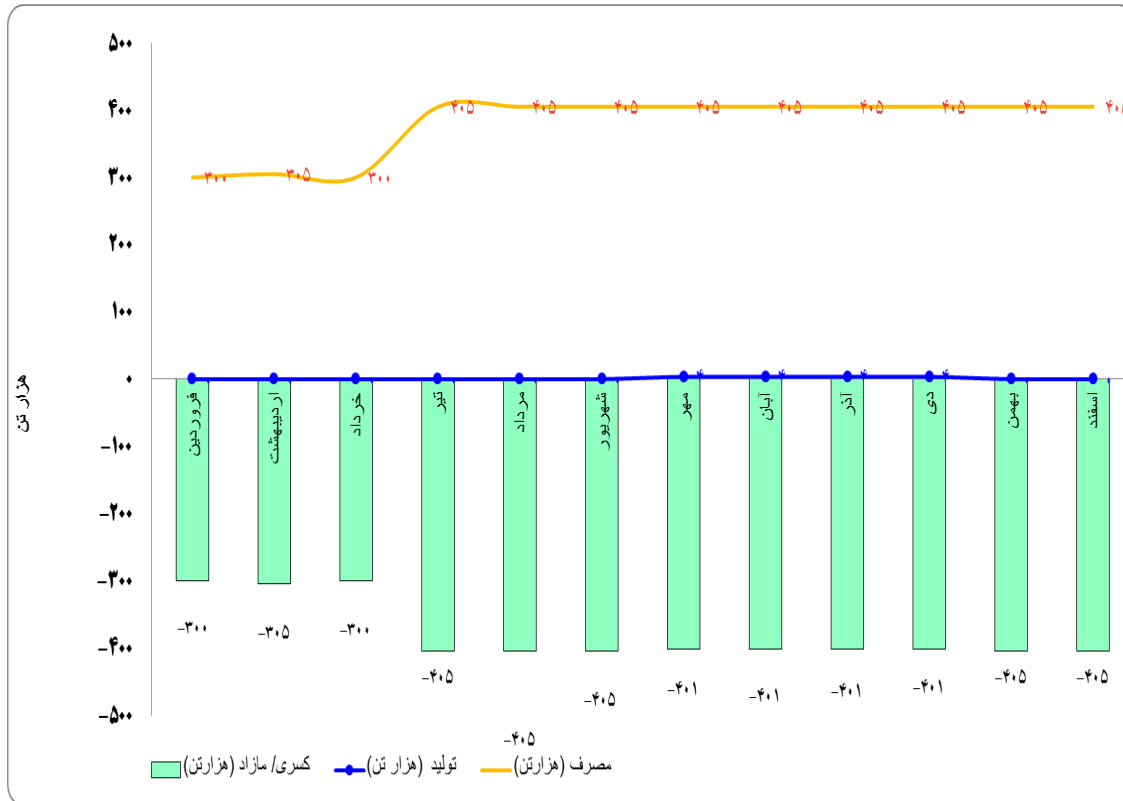
ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری/مازاد (هزار تن)	نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با نورم ۳۰ درصدی
					ذخیره انبار	واردات	ذخیره سازی	صادرات	
۱	فروردین	۱۰۴	۸۷	۱۷			•	•	
۲	اردیبهشت	۱۰۴	۸۷	۱۷			•	•	
۳	خرداد	۱۰۳	۸۷	۱۶			•	•	
۴	تیر	۹۷	۸۷	۱۰			•	•	
۵	مرداد	۹۵	۸۳	۱۲			•	•	
۶	شهریور	۹۵	۹۰	۵			•	•	دارد
۷	مهر	۱۰۳	۱۰۳	۰			•	•	دارد
۸	آبان	۱۰۵	۱۰۳	۲			•	•	دارد ✓
۹	آذر	۱۰۷	۱۰۳	۴			•	•	دارد ✓
۱۰	دی	۱۰۷	۱۰۴	۳			•	•	دارد ✓
۱۱	بهمن	۱۰۷	۱۰۴	۳			•	•	دارد ✓
۱۲	اسفند	۱۰۷	۱۰۳	۴			•	•	دارد ✓
میانگین				۹۵.۱	۱۰۳	۷.۸			
جمع کل				۱۱۴۱	۱۲۳۴	۹۳			

- تأمین تخم مرغ مورد نیاز از طریق افزایش تولید داخلی که بر اساس گزارش معاونت امور دام و اتحادیه مرکزی مرغ تخم‌گذار (میهن) در حال حاضر کمبودی وجود ندارد.
- بر اساس برنامه‌ریزی انجام شده نیاز تخم‌مرغ کشور در شش ماهه دوم از طریق تولید داخل تأمین می‌شود. تولید تخم در حال حاضر در هر هفته ۲۵۰۰۰ تن و ماهیانه ۱۰۳۰۰۰ تن می‌باشد. میزان مصرف در شش ماهه دوم سال در هر ماه ۱۰۳ هزار تن برآورد شده است؛
- تأمین منابع مالی موضوع مصوبه هفتادمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۸ در خصوص سرمایه در گردش واحدهای تولیدی جهت جلوگیری از تعطیلی و خسارت مضاعف به واحدهای دام و طیور
- در جهت اجرای کالابریگ الکترونیک احتمال افزایش تقاضای جدید در بازار وجود دارد. لازم است جهت تأمین نهاد برای تولید متناسب اقدام گردد.
- تأمین نهاد های موردنیاز (بر اساس جدول برنامه ریزی تولید و مصرف نهاد های دامی) و ارز موردنیاز آنها

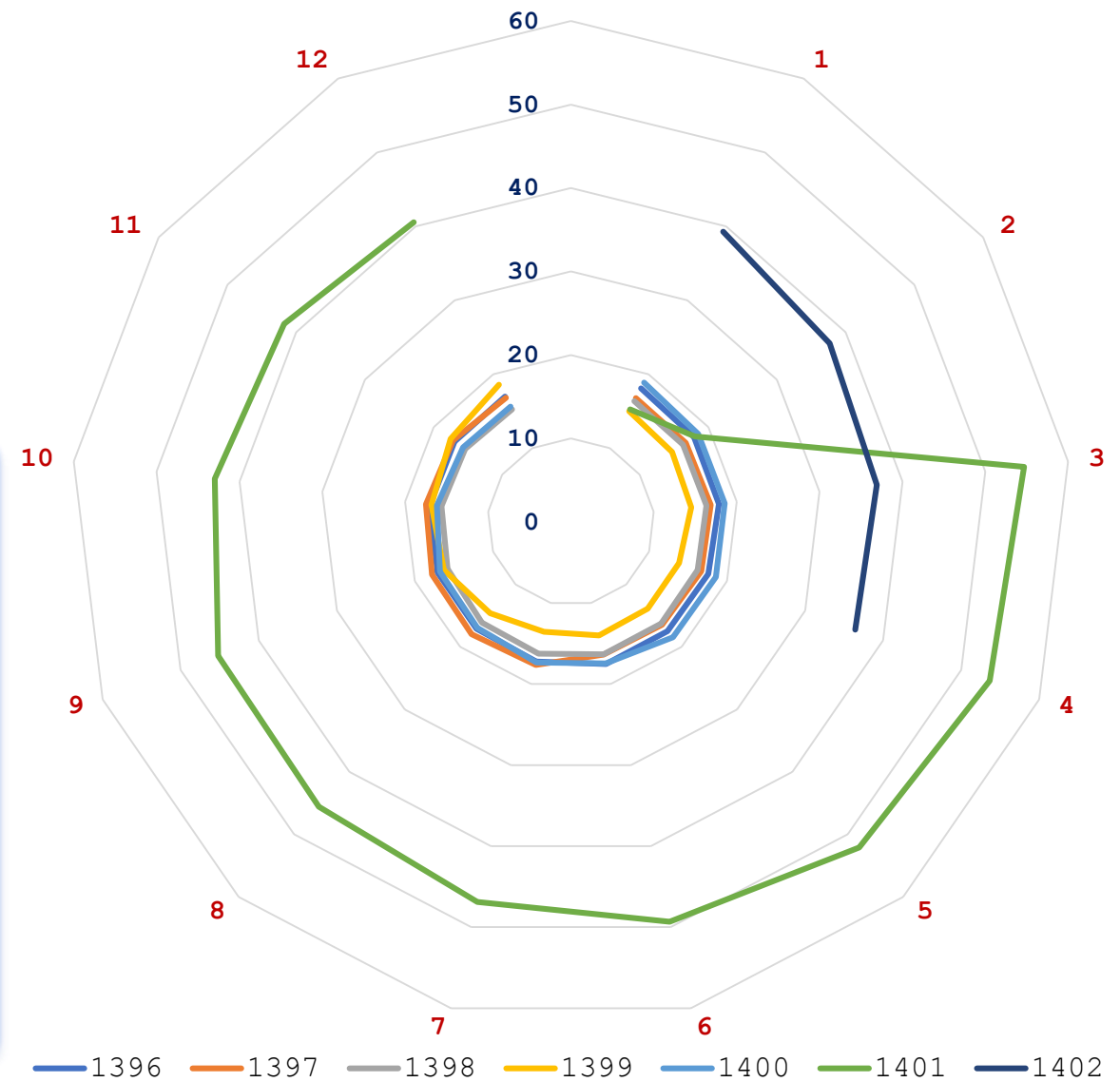
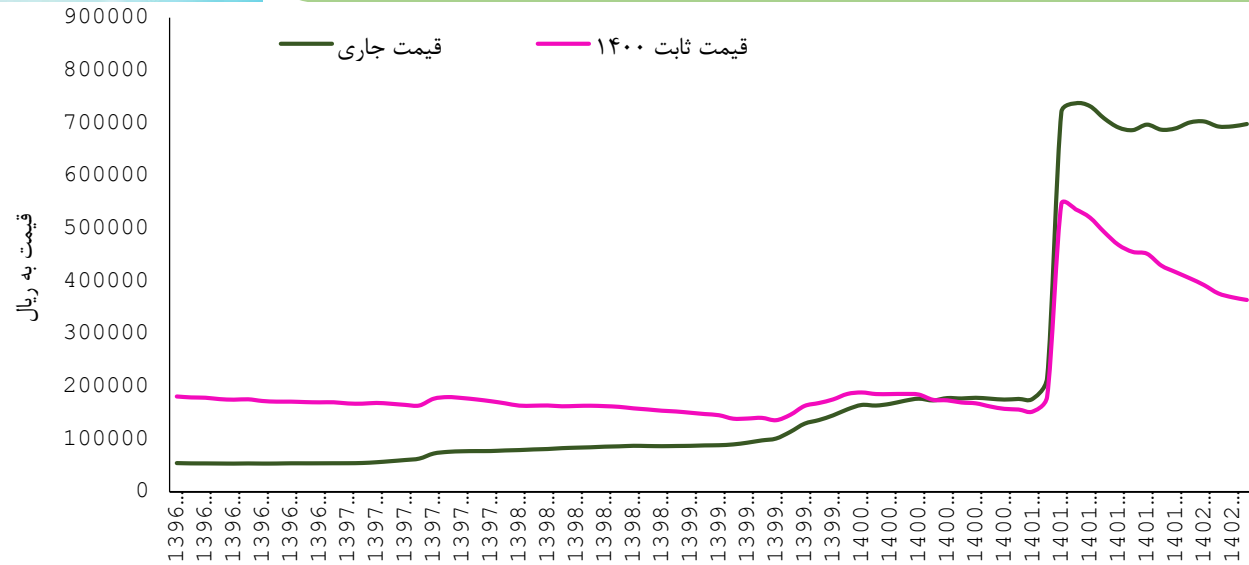

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد کنجاله برای سال ۱۴۰۲

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری/مازاد (هزار تن)		نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		احتمال کاهش یا افزایش درصد افزایش	امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی
				ذخیره انبار	واردات	ذخیره سازی	صادرات	درصد کاهش	درصد افزایش		
۱	فروردین	۰	۳۰۰	-۳۰۰	•						
۲	اردیبهشت	۰	۳۰۵	-۳۰۵	•						
۳	خرداد	۰	۳۰۰	-۳۰۰	•						
۴	تیر	۰	۴۰۵	-۴۰۵	•						
۵	مرداد	۰	۴۰۵	-۴۰۵	•						
۶	شهریور	۰	۴۰۵	-۴۰۵	•						دارد
۷	مهر	۳.۶	۴۰۵	-۴۰۱.۴	•						دارد
۸	آبان	۳.۶	۴۰۵	-۴۰۱.۴	•						دارد
۹	آذر	۳.۶	۴۰۵	-۴۰۱.۴	•						دارد
۱۰	دی	۳.۶	۴۰۵	-۴۰۱.۴	•						دارد
۱۱	بهمن	۰	۴۰۵	-۴۰۵	•						دارد
۱۲	اسفند	۰	۴۰۵	-۴۰۵	•						دارد
				۳۷۹.۲	-۳۷۸.۰						
میانگین				۱.۲							
جمع کل				۴۵۵۰.۰	-۴۵۳۵.۶						

روند ماهانه قیمت روغن مایع به قیمت ثابت ۱۴۰۰

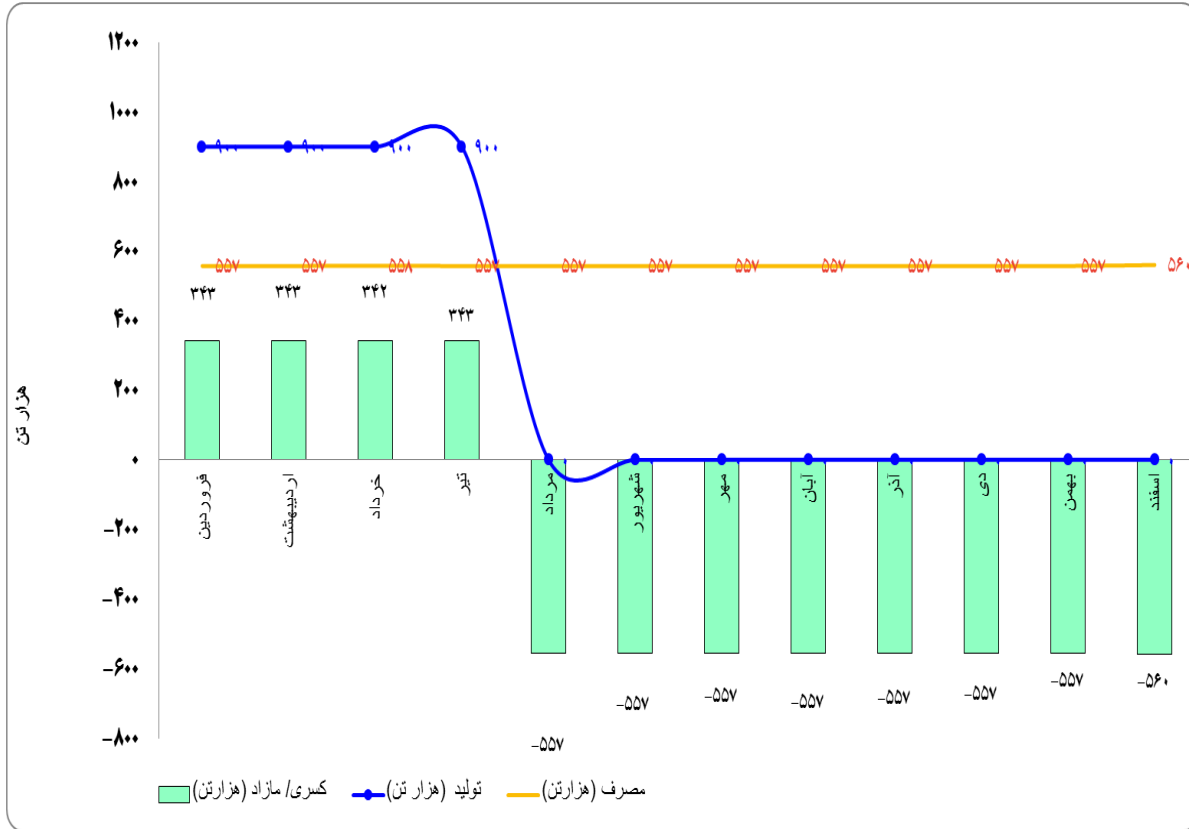

۱ - از نظر تولید داخل دانه روغنی سیاست تضمینی بدون خرید با پرداخت مابه التفاوت به تولید کننده بر خرید تضمینی ارجح است
 ۲ - سیاست مهم در تأمین کنجاله سویا و بطور کلی کنجاله توازن در ترکیب واردات دانه روغنی و روغن خام است زیرا محدودیت واردات روغن خام با توجه به ظرفیت کارخانجات روغنکشی هم امکان تأمین روغن و هم کنجاله را فراهم میسازد

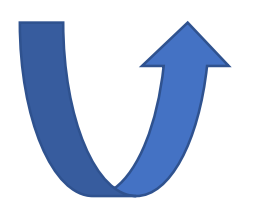

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد جو برای سال ۱۴۰۲

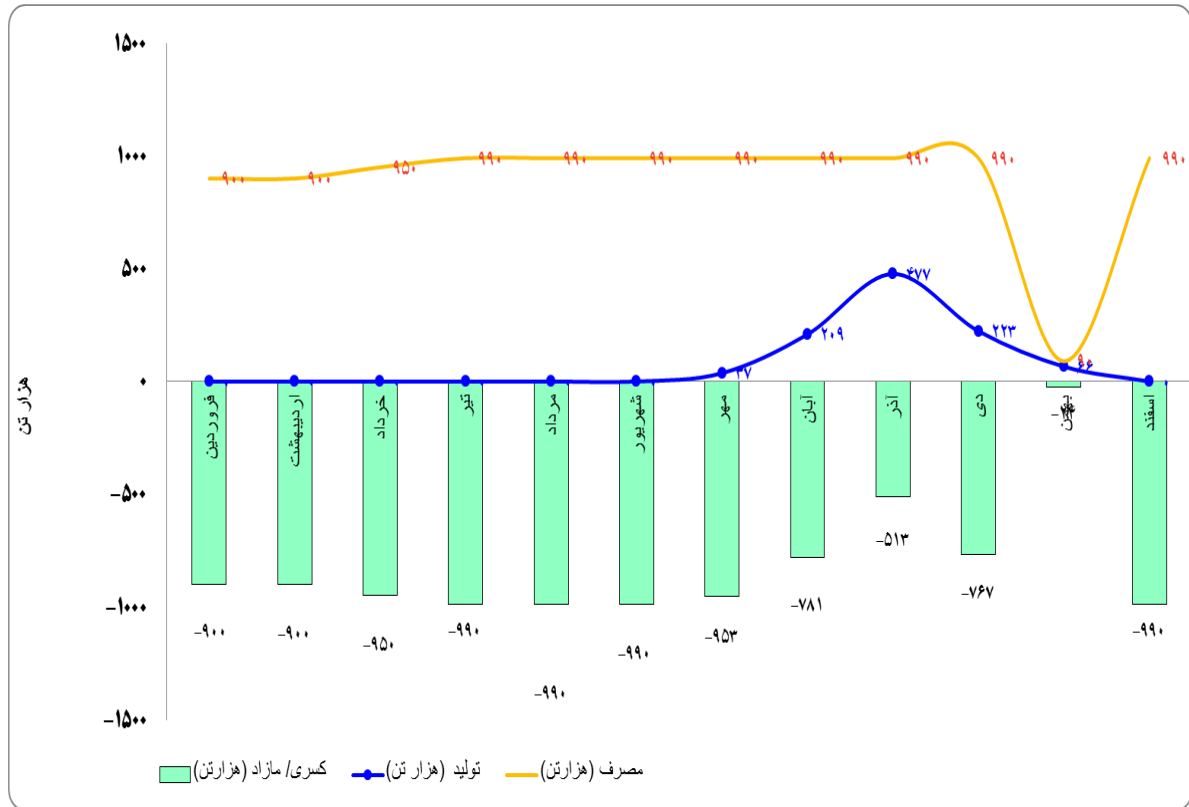

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری / مازاد (هزار تن)		نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی		
				کسری (هزار تن)	مازاد (هزار تن)	ذخیره انبار	واردات	ذخیره سازی	صادرات	احتمال کاهش	درصد افزایش	
۱	فروردین	۹۰۰	۵۵۷	۳۴۳		●						
۲	اردیبهشت	۹۰۰	۵۵۷	۳۴۳		●						
۳	خرداد	۹۰۰	۵۵۸	۳۴۲		●						
۴	تیر	۹۰۰	۵۵۷	۳۴۳		●						
۵	مرداد		۵۵۷	-۵۵۷		●						
۶	شهریور		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۷	مهر		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۸	آبان		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۹	آذر		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۱۰	دی		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۱۱	بهمن		۵۵۷	-۵۵۷		●				دارد		
۱۲	اسفند		۵۶۰	-۵۶۰		●				دارد		
				۳۴۲.۷	۵۵۷.۳	۹۰۰.۰						میانگین
				-۳۰۸۸.۰	۶۶۸۸.۰	۳۶۰۰.۰						جمع کل

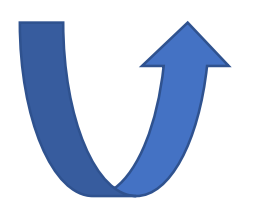

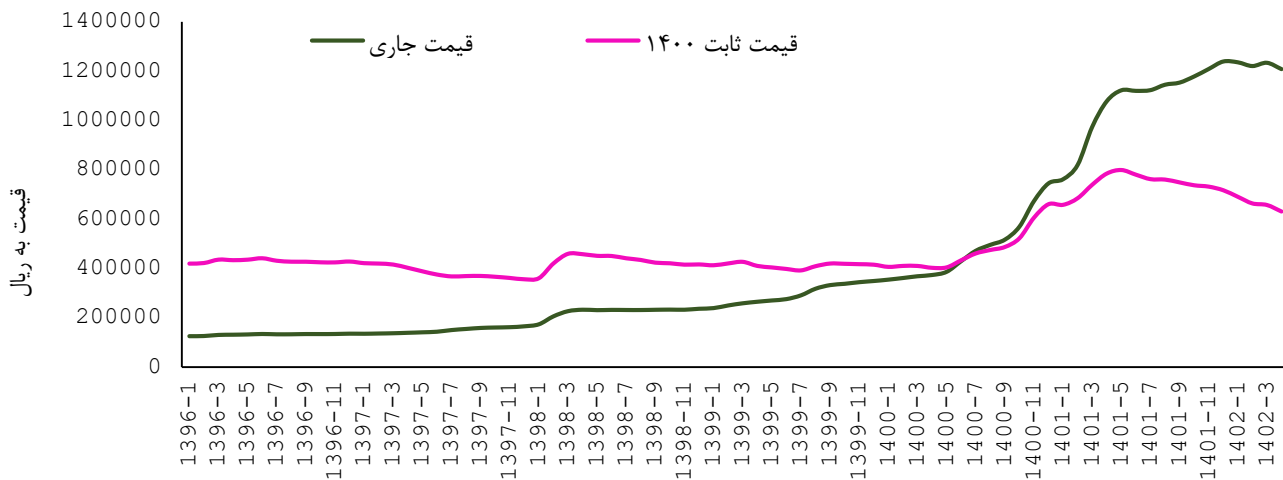
برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد ذرت برای سال ۱۴۰۲

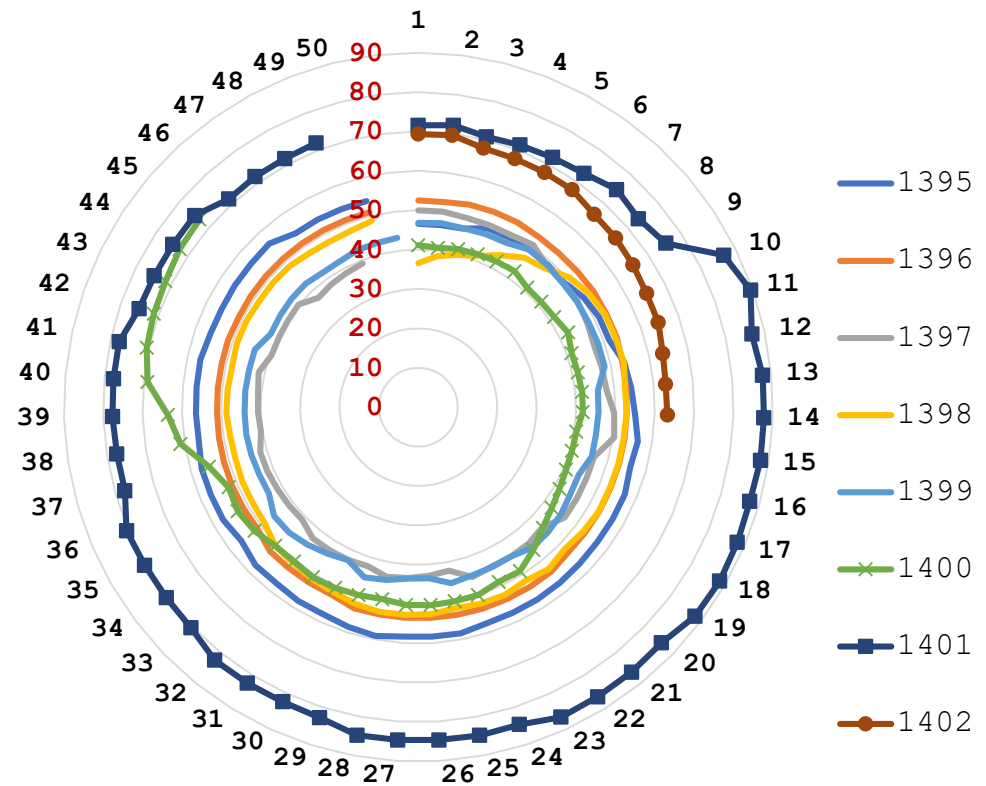
ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری / مازاد (هزار تن)	نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی	
					ذخیره انبار	واردات	صادرات	ذخیره سازی		احتمال کاهش یا افزایش درصد افزایش
۱	فروردین		۹۰۰	-۹۰۰	●					
۲	اردیبهشت		۹۰۰	-۹۰۰	●					
۳	خرداد		۹۵۰	-۹۵۰	●					
۴	تیر		۹۹۰	-۹۹۰	●					
۵	مرداد		۹۹۰	-۹۹۰	●					
۶	شهریور		۹۹۰	-۹۹۰	●				دارد	
۷	مهر	۳۷۰	۹۹۰	-۹۵۳	●				دارد	
۸	آبان	۲۰۹۰	۹۹۰	-۷۸۱	●				دارد	
۹	آذر	۴۷۷	۹۹۰	-۵۱۳	●				دارد	
۱۰	دی	۲۲۳	۹۹۰	-۷۶۷	●				دارد	
۱۱	بهمن	۶۶	۹۰	-۲۴	●				دارد	
۱۲	اسفند		۹۹۰	-۹۹۰	●				دارد	
میانگین				۸۹۶.۷	۲۰۲.۴				-۶۹۴.۳	
جمع کل				۱۰۷۶۰.۰	۱۰۱۲.۰				-۹۷۴۸.۰	

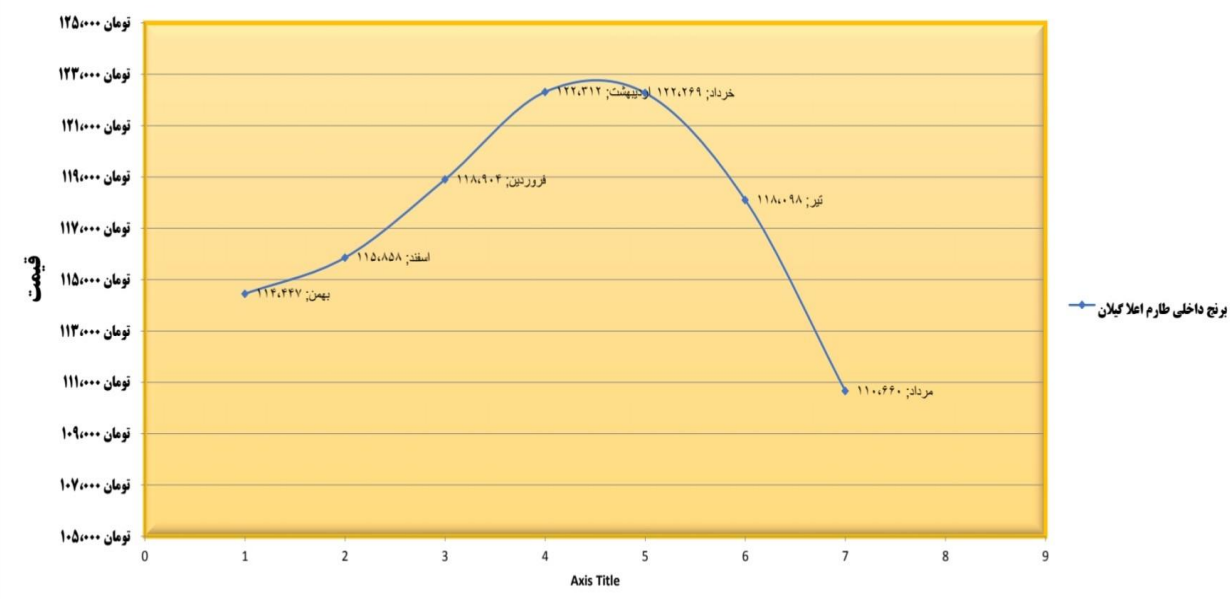

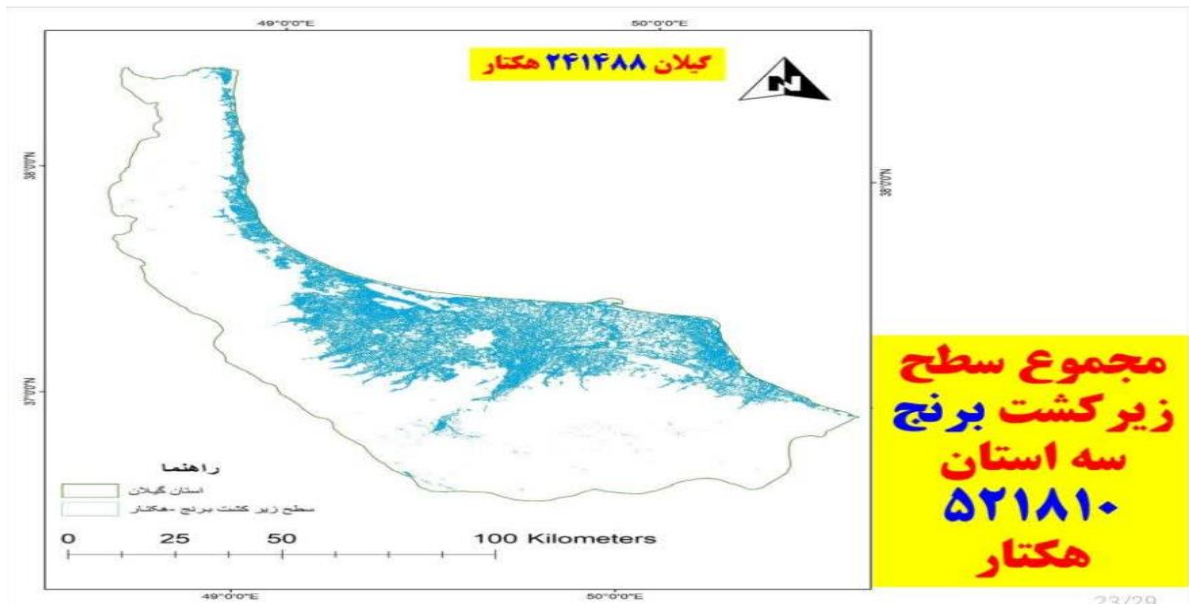
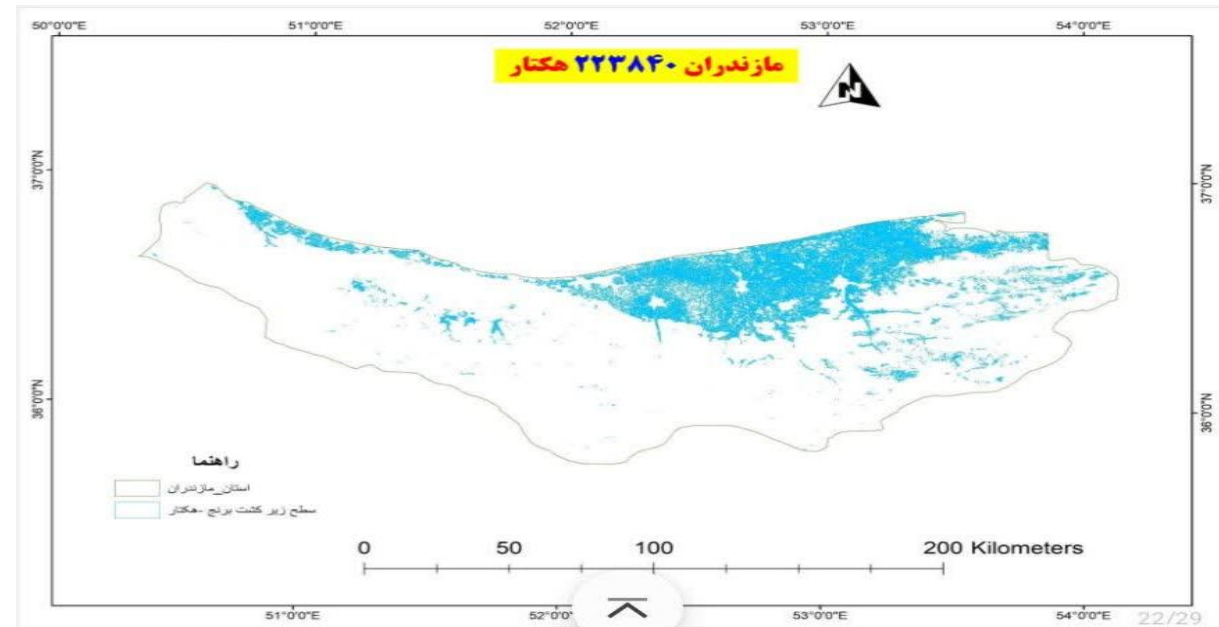
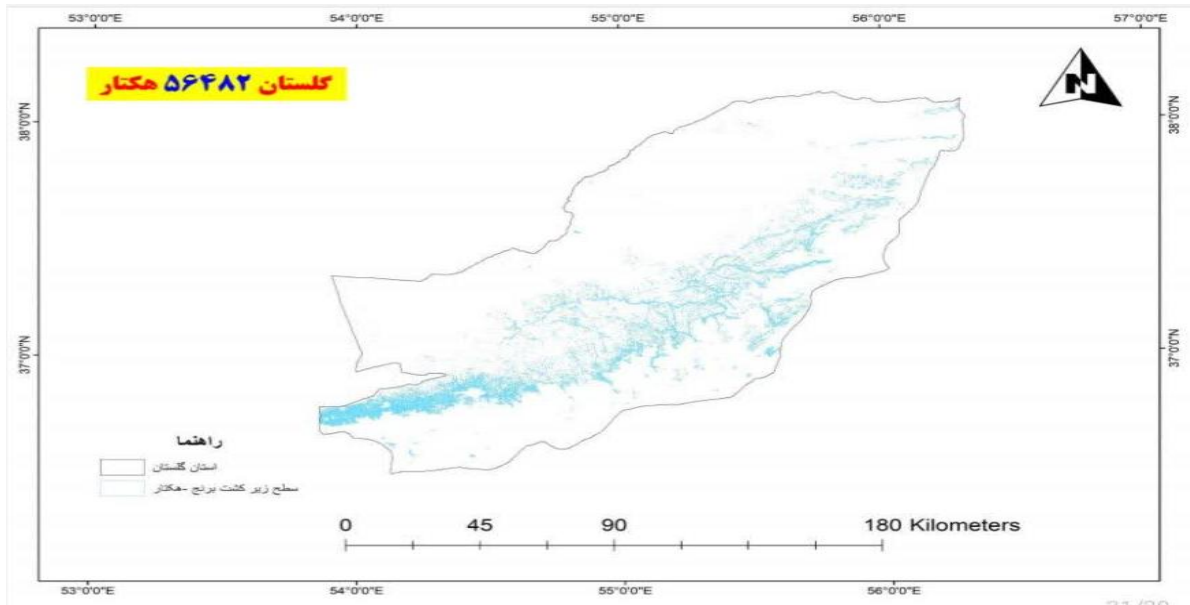
روند هفتگی قیمت خرده‌فروشی برنج درجه یک ایرانی به قیمت ثابت ۱۴۰۰

برنج طارم گیلان

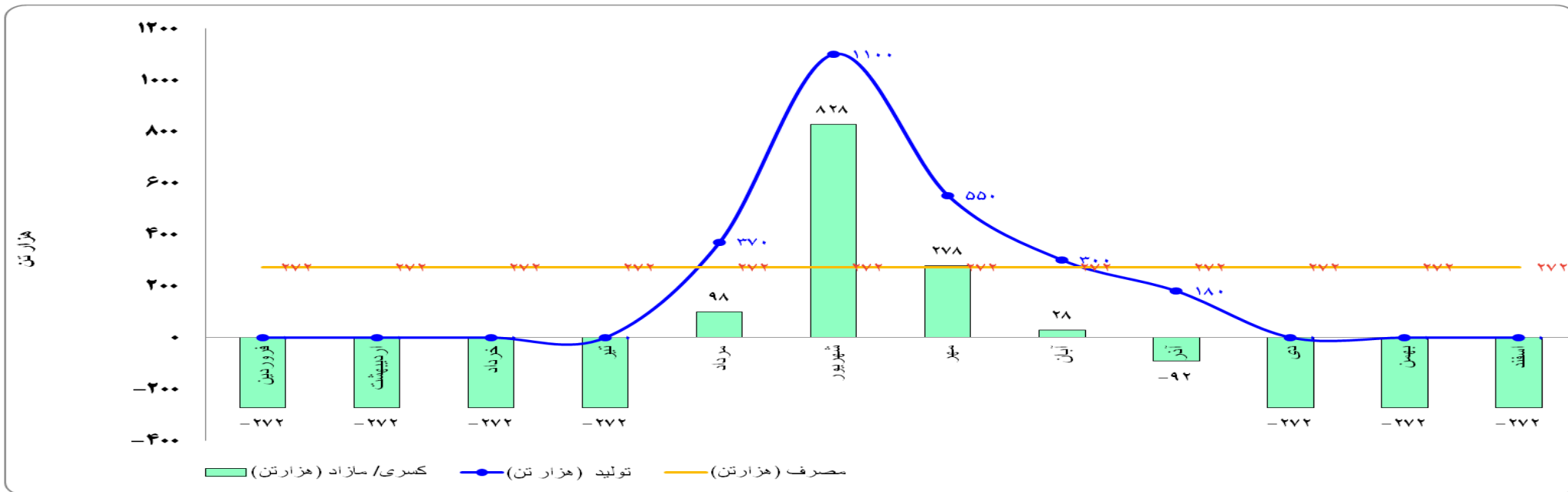

نقشه سطح زیر کشت برنج ۱۴۰۰-۱۴۰۱

سطح زیر کشت برنج در سال زراعی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ معادل ۴۶۱ هزار هکتار بوده و در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ با **۱۲ درصد افزایش** به ۵۲۱ هزار و ۸۱۰ هکتار رسیده است. (براساس تصاویر ماهواره ای سنتینل ۲ (sentinel 2) در خرداد ۱۴۰۱ تهیه و در تیرماه ۱۴۰۱ ارائه شده است).

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد برنج برای سال ۱۴۰۲

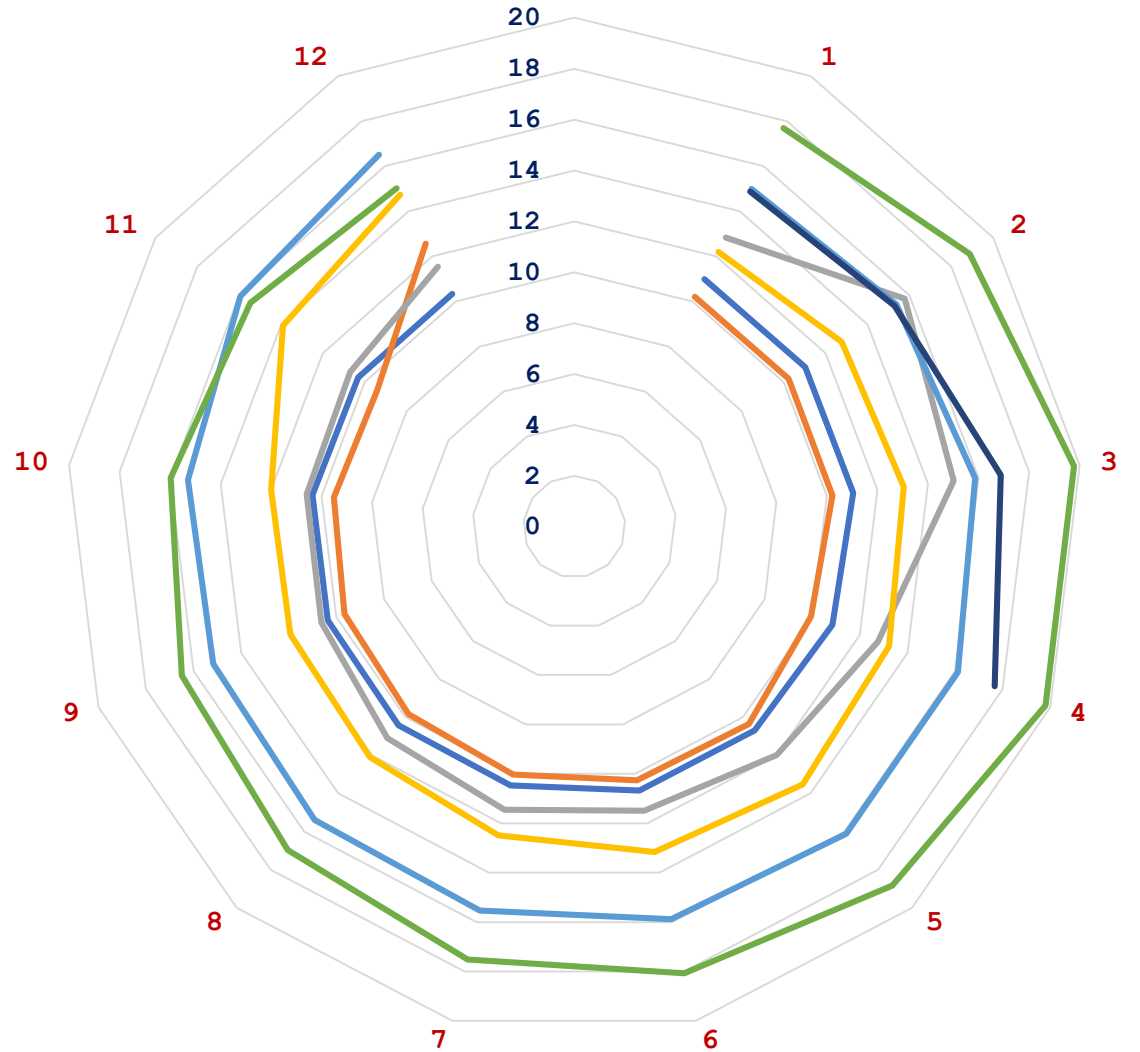
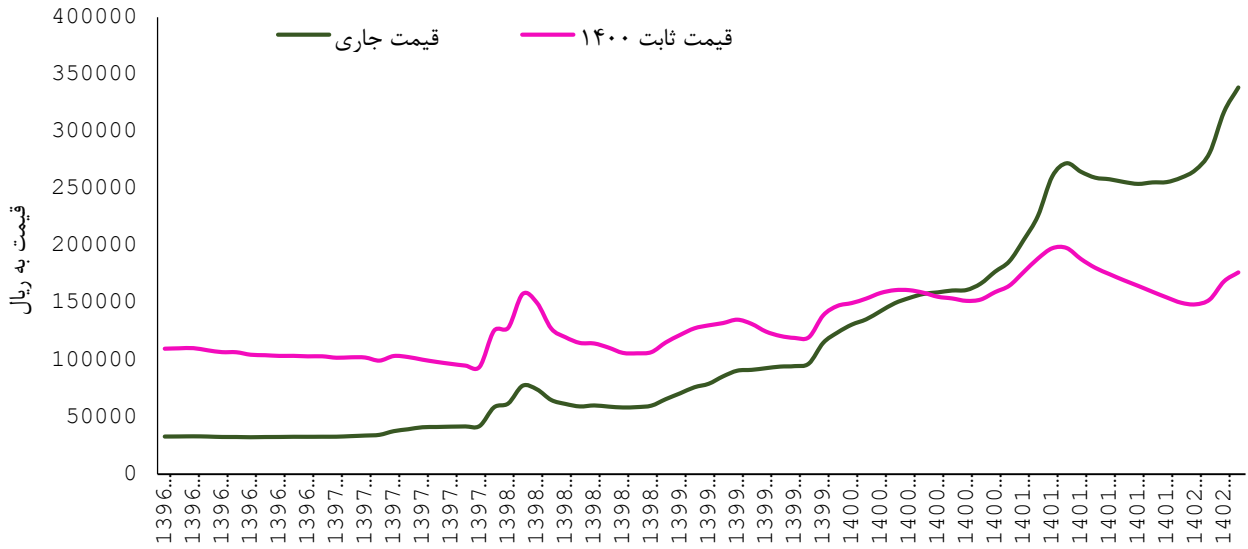

1. با توجه به میزان پیش‌بینی تولید سال جاری، ضروری است از هرگونه واردات برنج در زمان برداشت اجتناب گردد. واردات کسری مورد نیاز موکول به خرید برنج سنواتی کشاورزان می‌باشد.
2. میزان ترخیص ۴ ماهه ابتدای سال جاری برنج از گمرکات کشور (۵۰۹ هزارتن) نسبت به مدت مشابه سال گذشته (۷۳۷ هزارتن) ۳۰ درصد کاهش داشته است؛ در حالیکه در سال گذشته با وجود افزایش سطح زیر کشت برنج میزان ۱۸۰۰ هزارتن برنج وارد شده است.
3. واردات بیش از حد و اجازه واردات در زمان برداشت که در سال گذشته اتفاق افتاد منجر به عدم خرید برنج کشاورزان گردیده و کشور را با برنج سنواتی در دست کشاورز روبرو کرده است.
4. اعمال محدودیت واردات برنج از تاریخ ابتدای مردادماه تا انتهای آبان ماه سال جاری ضروری است.

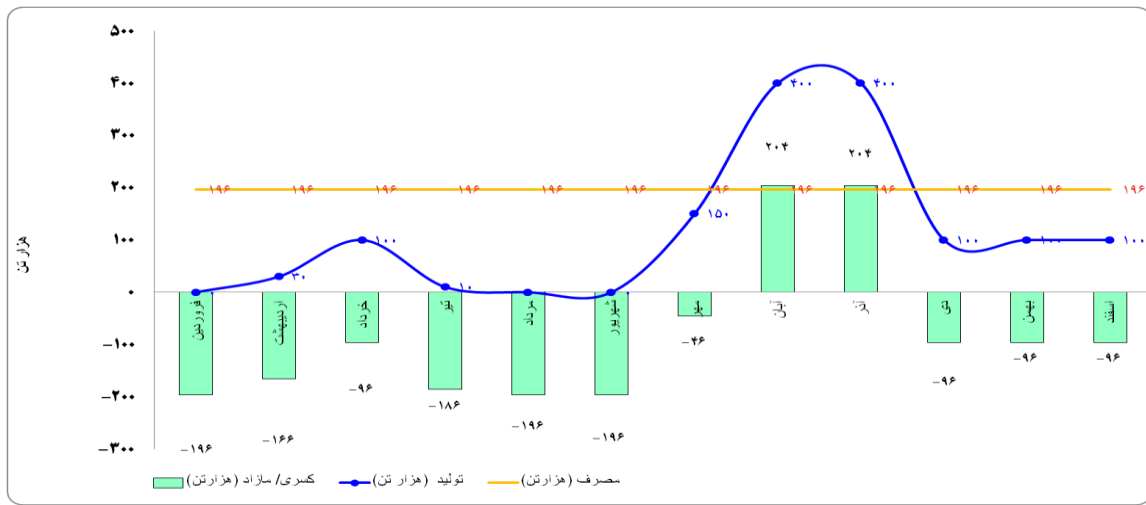

روند ماهانه قیمت شکر به قیمت ثابت ۱۴۰۰

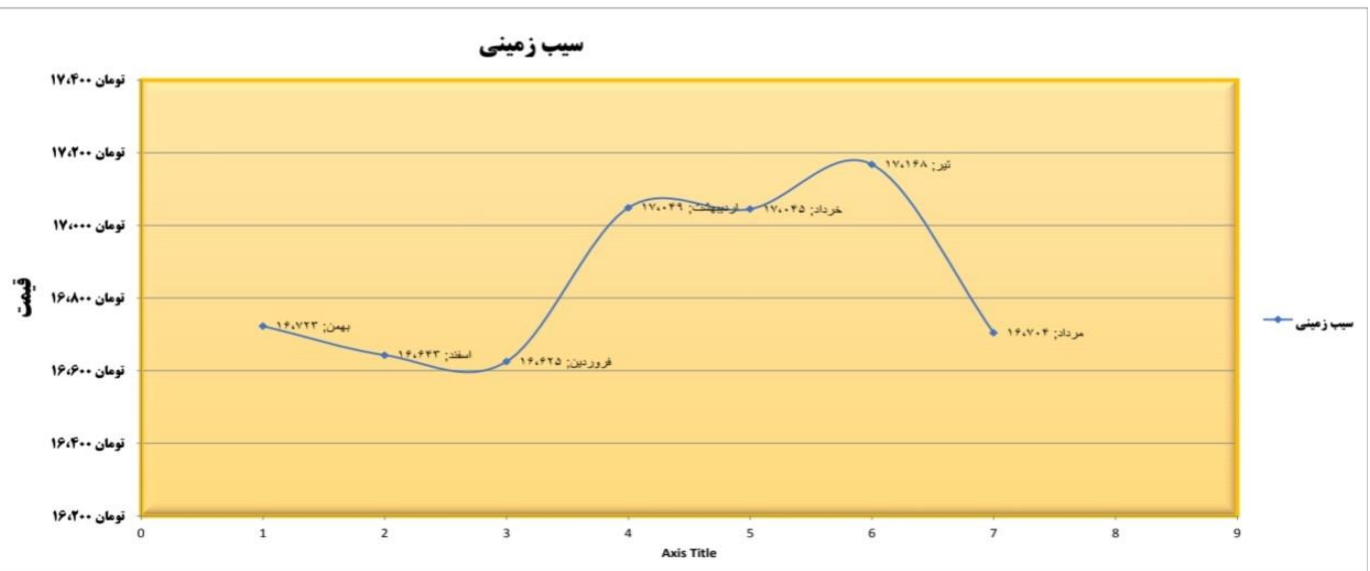
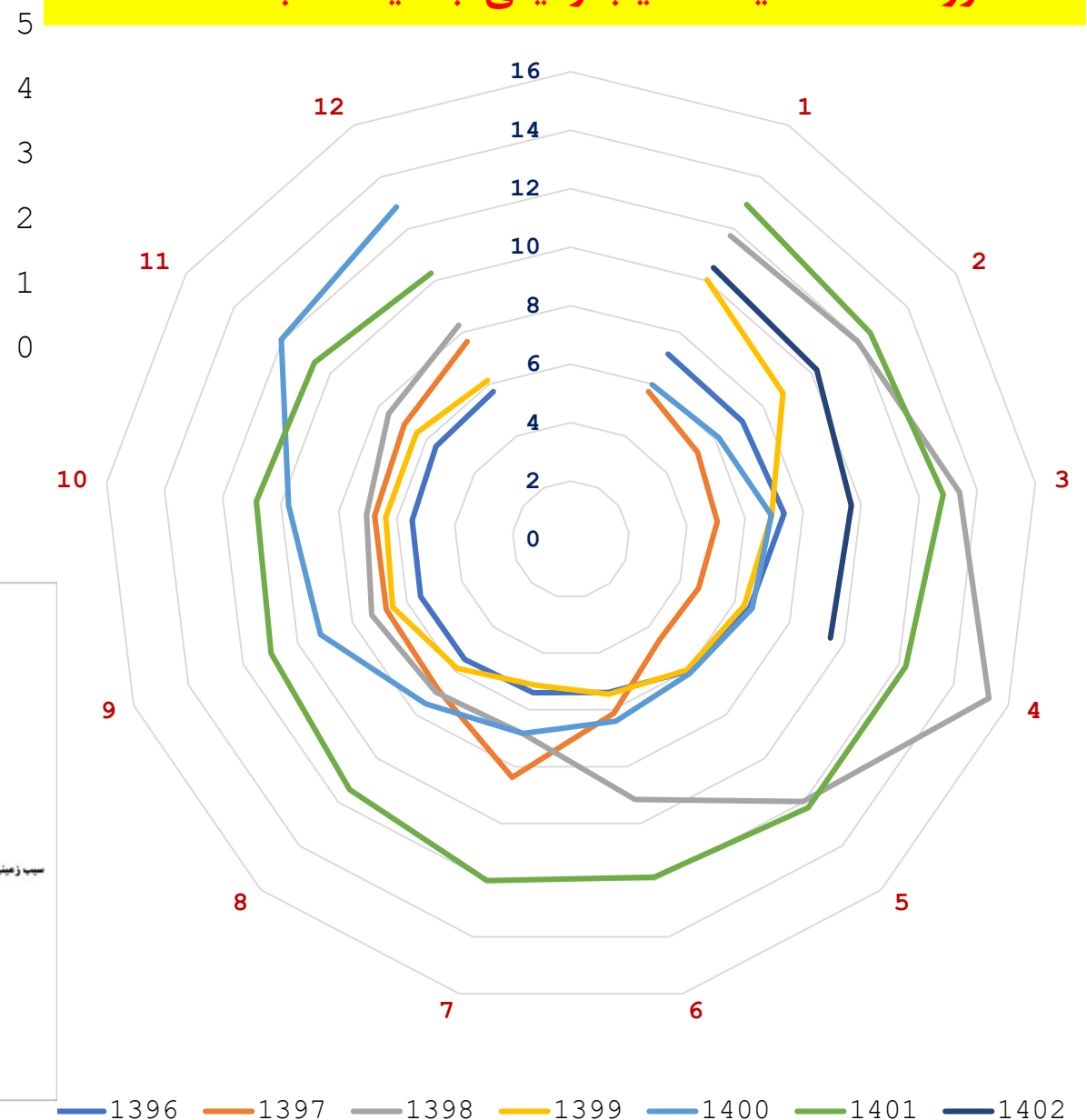
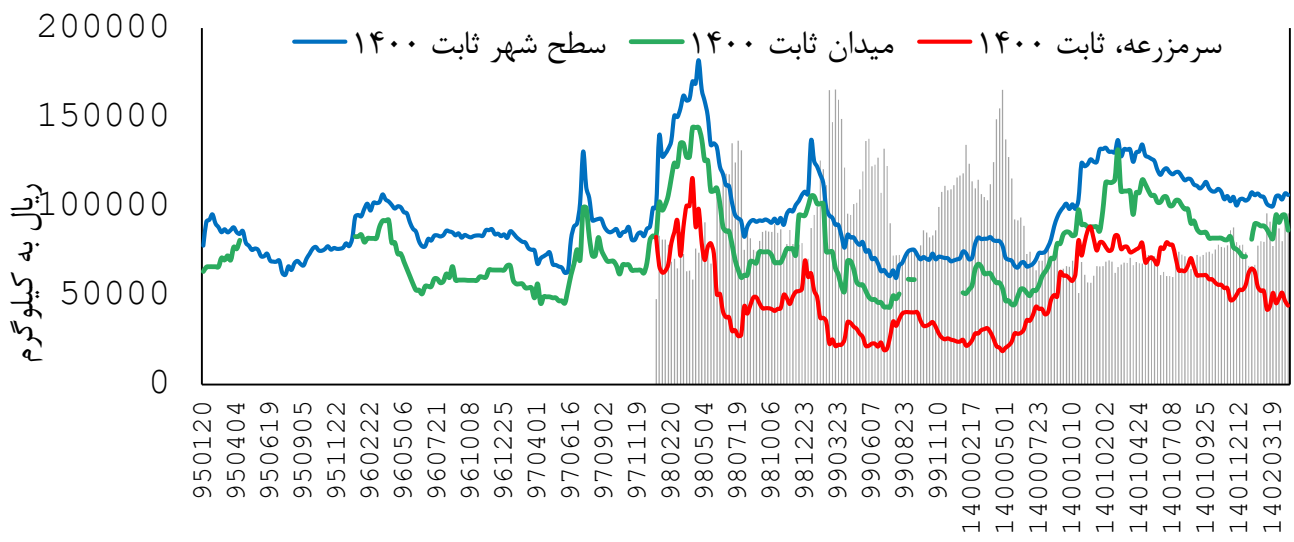

1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402

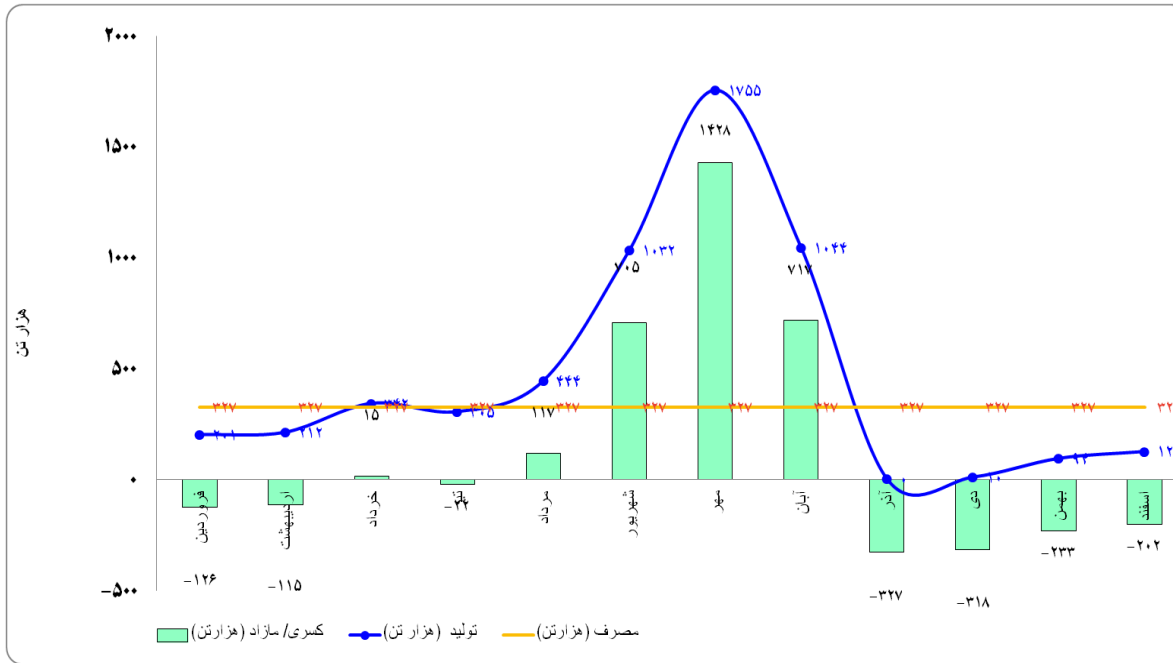

روند ماهانه قیمت سیب زمینی به قیمت ثابت ۱۴۰۰

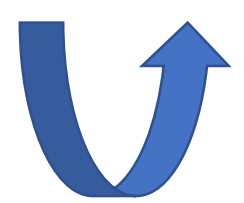
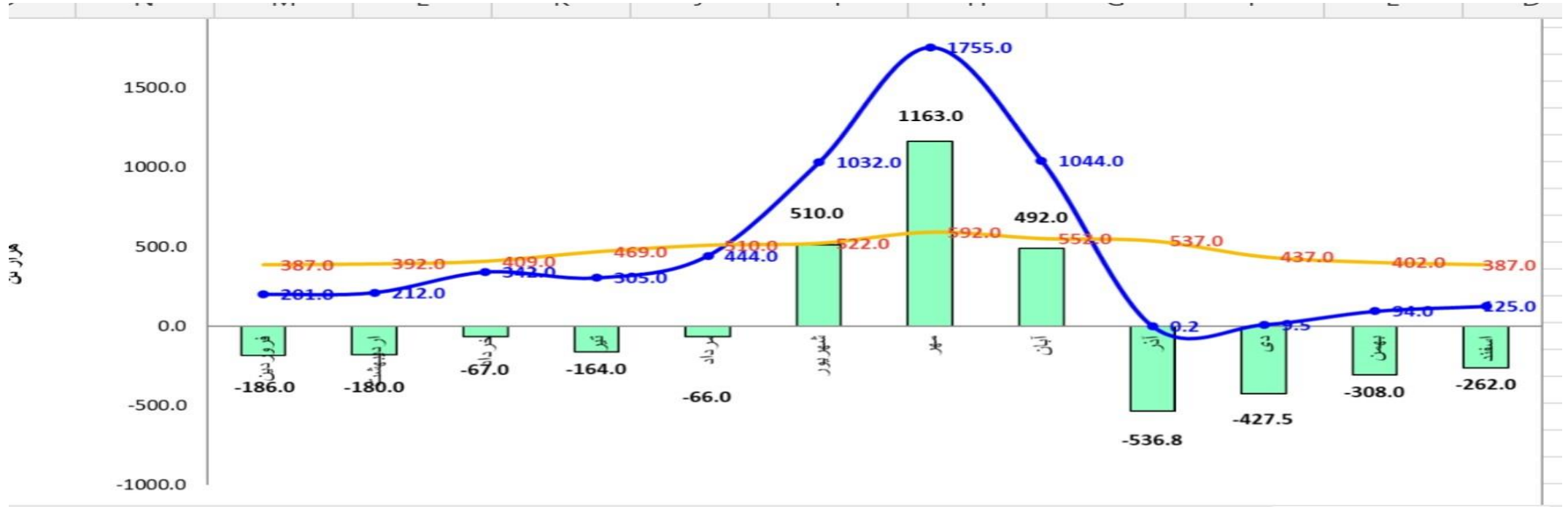
برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد سیب زمینی برای سال ۱۴۰۲

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری/مازاد (هزار تن)	نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی
					ذخیره انبار	واردات	صادرات	ذخیره سازی	
۱	فروردین	۲۰۱	۳۲۷	-۱۲۶	●		●		
۲	اردیبهشت	۲۱۲	۳۲۷	-۱۱۵	●		●		
۳	خرداد	۳۴۲	۳۲۷	۱۵			●		
۴	تیر	۳۰۵	۳۲۷	-۲۲	●		●		
۵	مرداد	۴۴۴	۳۲۷	۱۱۷			●	●	
۶	شهریور	۱۰۳۲	۳۲۷	۷۰۵			●	●	
۷	مهر	۱۷۵۵	۳۲۷	۱۴۲۸			●	●	دارد
۸	آبان	۱۰۴۴	۳۲۷	۷۱۷			●	●	دارد
۹	آذر	۰.۲۰	۳۲۷	-۳۲۷	●		●		دارد ✓
۱۰	دی	۹.۵	۳۲۷	-۳۱۸	●		●		دارد ✓
۱۱	بهمن	۹۴	۳۲۷	-۲۳۳	●		●		دارد ✓
۱۲	اسفند	۱۲۵	۳۲۷	-۲۰۲	●		●		دارد
میانگین				۴۶۴	۳۲۷	۱۳۷			
جمع کل				۵۵۶۴	۳۹۲۴	۱۶۴۰			

- صادرات سیب زمینی در سال ۱۴۰۰ میزان ۵۵۰ هزار تن بوده است. در سال گذشته به دلیل افزایش بی رویه عوارض صادراتی حجم صادرات به ۱۰۵ هزار تن رسید. برای بازپس گیری بازارهای هدف و حفاظت از تولید داخلی ضرورت دارد اقدامات شتابدهنده برای گسترش صادرات محصول انجام پذیرد.
- با توجه نبود ضمانت اجرایی الگوی کشت ابلاغی، تولید سیب زمینی بطور عمده در ماه‌های شهریور، مهر و آبان بیشتر از نیاز مصرفی است. بر این اساس لازم است در این ماه‌ها ذخیره‌سازی سیب زمینی انجام گیرد.
- استفاده از ظرفیت‌های فرآوری، مشوق‌های صادراتی، ایجاد ظرفیت‌های ذخیره‌سازی با توجه به برنامه تولید و مصرف به قیمت مناسب و با توجه اقتصادی، بمنظور حمایت از تولیدکنندگان و جلوگیری از کاهش قیمت و ضرر و زیان احتمالی به کشاورزان
- میزان صادرات در شش ماهه دوم سال با تعیین میزان تعرفه صادراتی با توجه به شرایط تولید و میزان تقاضا و قیمت بازار مورد بررسی و تعیین می گردد.
- تامین بذر وارداتی برای گروه برای سیب زمینی (پایه مادری) در شش ماهه دوم سال
- تامین بذر وارداتی برای
- ذخیره استراتژیک محصول به طور متوسط ۱۰۰ هزار تن در سال پیشنهاد می شود.

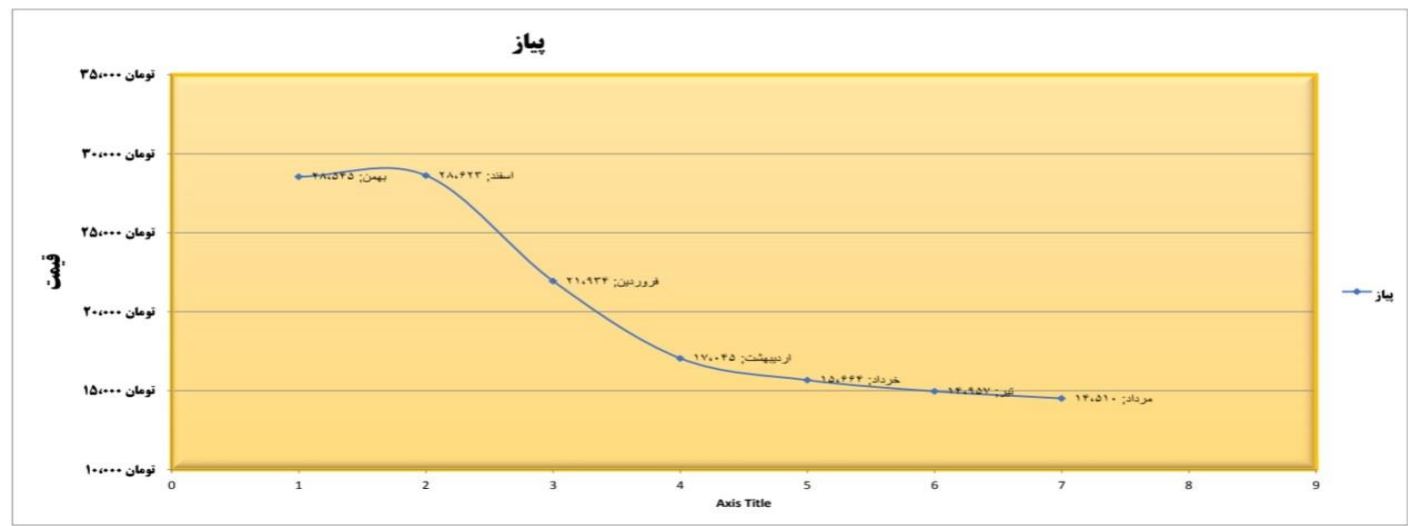
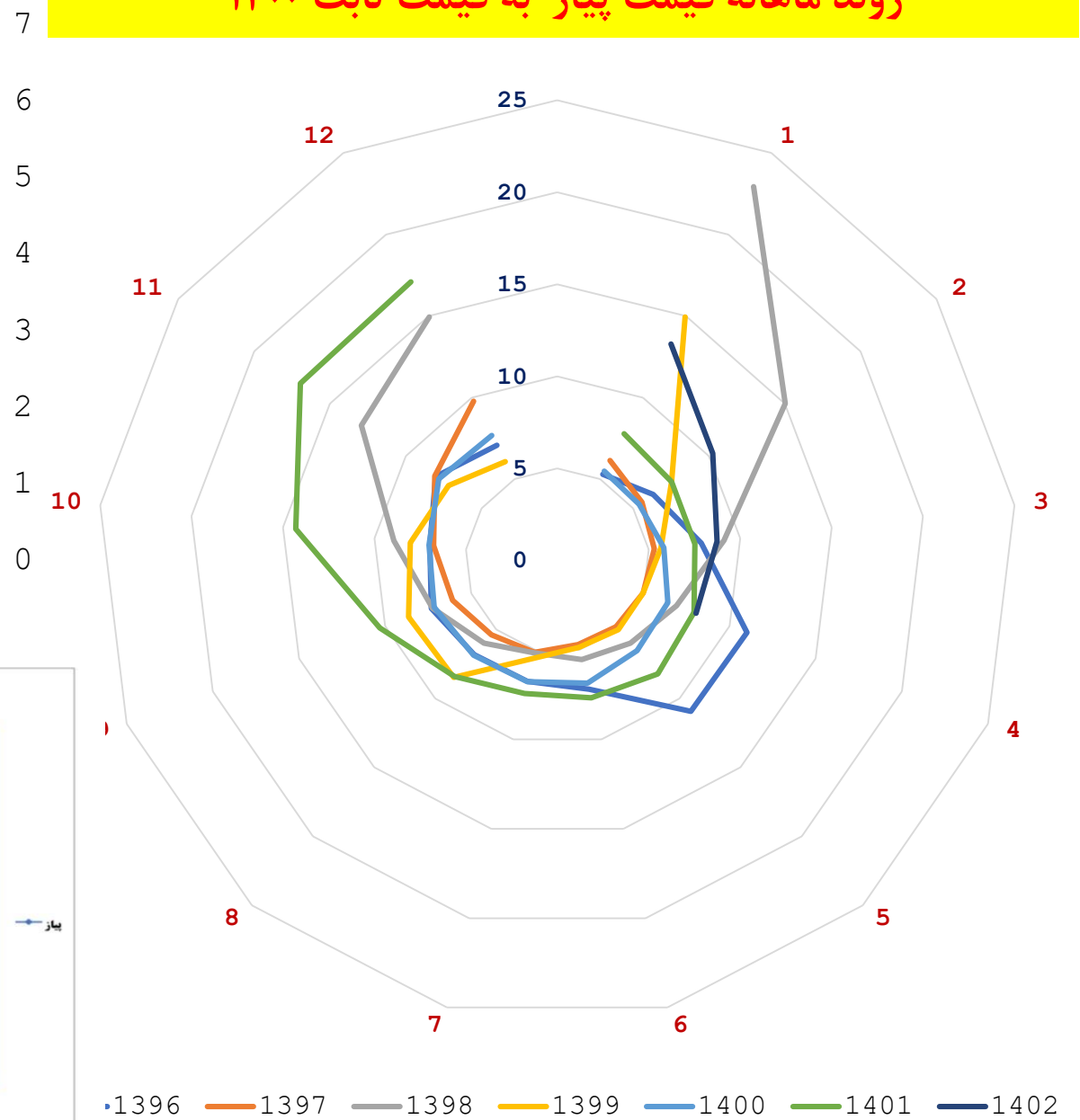
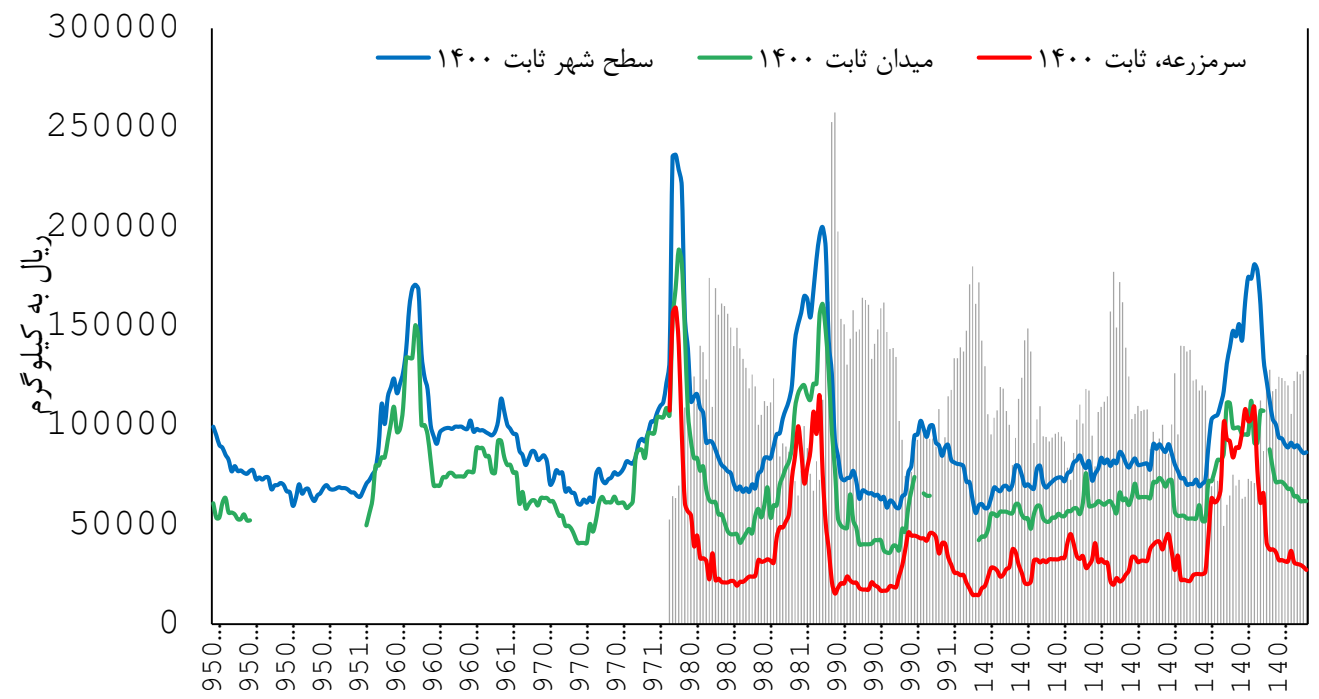
تولید و مصرف کل (مصرف خانوار و صنعتی) سیب زمینی

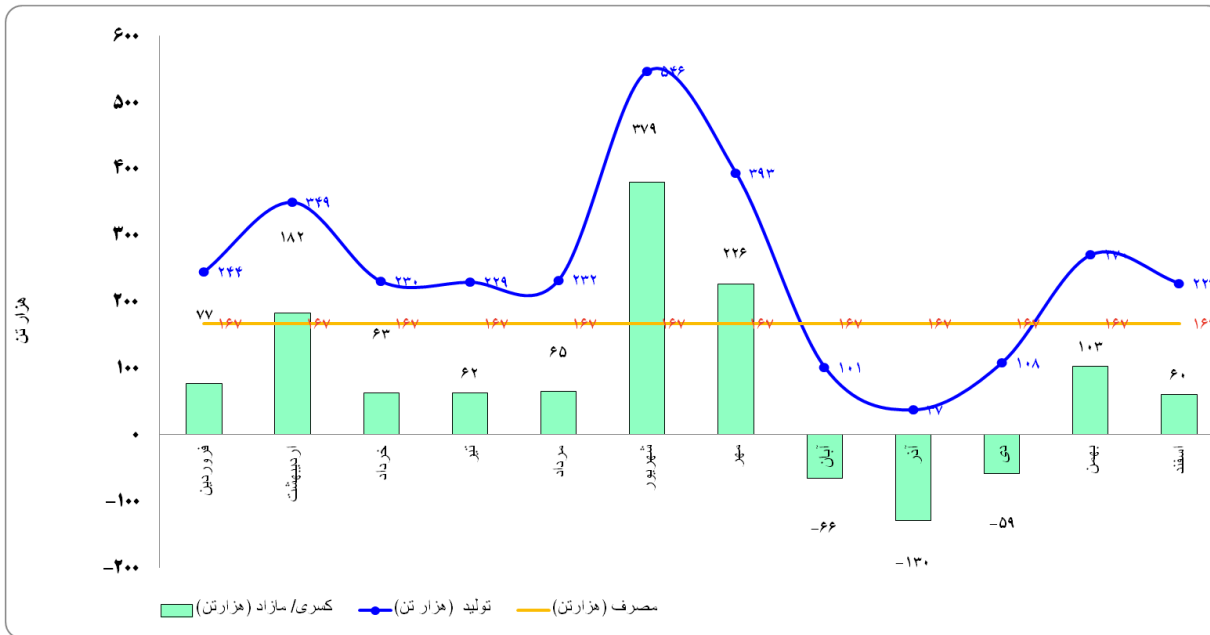

روند ماهانه قیمت پیاز به قیمت ثابت ۱۴۰۰

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد پیاز برای سال ۱۴۰۲

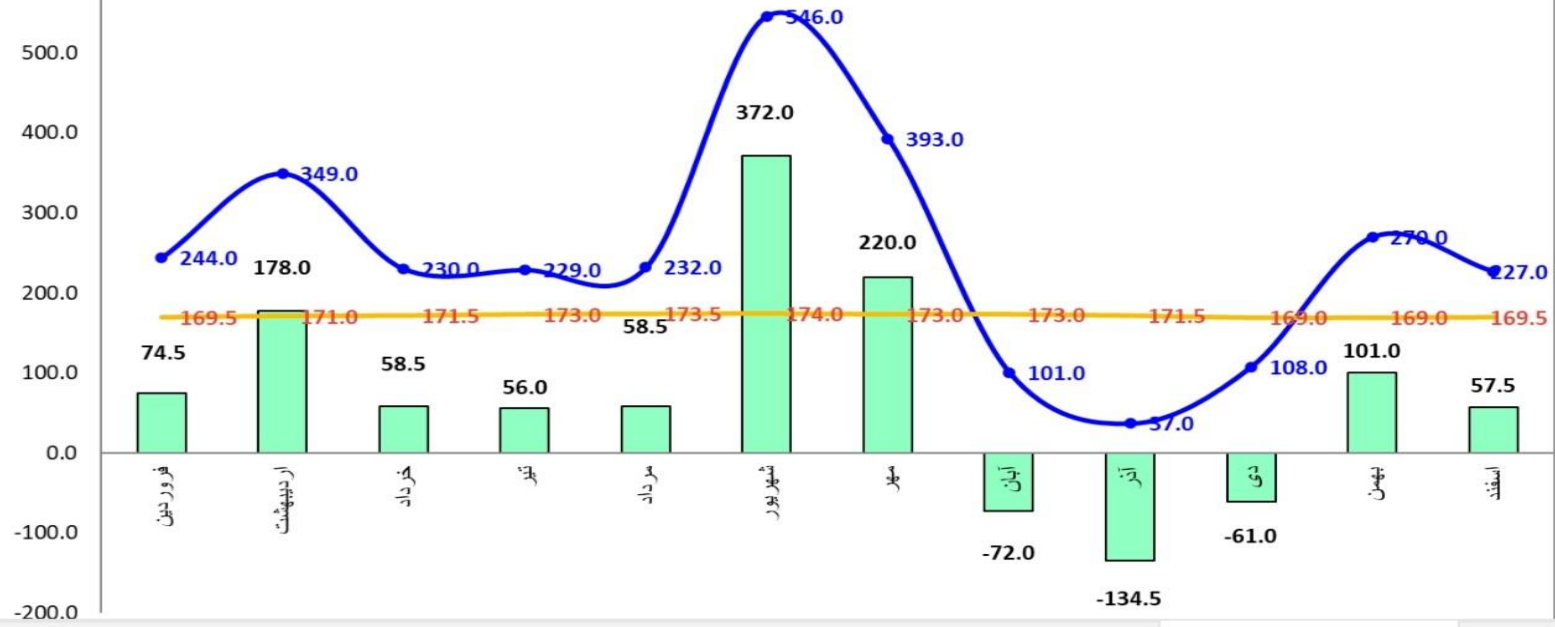

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری / مازاد (هزار تن)	نحوه نامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی	
					ذخیره انبار	واردات	ذخیره سازی	صادرات		احتمال کاهش یا افزایش قیمت
									درصد افزایش	درصد کاهش
	فروردین	۲۴۴	۱۶۷	۷۷			•	•		
	اردیبهشت	۳۴۹	۱۶۷	۱۸۲			•	•		
	خرداد	۲۳۰	۱۶۷	۶۳			•	•		
	تیر	۲۲۹	۱۶۷	۶۲			•	•		
	مرداد	۲۳۲	۱۶۷	۶۵			•	•		
	شهریور	۵۴۶	۱۶۷	۳۷۹			•	•		
	مهر	۳۹۳	۱۶۷	۲۲۶			•	•	دارد	✓
	آبان	۱۰۱	۱۶۷	-۶۶	•				دارد	✓
	آذر	۳۷	۱۶۷	-۱۳۰	•				دارد	✓
	دی	۱۰۸	۱۶۷	-۵۹	•				دارد	✓
	بهمن	۲۷۰	۱۶۷	۱۰۳			•	•		
	اسفند	۲۲۷	۱۶۷	۶۰			•	•		
	میانگین	۲۴۷.۲	۱۶۷	۸۰						
	جمع کل	۲۹۶۶	۲۰۰۴	۹۶۲						

۱. صادرات پیاز در سال ۱۴۰۲ میزان ۳۵۰ هزار تن پیش بینی می شود.
۲. میزان صادرات در شش ماهه دوم سال با تعیین میزان تعرفه صادراتی با توجه به شرایط تولید و میزان تقاضا و قیمت بازار مورد بررسی و تعیین می گردد.
۳. با توجه نبود ضمانت اجرایی الگوی کشت ابلاغی، تولید پیاز بطور عمده در ماههای شهریور و مهر بیشتر از نیاز مصرفی است، بر این اساس در ماه های فوق اشاره ذخیره سازی پیاز انجام می گردد.
۴. استفاده از ظرفیت های فرآوری، مشوق های صادراتی، ایجاد ظرفیت های ذخیره سازی با توجه به برنامه تولید و مصرف به قیمت مناسب و با توجه اقتصادی، بمنظور حمایت از تولید کنندگان و جلوگیری از کاهش قیمت و ضرر و زیان احتمالی به کشاورزان.
۵. تامین بذر وارداتی برای گروه برای پیاز در شش ماهه دوم سال

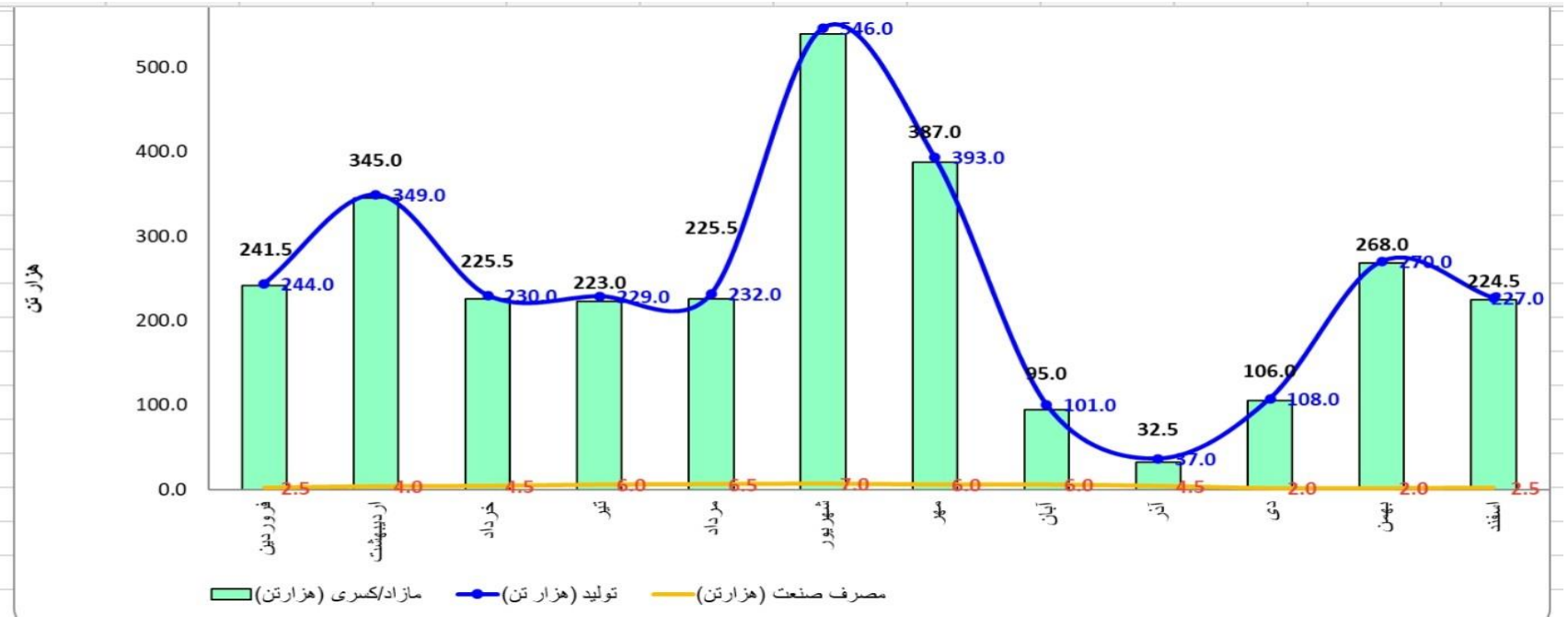

هزار تن

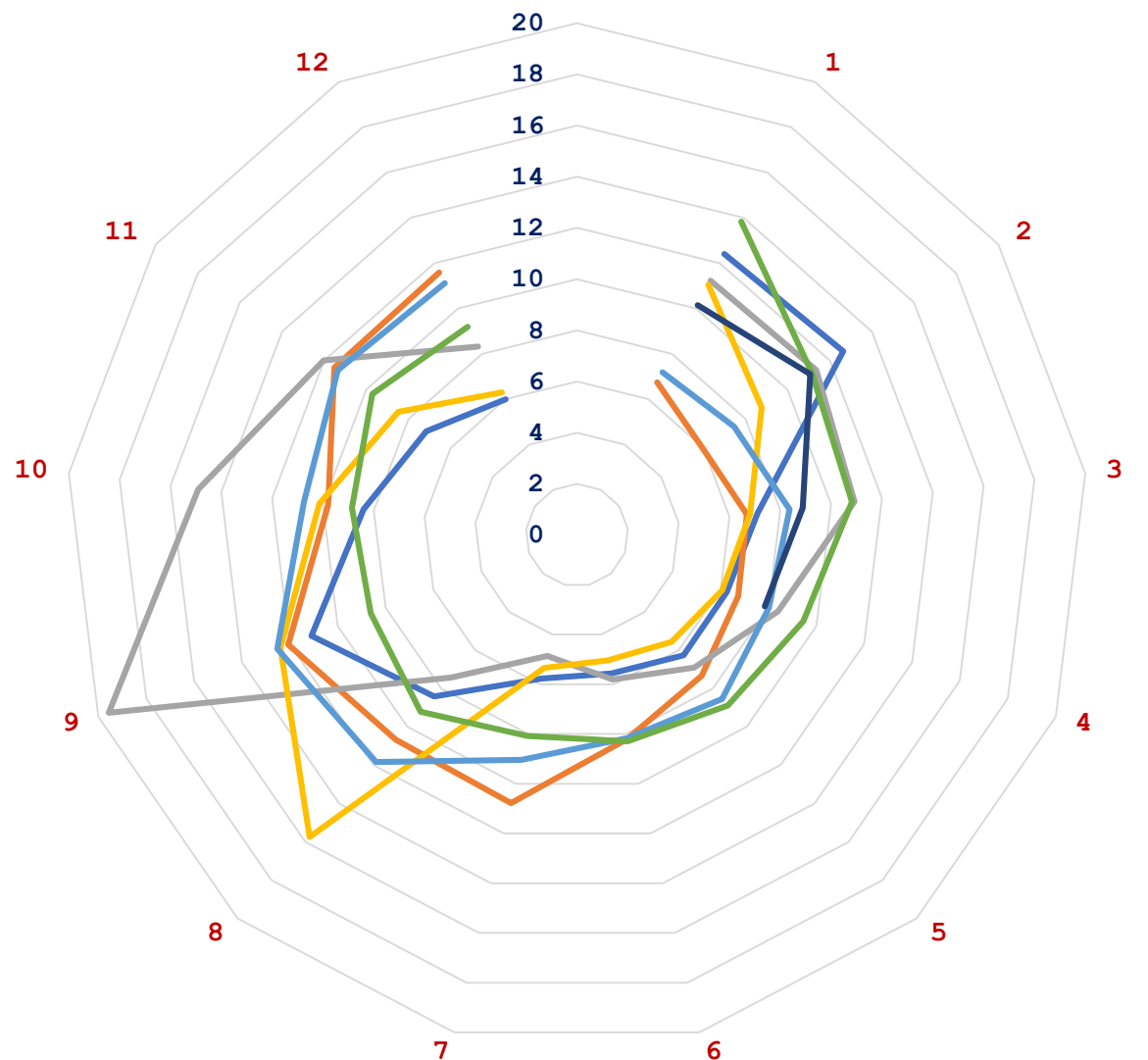
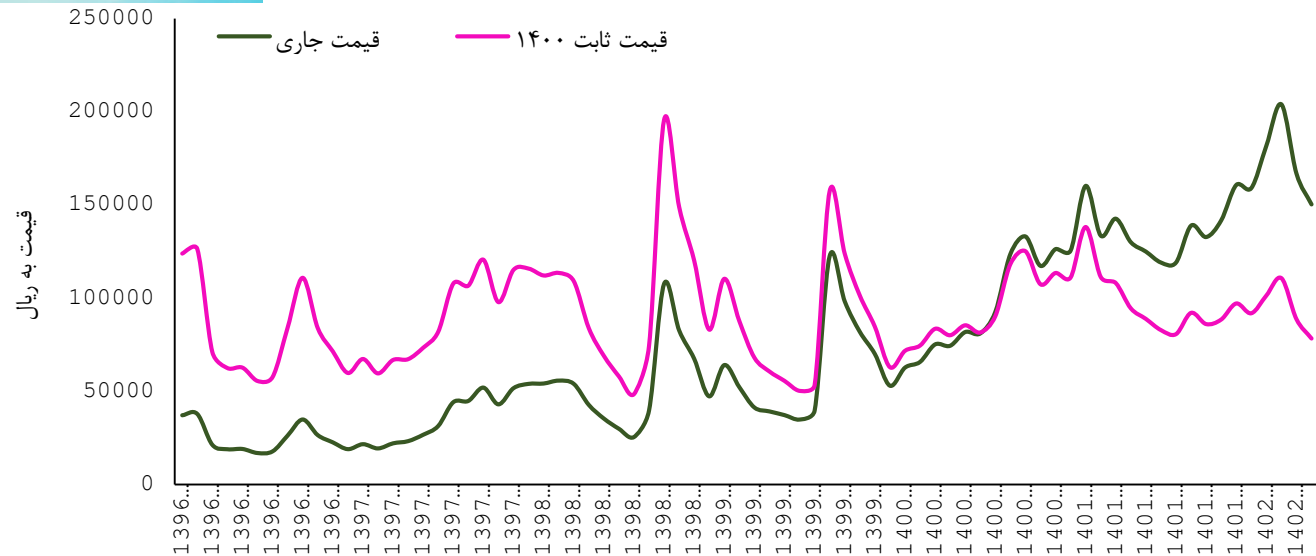
تولید و مصرف کل (مصرف خانوار و صنعتی) پیاز

تولید و مصرف صنعتی پیاز

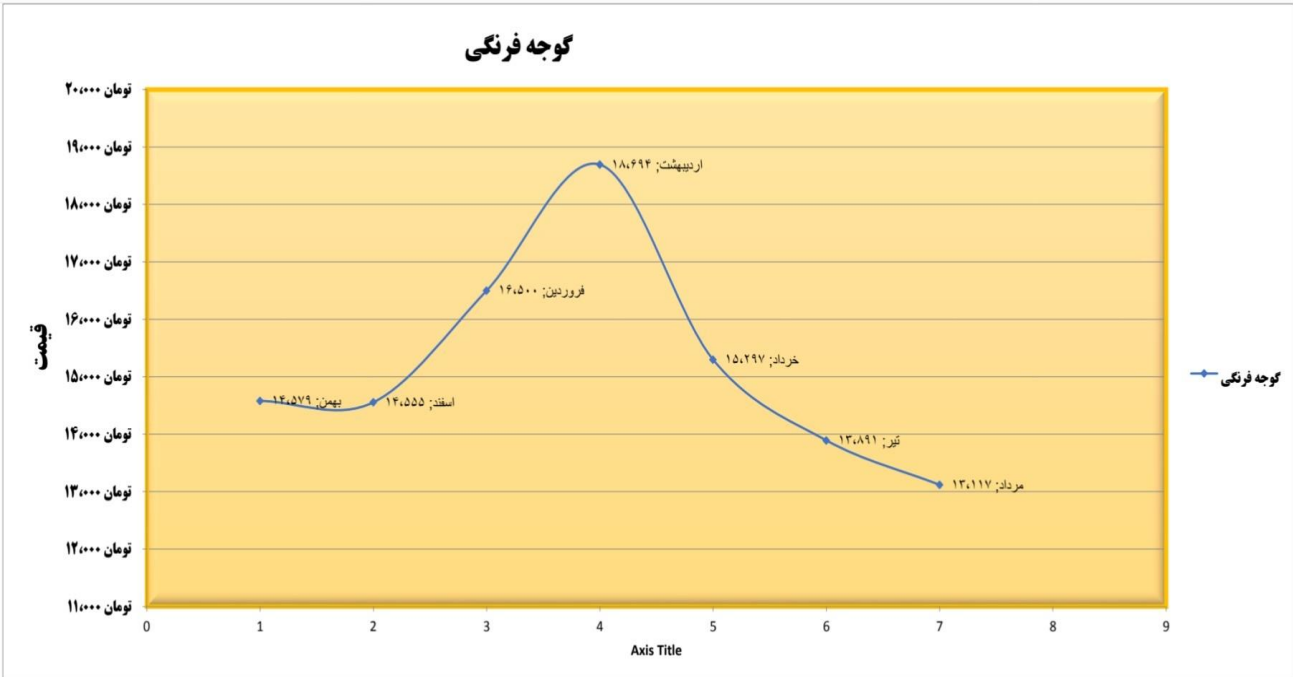

روند ماهانه قیمت گوجه فرنگی به قیمت ثابت ۱۴۰۰

گوجه فرنگی

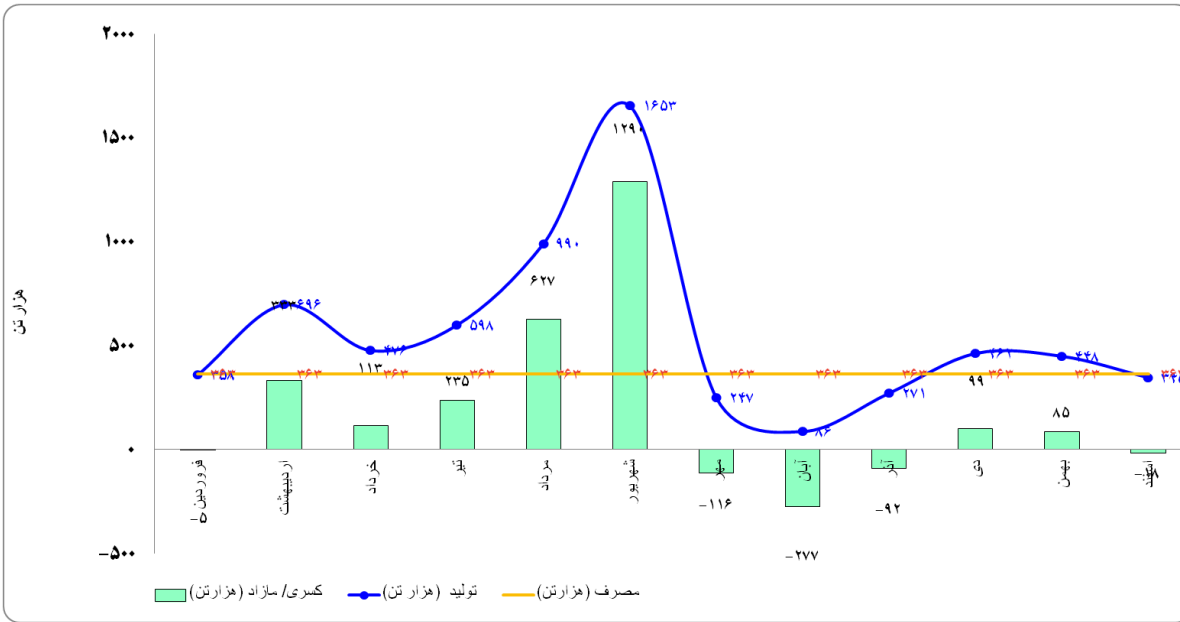

— 1396 — 1397 — 1398 — 1399 — 1400 — 1401 — 1402

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد گوجه فرنگی برای سال ۱۴۰۲

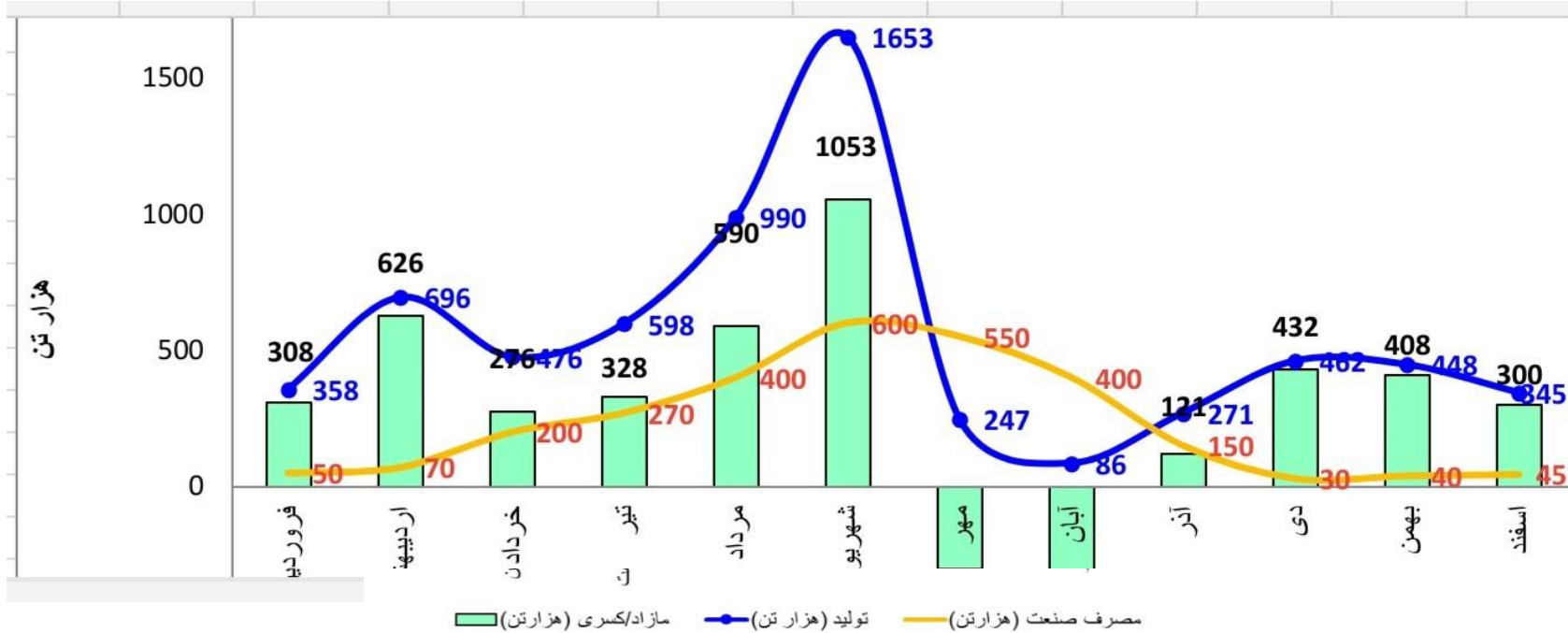
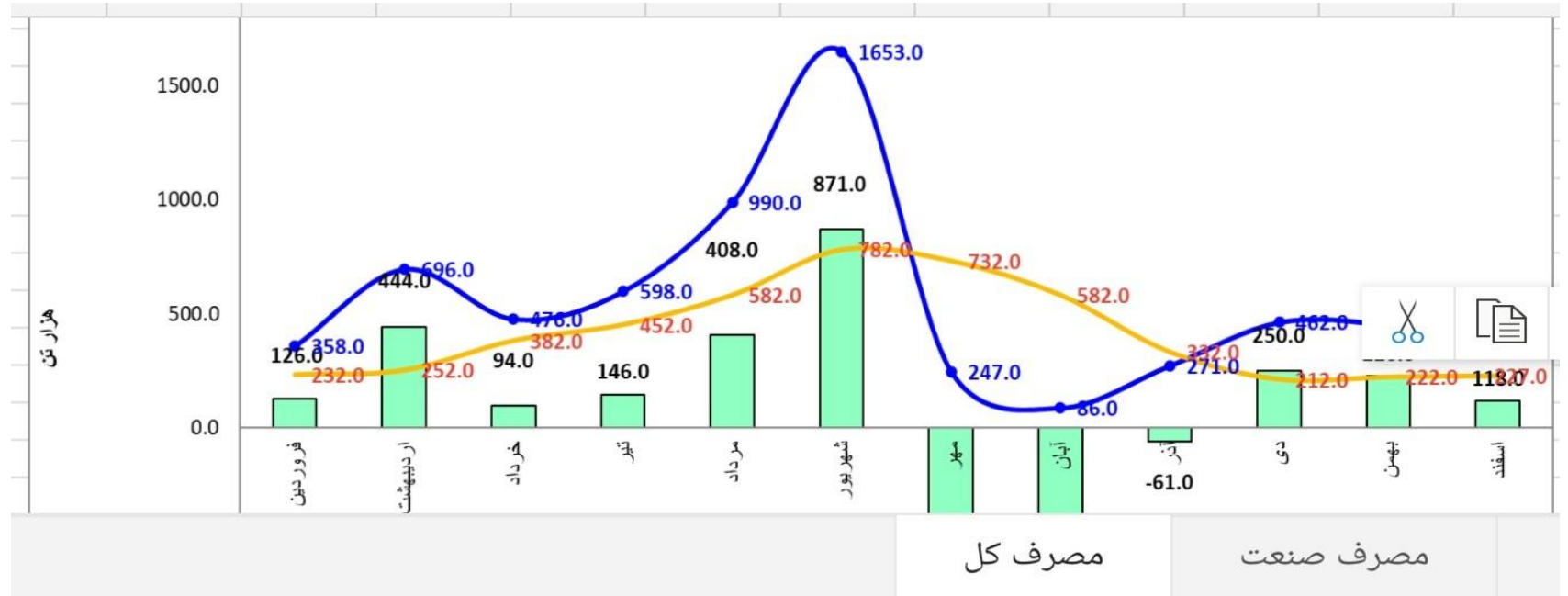

ردیف	ماه	تولید (هزار تن)	مصرف (هزار تن)	کسری/مازاد (هزار تن)	نحوه تامین کسری		نحوه جمع آوری مازاد		امکان انطباق با تورم ۳۰ درصدی
					ذخیره انبار	واردات	ذخیره سازی	صادرات	
۱	فروردین	۳۵۸	۳۶۳	-۵					
۲	اردیبهشت	۶۹۶	۳۶۳	۳۳۳					
۳	خرداد	۴۷۶	۳۶۳	۱۱۳			•		
۴	تیر	۵۹۸	۳۶۳	۲۳۵			•		
۵	مرداد	۹۹۰	۳۶۳	۶۲۷			•		
۶	شهریور	۱۶۵۳	۳۶۳	۱۲۹۰			•		
۷	مهر	۲۴۷	۳۶۳	-۱۱۶				•	دارد
۸	آبان	۸۶	۳۶۳	-۲۷۷				•	دارد
۹	آذر	۲۷۱	۳۶۳	-۹۲				•	دارد
۱۰	دی	۴۶۲	۳۶۳	۹۹			•		دارد
۱۱	بهمن	۴۴۸	۳۶۳	۸۵			•		دارد
۱۲	اسفند	۳۳۵	۳۶۳	-۲۸			•		دارد
میانگین				۵۵۲.۵	۳۶۳	۱۸۹.۵			
جمع کل				۶۶۳۰	۴۳۵۶	۲۲۷۴			

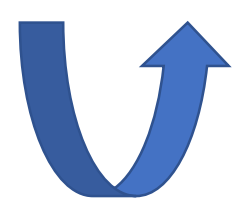
- در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ (از مهر تا اسفند ماه) مطابق پیش‌بینی‌ها حدوداً ۱۸۵۹ هزار تن تولید خواهیم داشت که عمدتاً از منطقه بوشهر، خوزستان، سیستان و بلوچستان، فارس و هرمزگان خواهد بود. این میزان تولید با توجه به نیاز ماهانه ۳۶۳ هزار تن، منجر به کمبود ۳۱۹ هزار تن گوجه‌فرنگی در کشور خواهد شد.
- صادرات گوجه‌فرنگی در سال ۱۴۰۲ میزان حداقل ۱ میلیون تن پیش‌بینی می‌شود.
- تولید گوجه‌فرنگی بطور عمده در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور بیشتر از نیاز مصرفی است.
- با توجه به مازاد تولید در نیمه اول سال ۱۴۰۲، استفاده از ظرفیت‌های فرآوری گوجه‌فرنگی، مشوق‌های صادراتی، ایجاد ظرفیت‌های ذخیره‌سازی برای فرآورده‌ها با توجه به برنامه تولید و مصرف و استفاده از ظرفیت شبکه تعاون روستایی برای خرید توافقی مازاد تولید و عرضه در استان‌هایی که تقاضا برای مازاد تولید و عرضه به قیمت مناسب و با توجیه اقتصادی، بمنظور حمایت از تولیدکنندگان و جلوگیری از کاهش قیمت و ضرر و زیان احتمالی به کشاورزان، در دستور کار قرار گیرد.
- بذر وارداتی برای گروه برای گوجه‌فرنگی در شش ماهه دوم سال

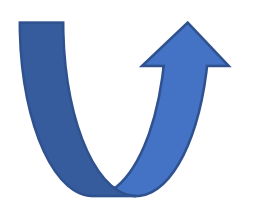
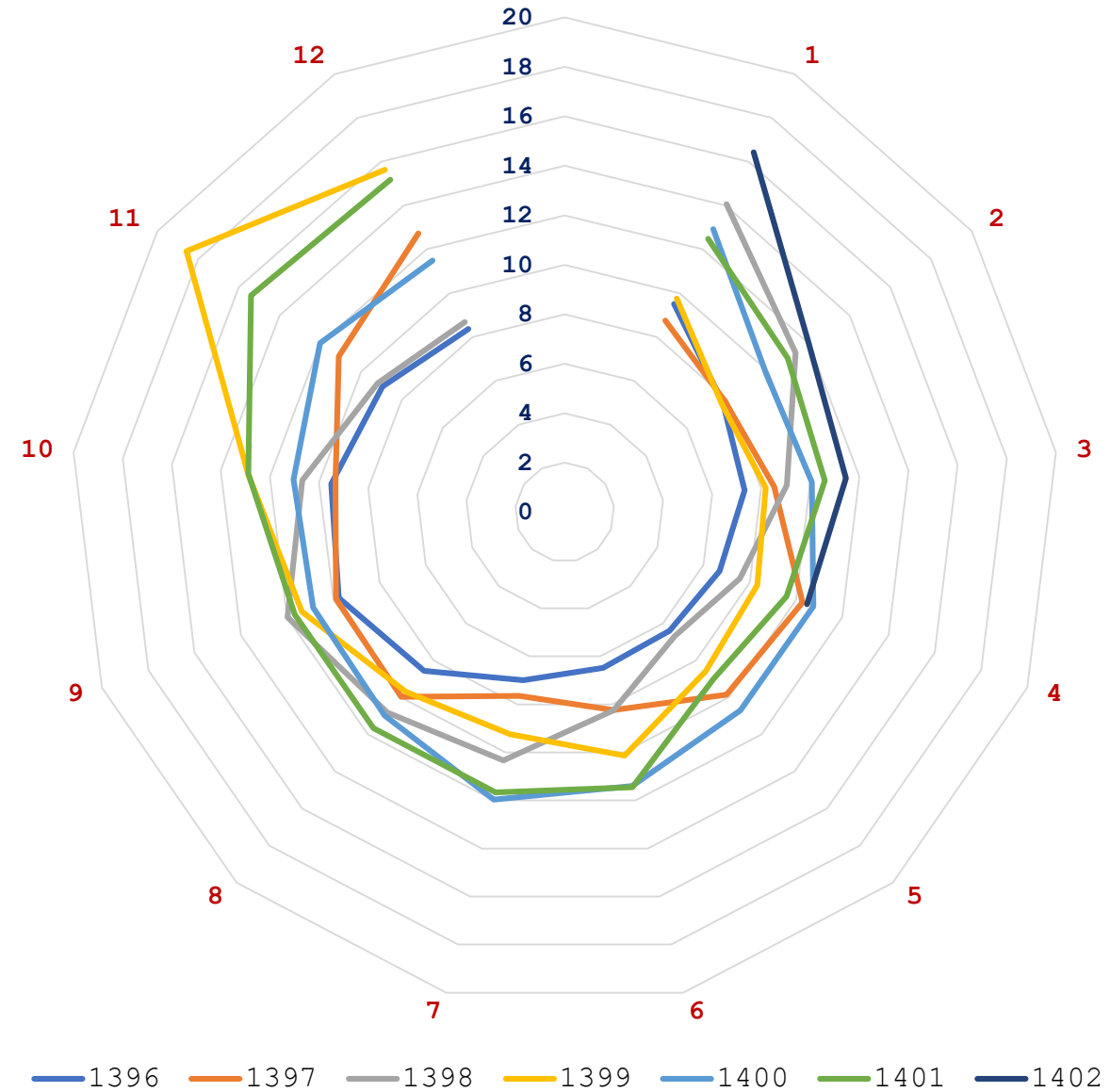
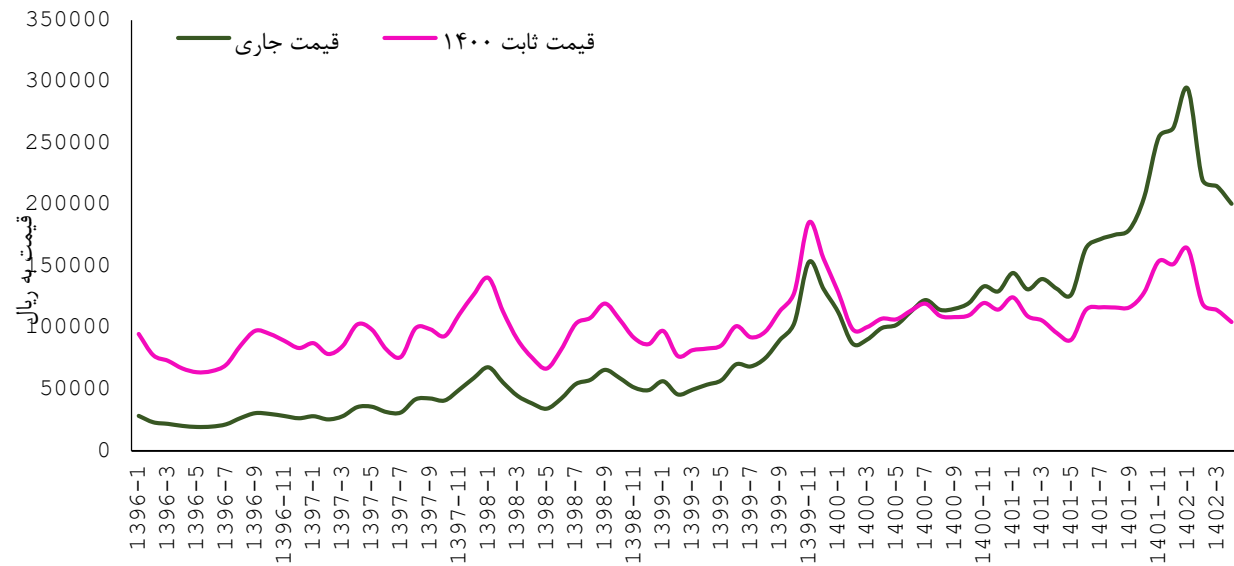
تولید و مصرف کل (مصرف خانوار و صنعتی) گوجه فرنگی

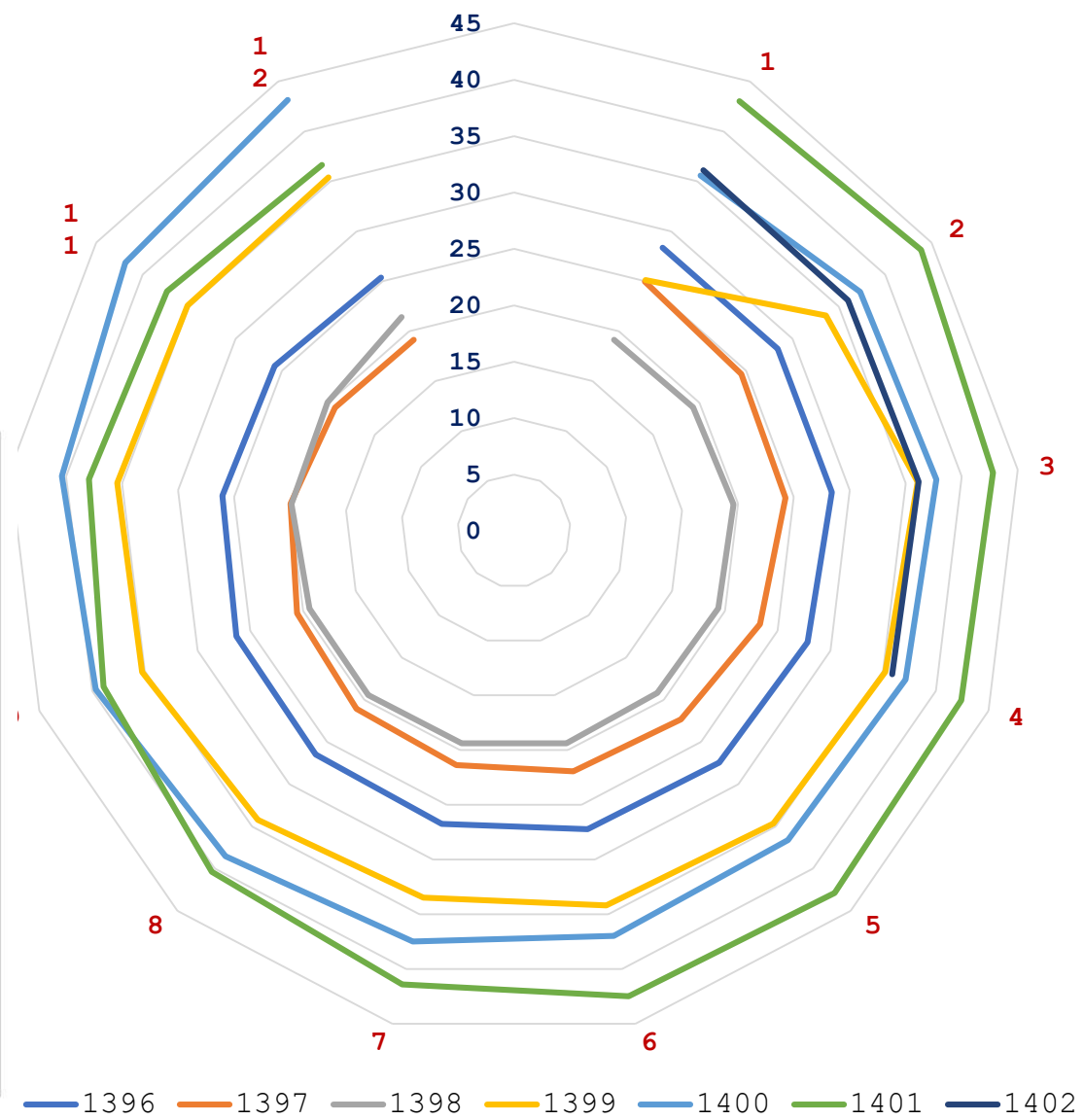
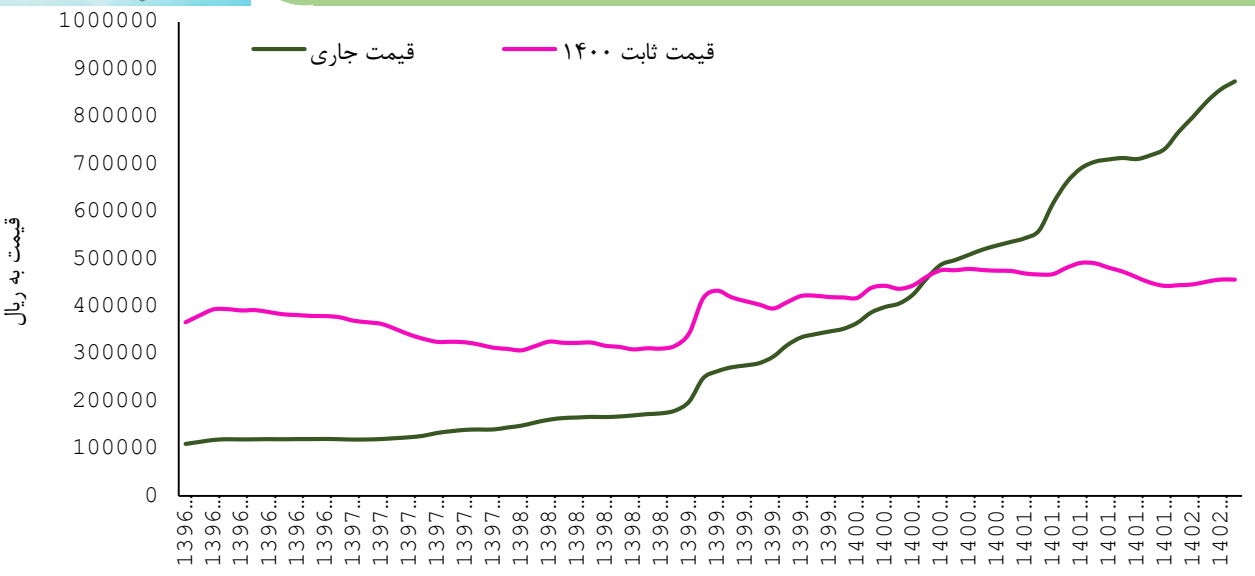
تولید و مصرف صنعتی گوجه فرنگی

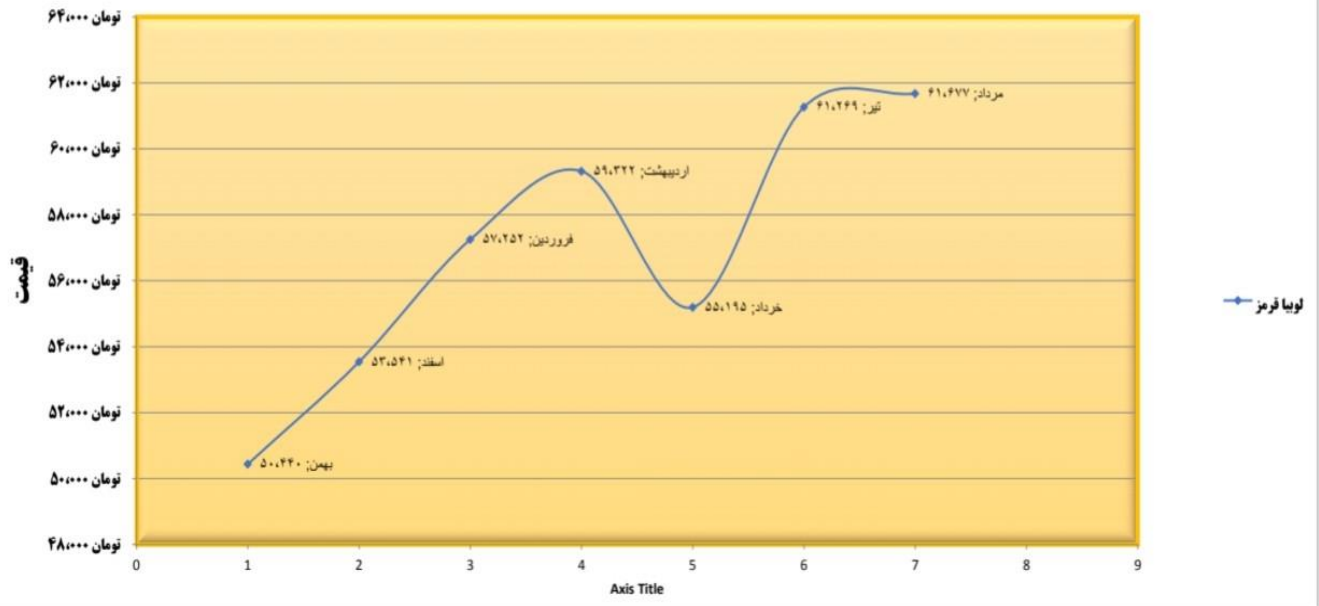
رند ماهانه قيمت خيار به قيمت ثابت ۱۴۰۰

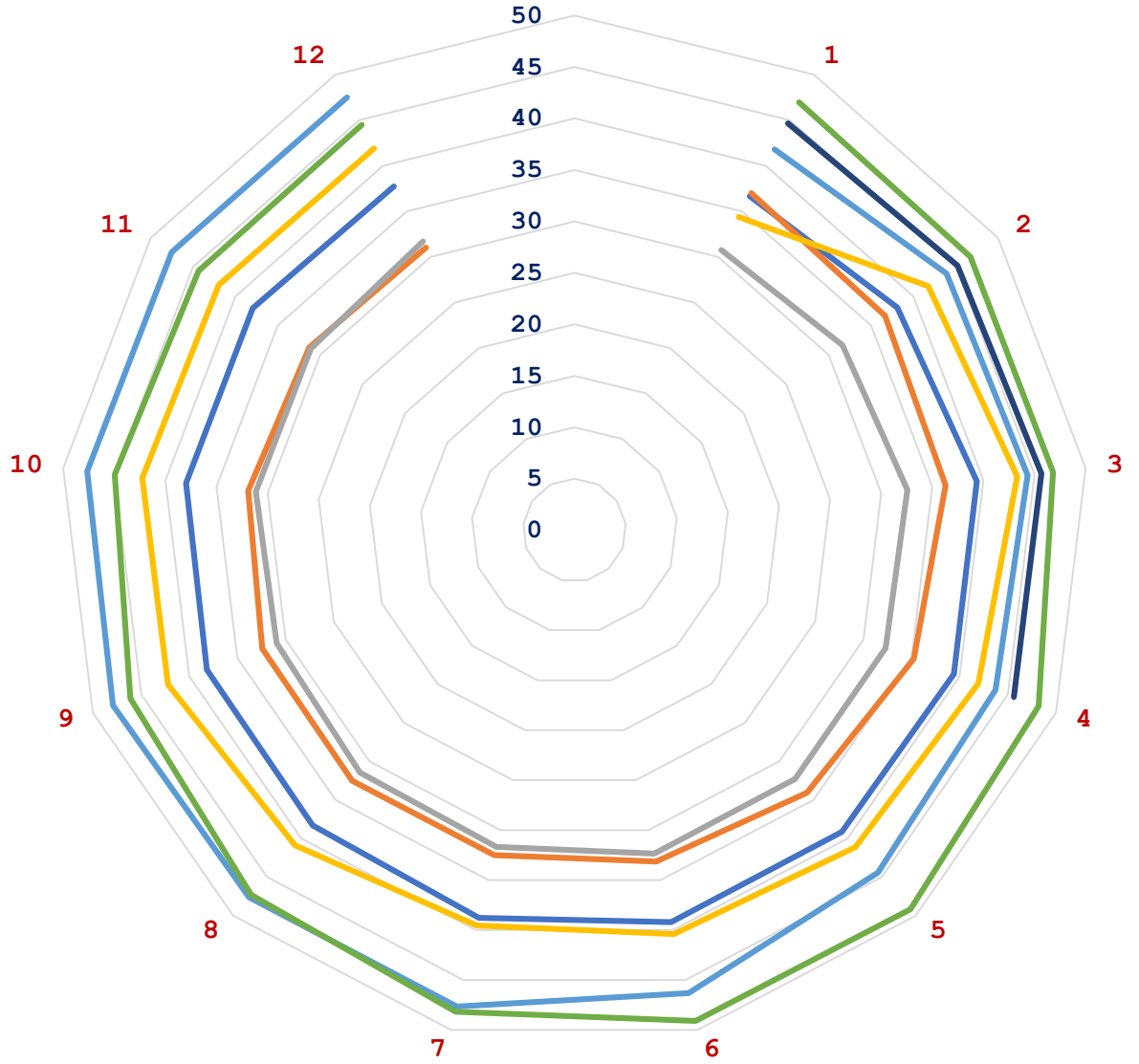
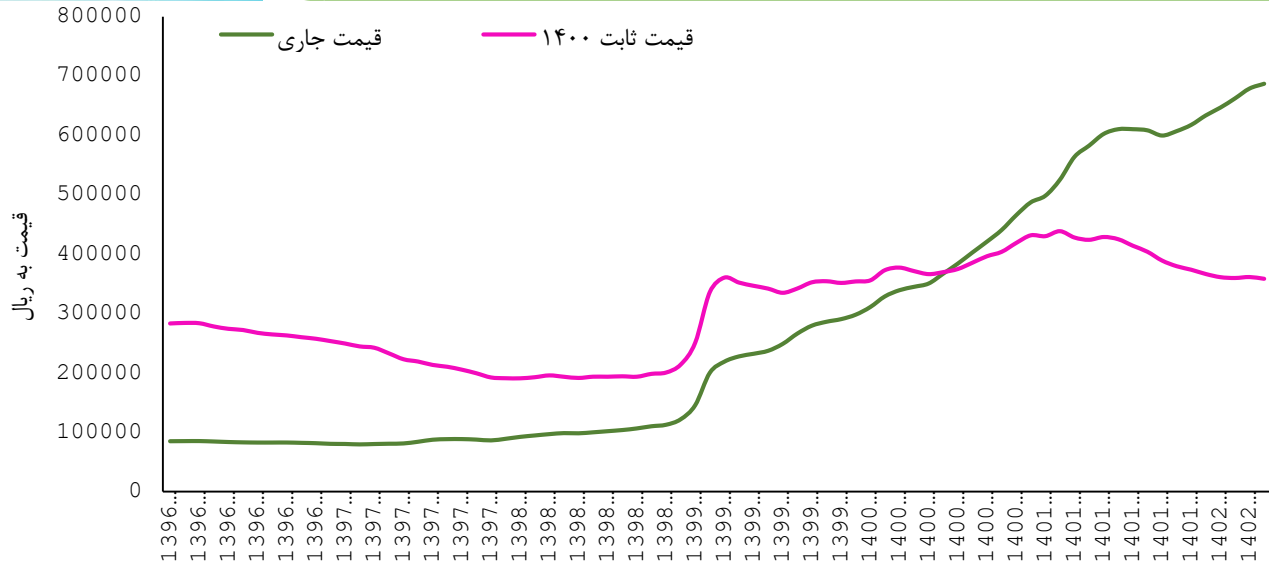
روند ماهانه قیمت لوبيا چیتی به قیمت ثابت ۱۴۰۰

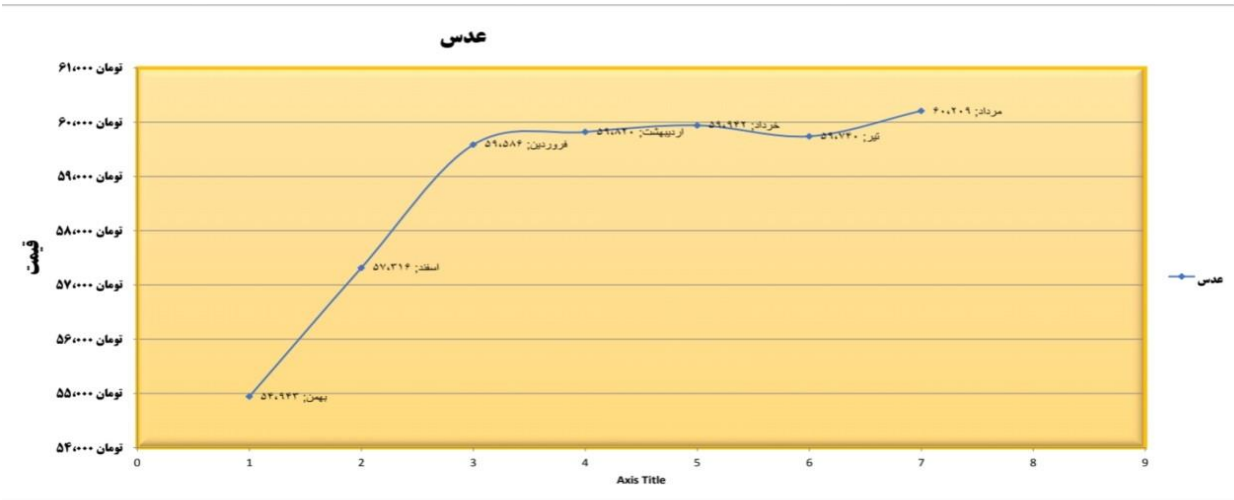
لوبيا قرمز

روند ماهانه قیمت عدس به قیمت ثابت ۱۴۰۰

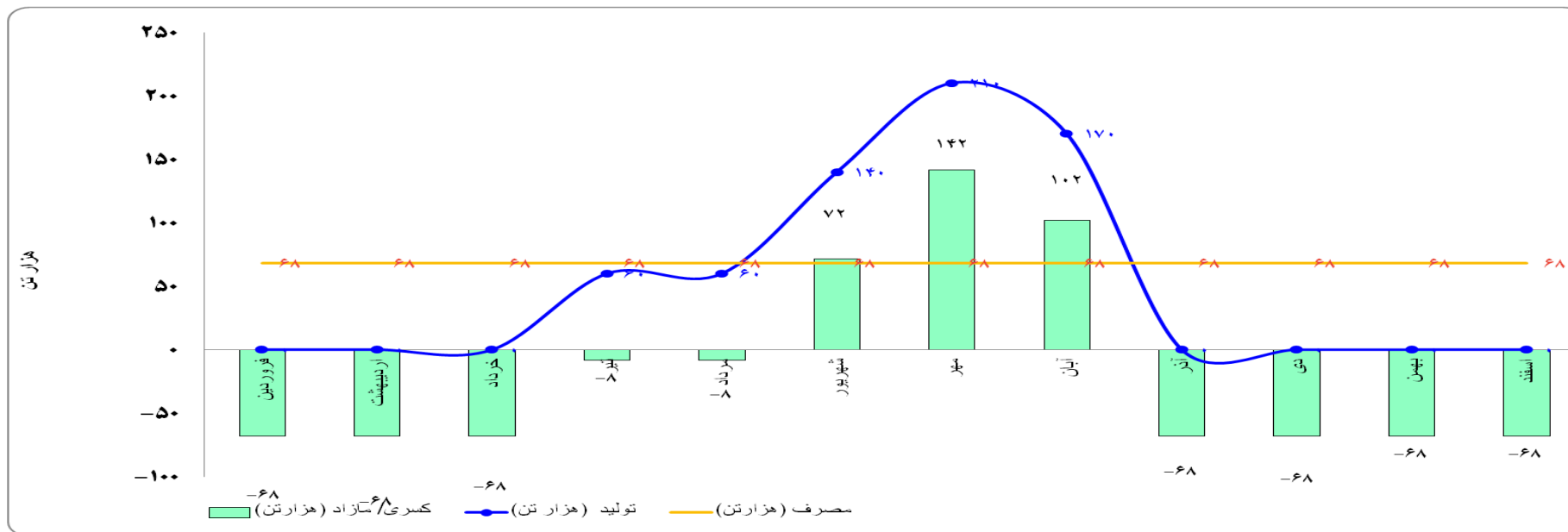

1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد حبوبات برای سال ۱۴۰۲

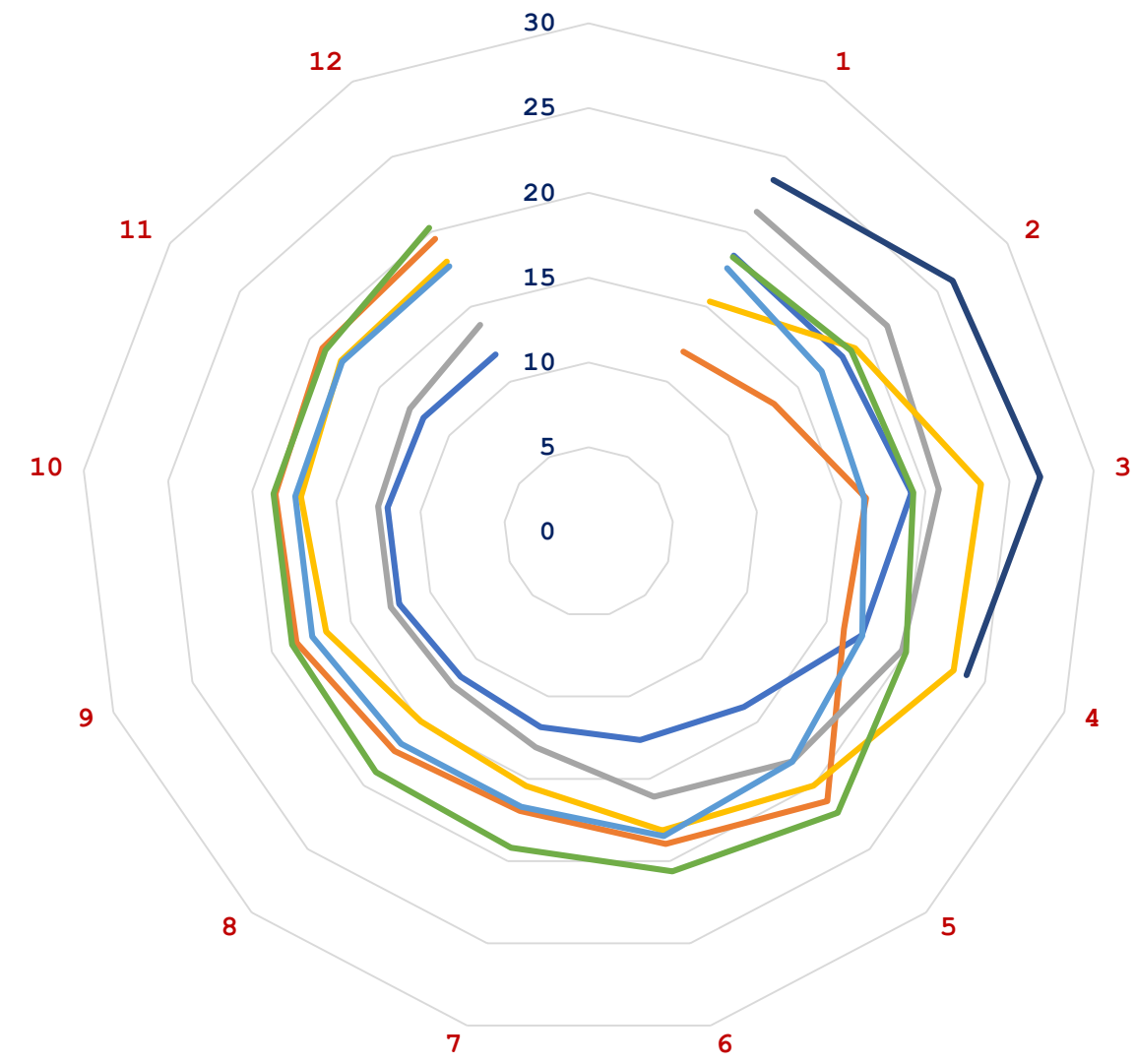
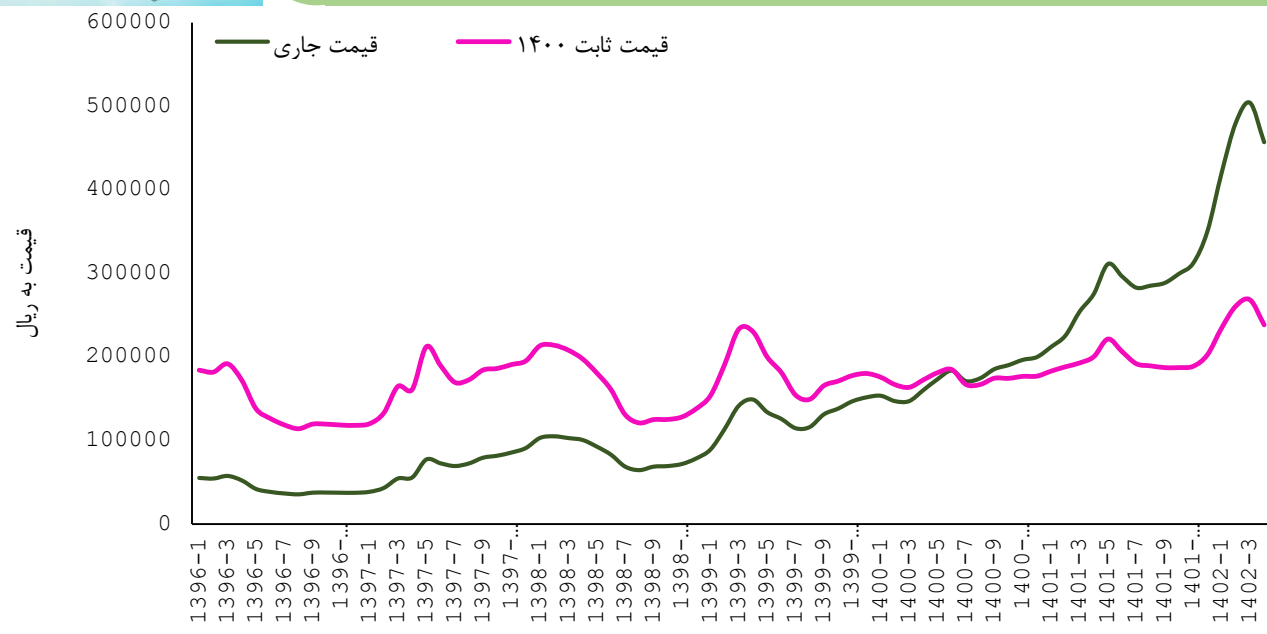
• با توجه به میزان پیش‌بینی تولید سالیانه، تا گسترش تولید سالیانه محصول بخشی از نیاز از طریق واردات تأمین گردد.

• واردات بذور حبوبات در صورت نیاز

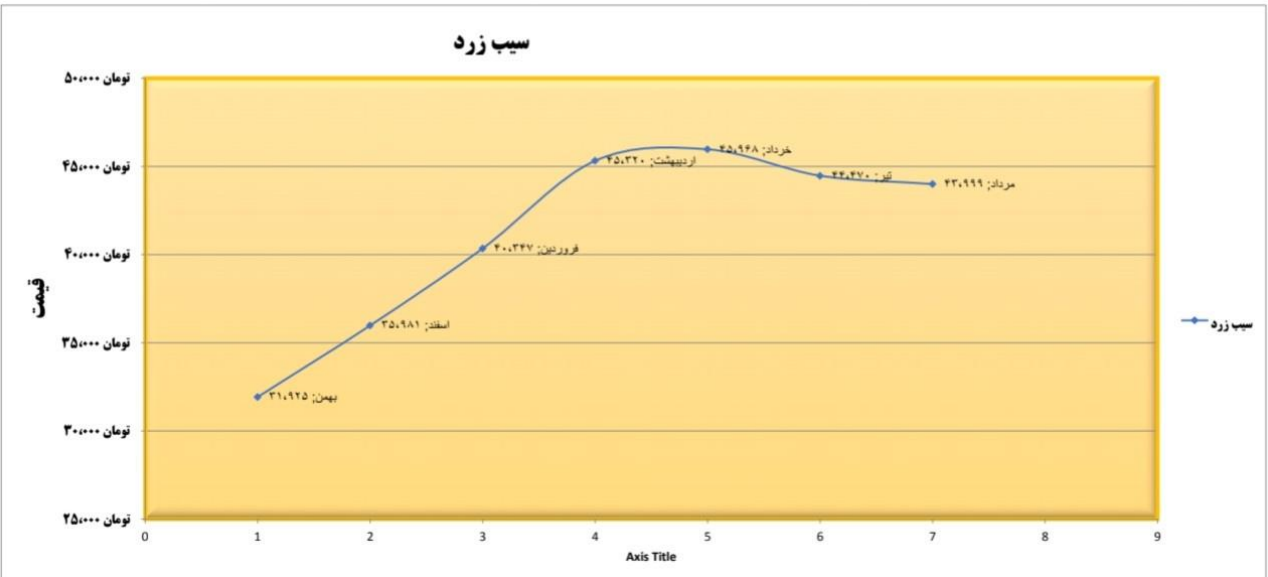

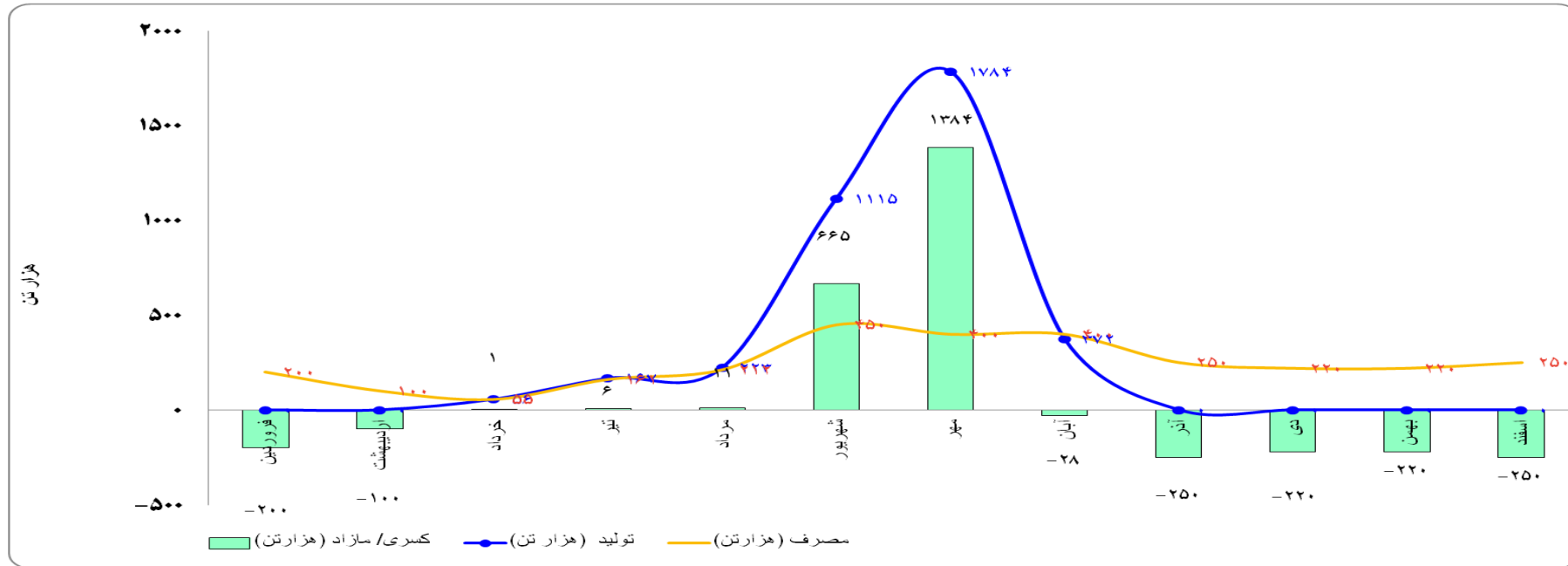
روند ماهانه قیمت سیب درختی به قیمت ثابت ۱۴۰۰

— 1396 — 1397 — 1398 — 1399 — 1400 — 1401 — 1402

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد سیب درختی برای سال ۱۴۰۲

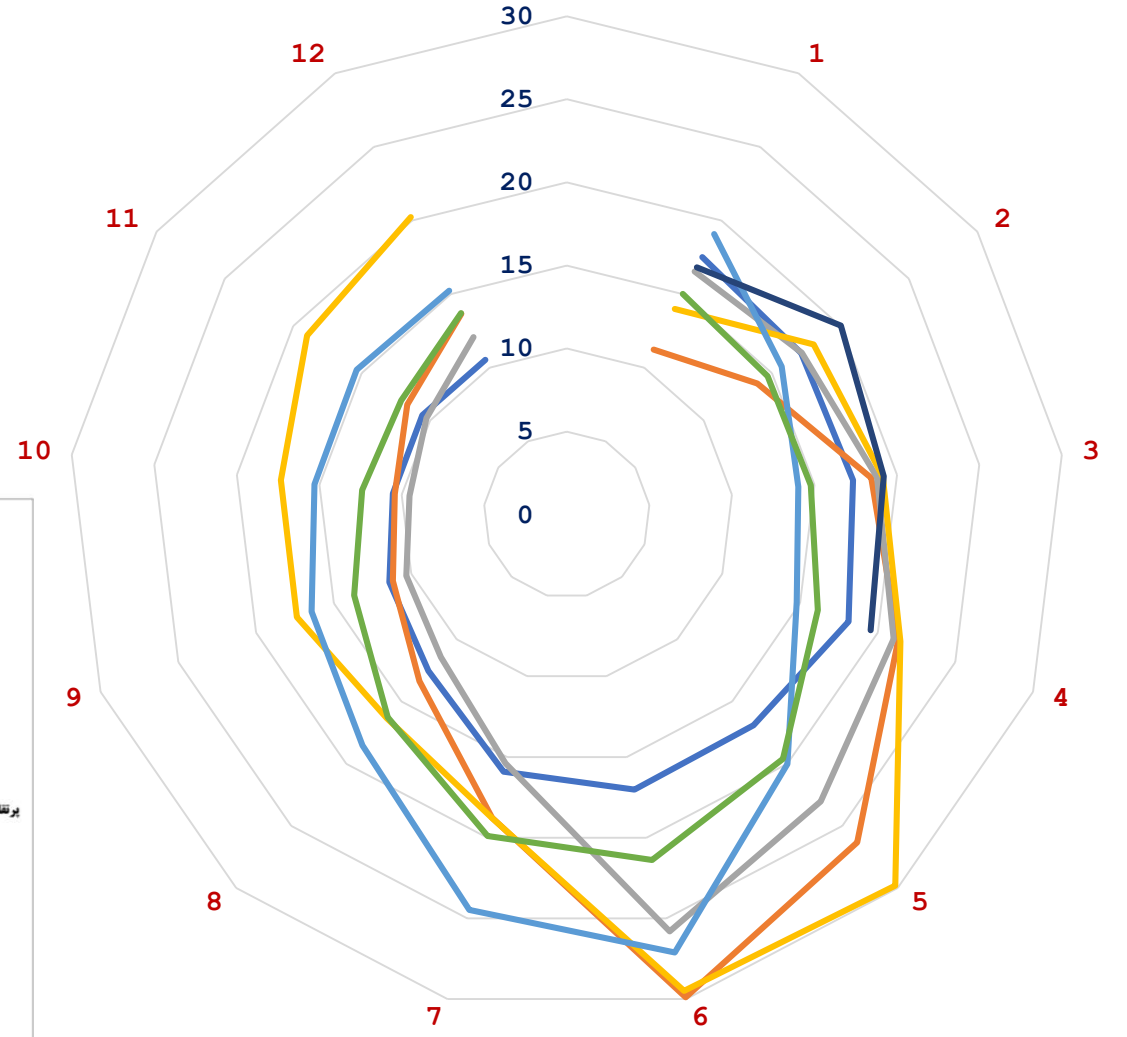
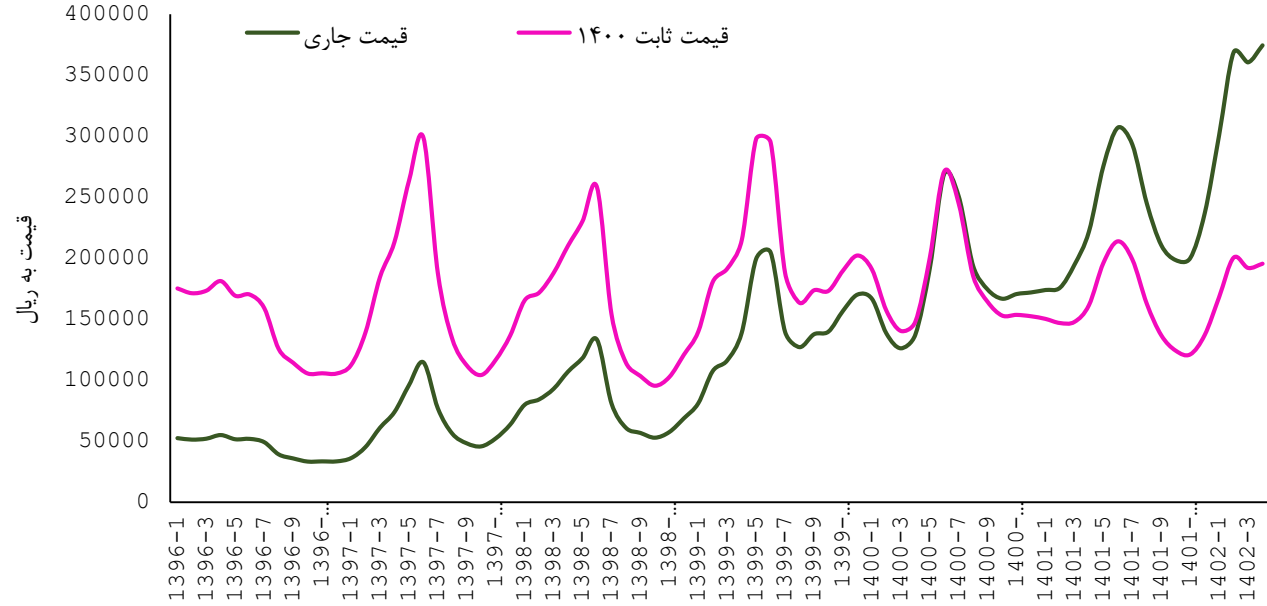

1. محصول سیب درختی قابلیت صادراتی دارد و در صورت کشش بازارهای خارجی و تامین الزامات آن، بیشتر از میزان پیش بینی (۸۰۰ هزار تن) می توان صادر کرد. (میزان صادرات ۹۸۰ هزارتن در سال ۱۴۰۰)
2. با توجه به برنامه تدوین شده برای پایان سال ۲۴۴ هزارتن ذخیره و به سال بعد منتقل خواهد شد.
3. خرید اسفندماه مصرف کننده با احتساب شب عید و ماه رمضان لحاظ شده است؛ که باید تامین و خرید از باغدار به صورت سردرختی انجام گیرد.
4. پیش بینی می شود، افزایش قیمت سیب طی اواخر پاییز، زمستان و بهار سال بعد بدلیل افزایش هزینه های درجه بندی اولیه و انبارداری و افزایش ضایعات و درجه بندی مجدد و سود انتظاری ناشی از خواب سرمایه اتفاق می افتد.
5. استمرار تهاتر سیب با موز وارداتی همانند سالهای قبل
6. تامین یارانه و هزینه اجرایی انجام عملیات استانداردسازی تولید، انبارداری، بسته بندی و حمل و نقل و کنترل آنها مطابق استانداردهای ملی و کشورهای هدف صادراتی

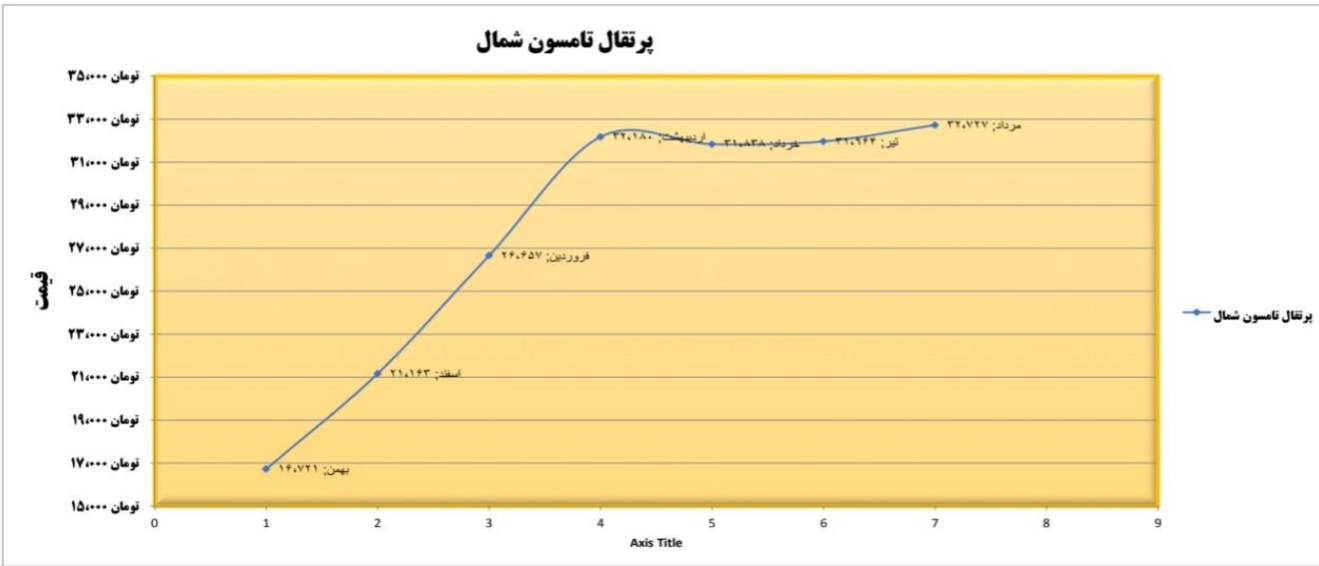

روند ماهانه قیمت پرتقال به قیمت ثابت ۱۴۰۰

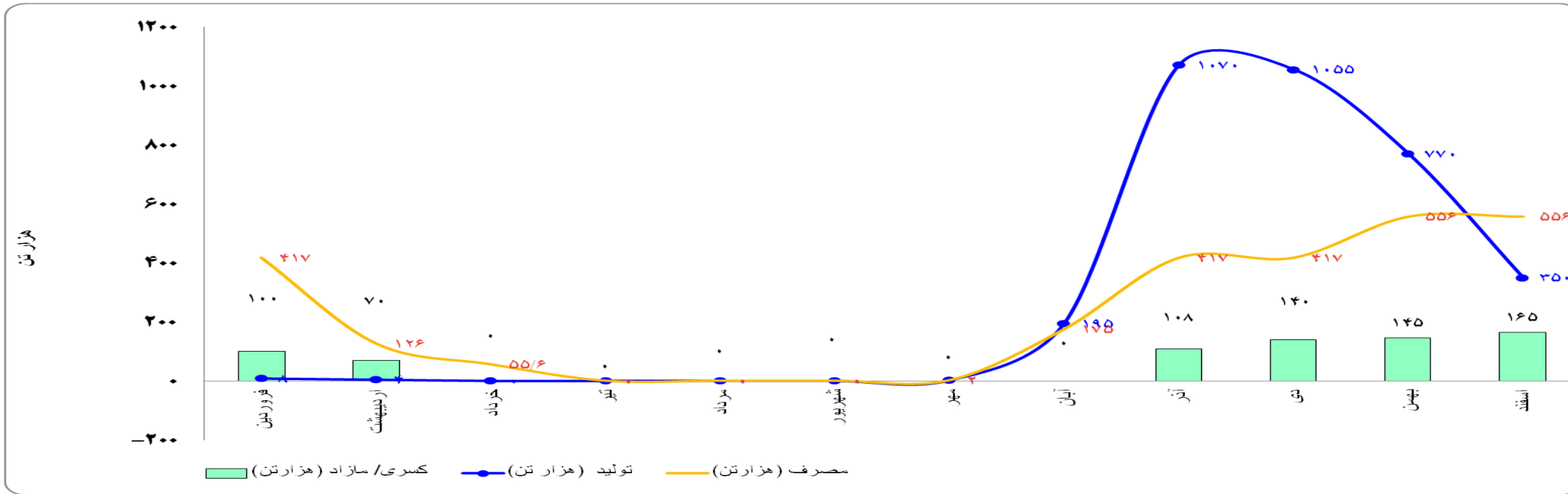
پرتقال تاسون شمال

1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402

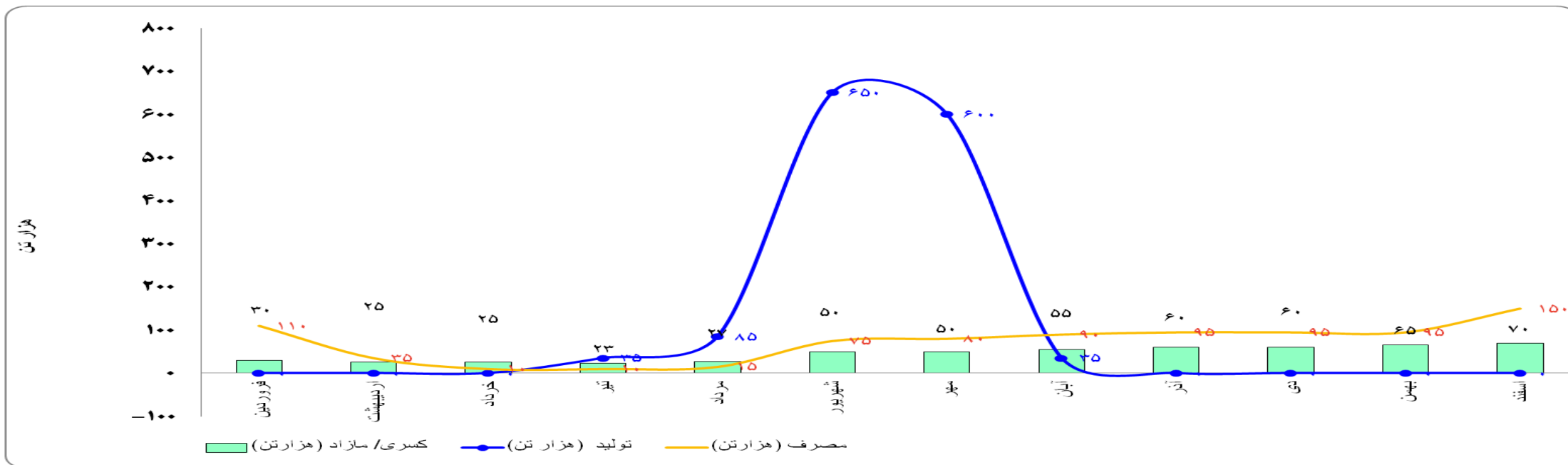
برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد پرتقال برای سال ۱۴۰۲

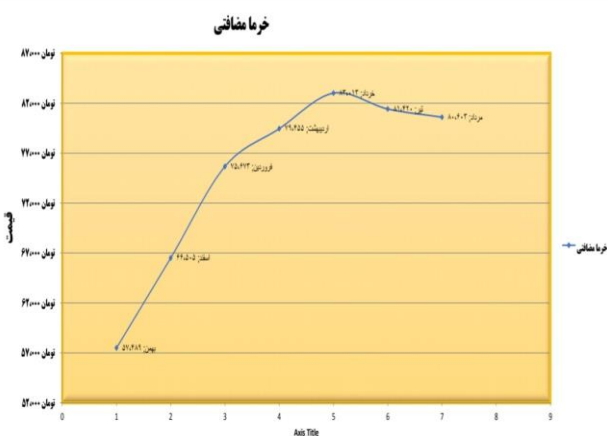
1. پرتقال برداشت فروردین و اردیبهشت رقم والنسیا در شمال کشور می باشد.
2. صادرات ناشی از ذخیره سازی طی ماه های خرداد تا آبان است.
3. با توجه به صادرات ۲۸۰ هزارتن در سال گذشته، پتانسیل صادراتی پرتقال در سال جاری ۸۰۰ هزار تن می باشد.
4. با توجه به مازاد حدود ۸۰۰ هزار تن پیشنهاد می شود، سیاست های کلی فوق الذکر برای توسعه صادرات این محصول در اولویت قرار گیرد.
5. خرید اسفندماه مصرف کننده با احتساب شب عید و ماه رمضان لحاظ شده است؛ که باید تامین و خرید از باغدار به صورت سردرختی انجام گیرد.
6. تامین یارانه و هزینه اجرایی انجام عملیات استانداردسازی تولید، انبارداری، بسته بندی و حمل و نقل و کنترل آنها مطابق استانداردهای ملی و کشورهای هدف صادراتی

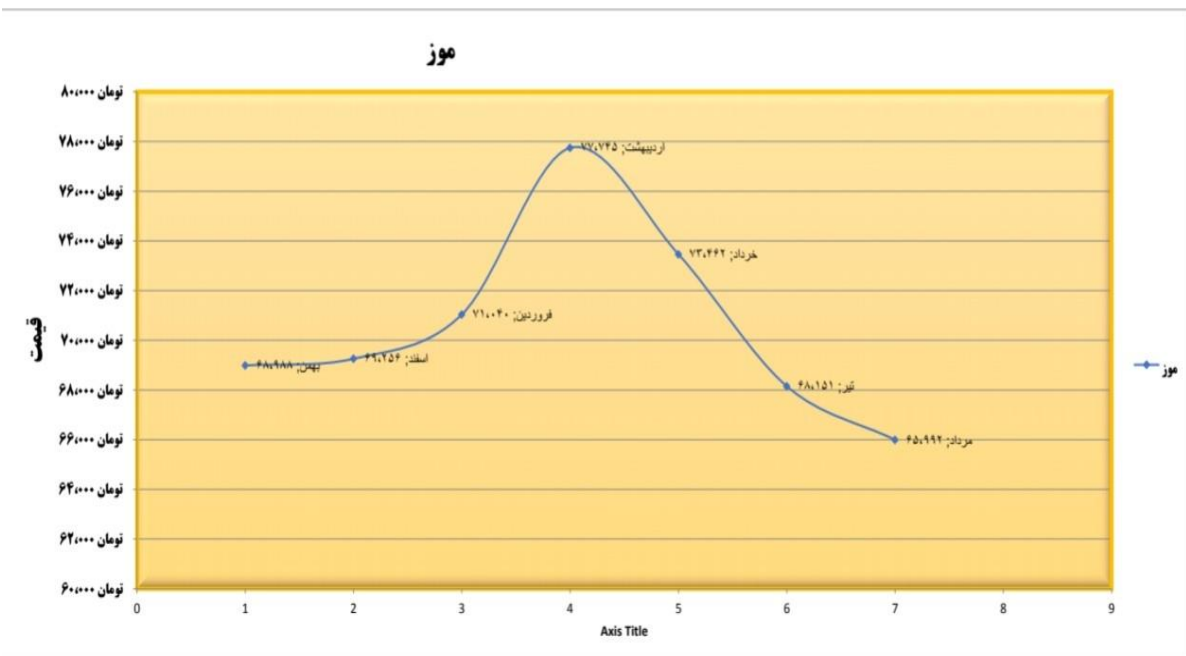
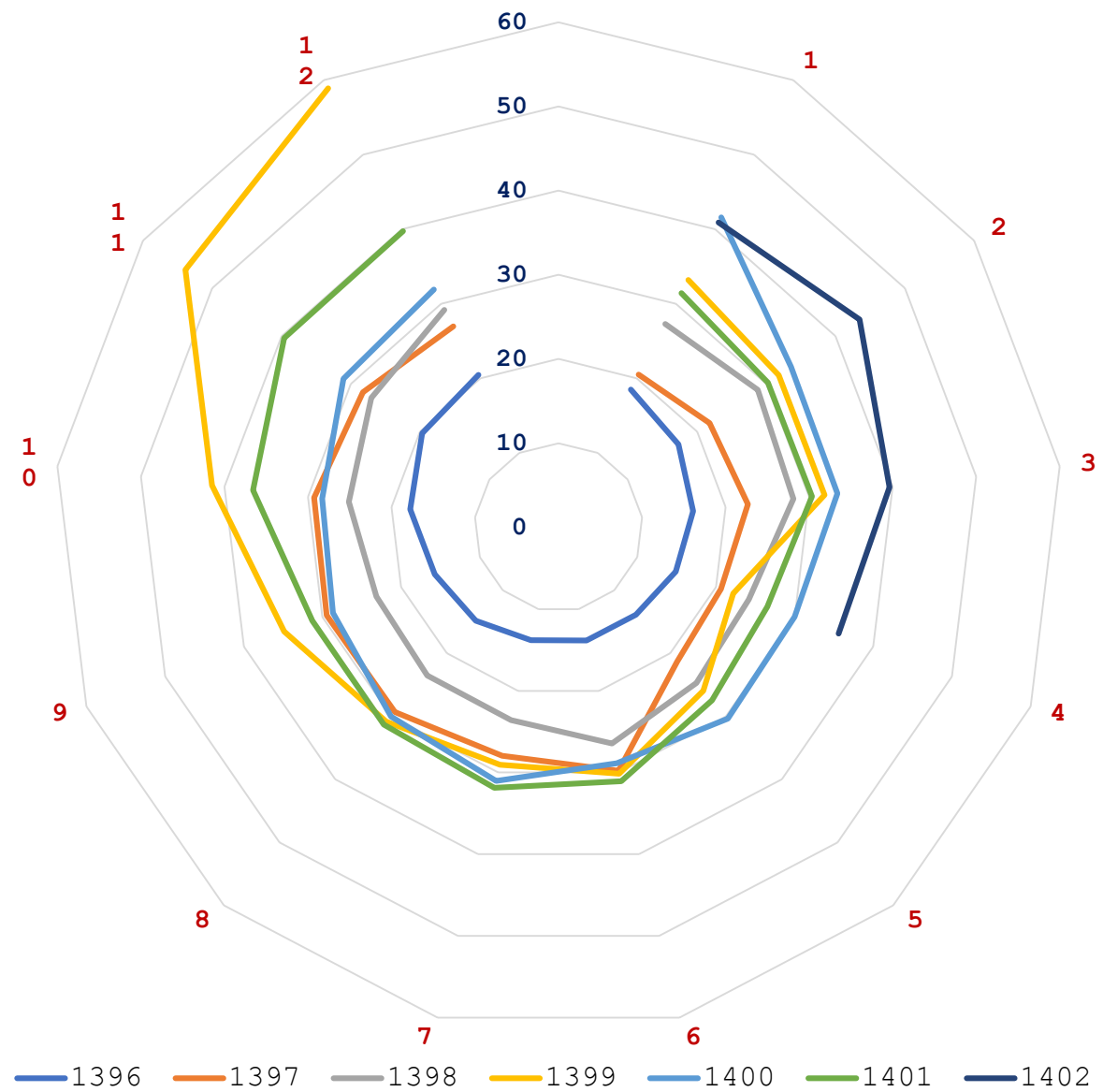
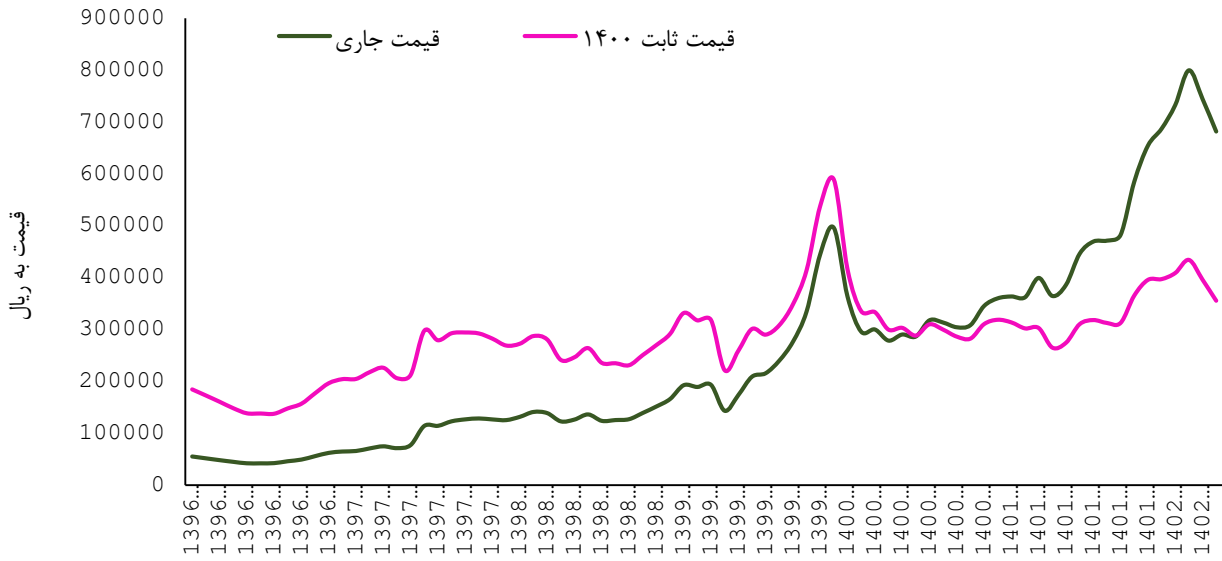
برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد خرما برای سال ۱۴۰۲

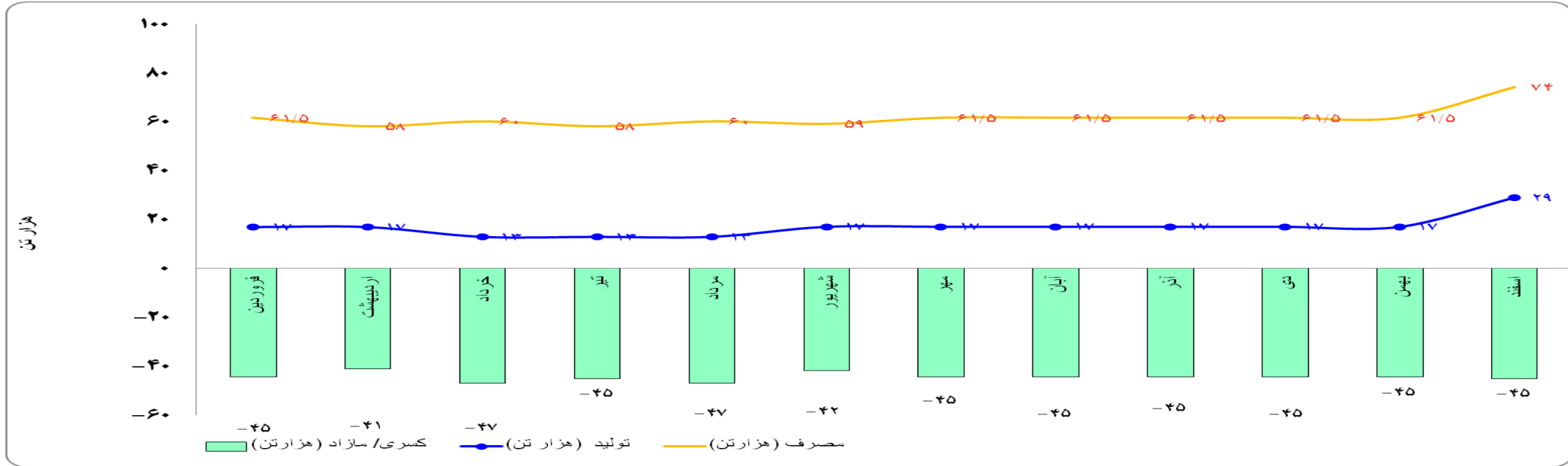
1. صادرات محصول در سال گذشته حدود ۳۰۰ هزار تن، پیش بینی می شود در سال ۱۴۰۲ به میزان ۳۰۰ هزار تن خواهد بود.
2. میزان ۱۰ درصد (۱۴۰۴۵۴ تن پیش بینی ضایعات می باشد).
3. میزان افزایش قیمت خرما طی ماه اسفند و الی اوایل فروردین ماه (دو رقم پرمصرف کبکاب و مضافتی) به دلیل افزایش تقاضا به لحاظ ماه مبارک رمضان هر سال شاهد افزایش درصدی کمی افزایش قیمت هستیم که با اجرای برنامه های تنظیم بازار استفاده از پتاسیل و انجمن ملی خرما و بخش خصوصی در سالهای اخیر شاهد تعادل قیمت این محصول به جهت حمایت از تولید کنندگان و مصرف کنندگان هستیم
4. خرما پس از برداشت پیک برداشت (در ماه های شهریور و مهر) به سردخانه و انبارهای فنی منتقل و ذخیره سازی می گردد که با توجه به میزان مصرف و تقاضای داخلی و کشورهای هدف صادراتی از مهرماه تا خرداد سال بعد براساس نیاز از سردخانه و انبارهای فنی خارج می شود. شایان ذکر است بیشترین مصرف آن در ماه مبارک رمضان (قریب به ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار تن از ارقام مضافتی و کبکاب می باشد)
5. محصول خرما علاوه بر تامین نیاز داخلی سالیانه قریب به ۳۵۰ هزار تن پتانسیل صادراتی دارد و از اقلام مهم صادراتی کشور محسوب می گردد

روند ماهانه قیمت موز به قیمت ثابت ۱۴۰۰

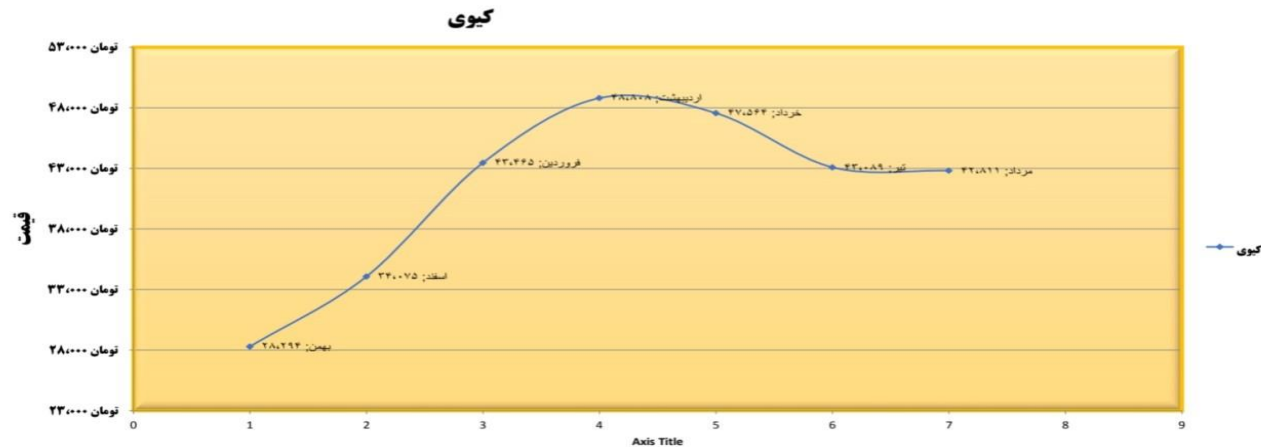
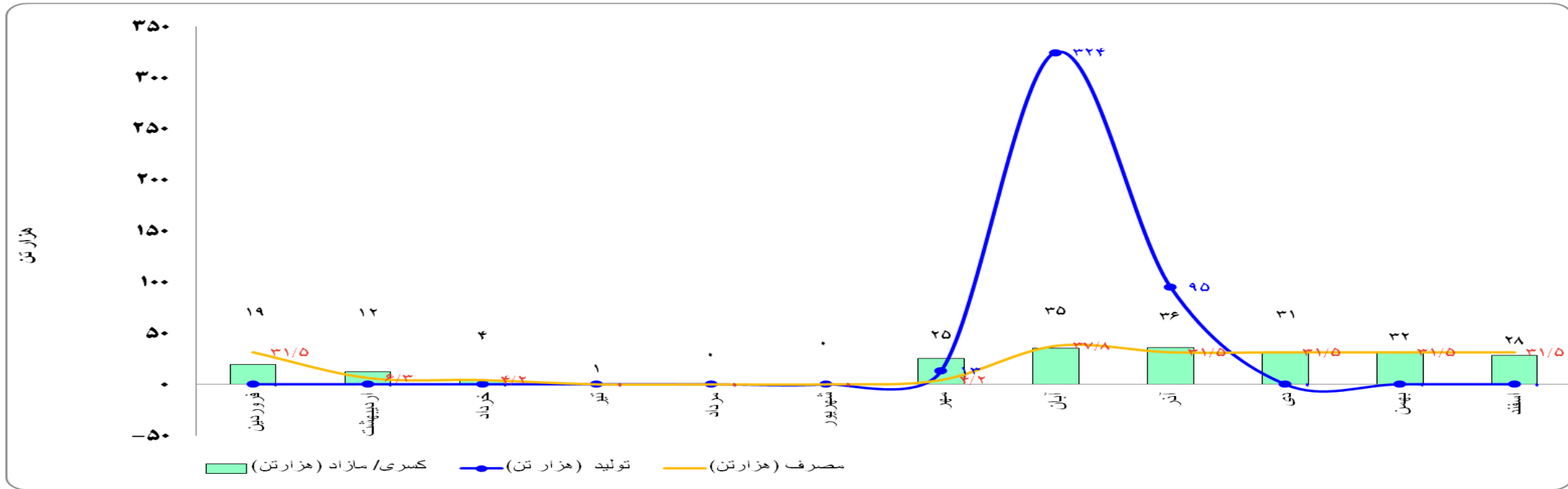
برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد موز برای سال ۱۴۰۲

1. واردات محصول، پیش بینی می شود در سال ۱۴۰۲ به میزان ۵۵۰ هزار تن خواهد بود.
2. میزان واردات موز بطور میانگین هر ساله حدود ۵۳۵ هزار تن بوده است که بطور میانگین ماهیانه حدود ۴۴۵۰۰ تن واردات موز برآورد می گردد.
3. قیمت موز وارداتی بطور متوسط هر کیلوگرم موز ۶۵ تا ۷۵ سنت می باشد
4. با توجه به خروج سالانه قریب به ۶۰۰ میلیون دلار ارز جهت واردات موز و میوه های گرمسیری، تامین اعتبار لازم جهت اجرای طرح مدیریت تولید میوه های گرمسیری در استان های جنوبی کشور به ویژه استان سیستان و بلوچستان ضروری است

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد کیوی برای سال ۱۴۰۲

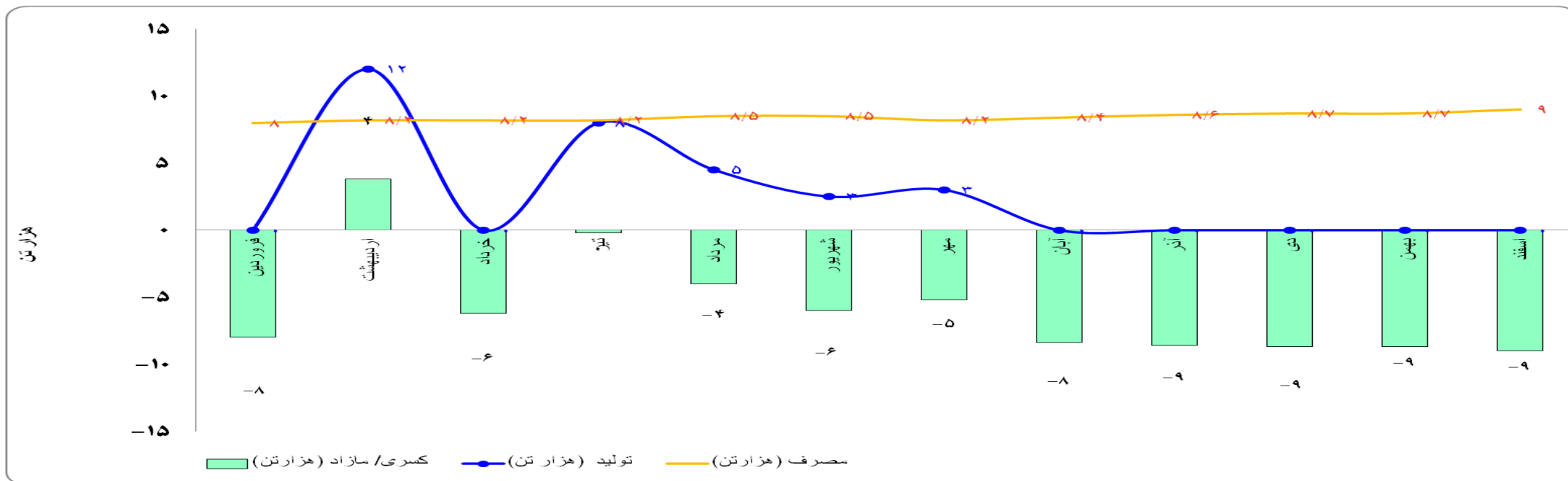

پیش بینی صادرات حدود ۲۰۰ هزار تن پیشنهاد می شود.

برنامه تولید، مصرف و کسری/مازاد چای برای سال ۱۴۰۲

1. میزان واردات سال گذشته ۱۰۷ هزار تن بوده است و ۴۵ هزار تن از واردات سال ۱۴۰۱ به سال ۱۴۰۲ منتقل شده است.
2. صادرات فقط مربوط به چای داخلی است.
3. با توجه به تراکم برگ سبز چای کشاورزان، جهت جلوگیری از خسارت های چایکاران ورود چای خارجی از زمان برداشت تا پایان چین چهارم (پایان شهریور) ممنوعیت بعمل آید (ممنوعیت واردات چای)

استفاده از پروژه‌های زیرساختی برای کمک به تولیدکننده است. برای مثال افزایش دام سبک مولد، اصلاح سیستم سرمایه‌ش و گرمایش برای واحدهای مرغداری

استفاده از پرداخت مستقیم به تولیدکننده است که میتوان تحت عنوان کشاورزی قراردادی آن را اجرایی کرد.

سهیم کردن تولید کننده در سود حاشیه بازار است. به طور کلی، زنجیره تولید تا مصرف شامل واسطه‌های غیرضروری است که به صورت درصدی کار میکنند (سازوکار حق‌العمل کاری)، از این رو باید کنترل بازار در دستور کار باشد.

در راستای تنظیم حد متعادل بازار ضروری است حد حمایت (جهت جلوگیری از شیرجه عقاب وار کاهش قیمت) و حد مقاومت جهت جلوگیری از افزایش قیمت بی رویه حاصل از ناترازی در شرایط بازار تعریف شود و اقدامات لازم برای هر کدام از وجه‌ها به صورت فرآیندی از قبل تعیین گردد. مداخله دولت در بازار بر مبنی برنامه ریزی و تنظیم سیاست و تعیین الزامات قابل اجرا در بازار قبل از رسیدن به واقعه می باشد.

افراز بندی مبتنی بر

زمان

مکان

فاصله

انرژی

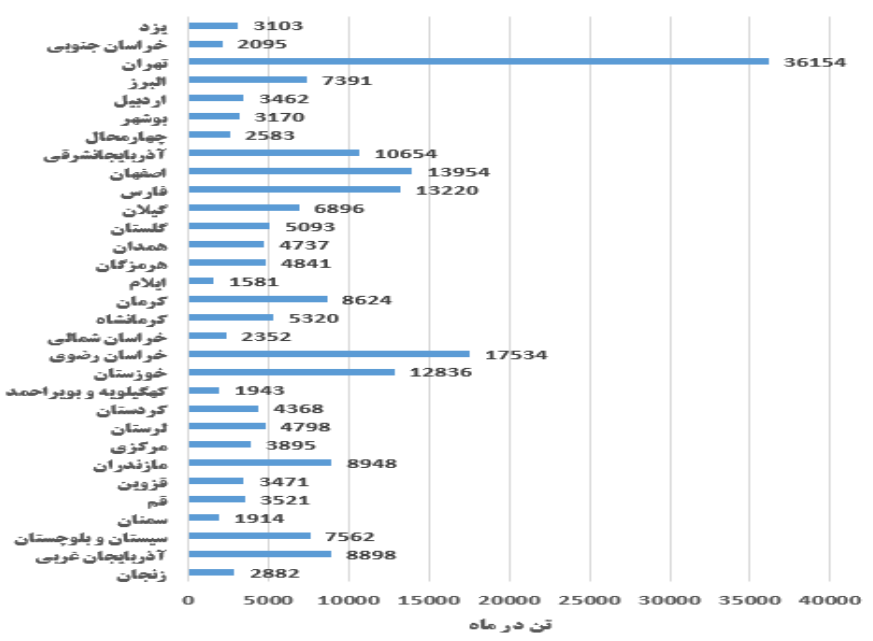
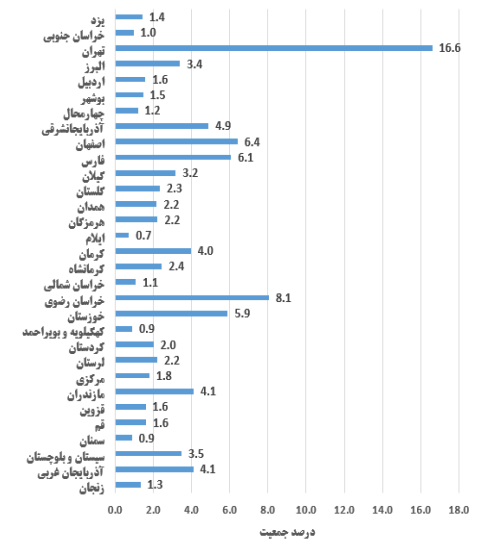
جمعیت

اثرات روانی

رفتار مصرف کننده و بازار

راهکار

اکسیر توان افزا در جنگ ترکیبی، توجه به تولید ملی است. چرا که نتیجه تضعیف تولید، تضعیف درآمد و اشتغال است و هر سیاستی که تولید را محدود کند، مردود است.

سیاستی که مبتنی بر آزاد کردن نرخ ارز است، منجر به تورم بیشتر می‌شود، منجر به افزایش هزینه تولیدکننده می‌شود، در این شرایط باید سیاست حمایت از تولیدکننده مانند یارانه تولید و صادرات مدنظر باشد (تفاوت بین یارانه ارزی و یارانه ریالی).

در بخش غیرکشاورزی، تولیدکننده با انتقال قیمت به مصرف‌کننده، امکان بقای بیشتری دارد، در مورد بخش کشاورزی و غذا، قدرت انتقال هزینه تولید به مصرف‌کننده نیست. بنابراین کشاورز با فشار دوجانبه و مضاعف روبروست، چرا که قیمت نهاده تولیدش افزایش یافته، اما قیمت فروش محصولش سرکوب می‌شود.

نکته دیگر، تاخر زمانی سیاست تا تولید است. در غیرکشاورزی، با مصرف نهاده می‌توان انتظار داشت که در مدت زمان کوتاهی تولید افزایش یابد، اما در کشاورزی این امر مسلتزم صبر از چندماه تا چند سال است. این امر در صورت عدم مدیریت، منجر به خروج سرمایه از بخش کشاورزی شده و البته نباید صرفاً آن را به تسهیلات موکول کرد.

سیاست‌ها مانند ظروف مرتبته هستند. زمانی که هزینه تولید را افزایش می‌دهیم، باید افزایش قیمت برای تولیدکننده را بپذیریم. افزایش قیمت در حلقه‌های بعدی (forward) زنجیره بدون توجه به حلقه‌های قبل (backward)، فشار بر حلقه‌های قبل را کم نمی‌کند و حاشیه سود در حلقه تشویق شده را افزایش می‌دهد. مانند کاری که در مورد افزایش قیمت روغن انجام شد ولی در مورد دانه‌های روغنی انجام نگرفت.

در شرایط فعلی با توجه به هدفگذاری دولت برای کاهش تورم، بهتر است از روش ترکیبی برای حمایت از مصرف‌کننده شامل کالا برگ محدود (از نظر ارقام و جامعه مخاطب) و یارانه تولید کننده جهت جلوگیری از تورم و عبور از شرایط رکود تورمی اتخاذ شود تا عدالت اجتماعی را هم به همراه داشته باشد.

در مورد هزینه دولت باید توجه داشت که اگر بخواهیم مقدار معینی منابع را در زنجیره تولید تا مصرف هزینه کنیم، این مقدار اگر به تولید داده شود، اثر بهتری برای جامعه دارد، تا آن منبع به مصرف کننده داده شود، چرا اگر A ریال در بخش تولید کارساز باشد، به علت ضرایب فزاینده در حلقه‌های بعدی، ممکن است ... $A(a+1)(a+1)(a+1)$ ریال در قسمت مصرف کننده مورد نیاز باشد، تا به هدف مشابه برسیم.

باید پذیرفت که اقتصاد صفر و یک نیست و هر سیاستی آثار مثبت و منفی دارد. باید در دنیای اقتصاد به دنبال خوش رفتار کردن بازیگران هر زنجیره تامین بود و برای تحول ابتدا باید بستر محکمی فراهم نمود تا امکان اوج گیری فراهم شود.

باید به نظریه بازیها در بین عوامل چانه‌زننده توجه شود. مانند مساله‌ای که در بازار برنج به وجود آمد. در سال گذشته با وجود تولید بیشتر واردات برنج افزایش یافت و از ورود برنج وارداتی به بازار در زمان برداشت جلوگیری نشد و امسال گرفتار برنج سنواتی شدیم

با تشکر از توجه شما!
ارائه دهنده: ...